

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

**STAN SANITARNY
POWIATU
ZIELONOGÓRSKIEGO
w 2023 ROKU**

Zielona Góra, marzec 2024 rok

Opracowano:

**w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej
w Zielonej Górze**

Zespół autorski:

Liliana Gintowt, Joanna Adamczyk, Agata Aleksandrowicz,

Maria Chrucka-Krzeszowska, Agnieszka Ganczar,

Marcin Kozłowski, Alicja Nikodem,

Barbara Stadnik, Aneta Tonder,

Monika Adamczyk-Pikoń.

Opracowanie i korekta:

Maria Horożaniecka,

Ewa Podgórska.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ZIELONEJ GÓRZE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze

ul Jasna 10

65-470 Zielona Góra

Tel: (68) 325 46 71 do 75, fax. (68) 351 47 96

<http://www.gov.pl/wewb/psse-zielona-gora>

<http://www.bip.wsse.gorzow.pl/pssezielonagora/>

e-mail: psse.zielonagora@sanepid.gov.pl

Jako Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny nadzorujemy i kreujemy działania mające na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Naszym celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu bieżących wydarzeń na życie mieszkańców naszego regionu - informujemy, aktywizujemy i edukujemy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez opracowanie i wdrażanie programów i planów działań zapobiegawczych i przeciwepidemicznych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej.

Powiatowa Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego posiada Wojewoda Lubuski. Obszarem jej działania jest Miasto Zielona Góra i powiat zielonogórski.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna wchodzi w skład rządowej administracji zespolonej w województwie i działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Na terenie powiatu zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Powiatowy Inspektor Sanitarny przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W skład Powiatowej Stacji wchodzi dwa oddziały merytoryczne: Oddział Nadzoru Sanitarnego i Oddział Laboratoryjny.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska;
2. higieny pracy w zakładach pracy;
3. higieny procesów nauczania i wychowania;

4. higieny wypoczynku i rekreacji;
5. higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku;
6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmuje działania w zakresie opiniowania i uzgadniania dokumentacji projektowej pod kątem wymagań higieniczno – sanitarnych, a w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej, promuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzuje zasady racjonalnego żywienia, metody zapobiegania chorobom zakaźnym oraz pobudzania aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia.

W działalności inspekcyjnej wdrożono system zarządzania zgodny z normą PE-EN ISO/IEC17020:2012 – *„Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję.”*

Sposób wykonywania kontroli sanitarnych regulowany jest między innymi przez ujednolicone procedury kontrolne wprowadzane zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednolite w całej Polsce procedury kontrolne służą podniesieniu jakości wykonywanych kontroli, ujednoliceniu wymagań oraz eliminowaniu przypadków uznaniowości i różnej interpretacji przepisów prawnych przez pracowników prowadzących kontrole sanitarne .

Oddział Laboratoryjny wspomaga działalność kontrolną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, poprzez badanie próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, badanie parametrów fizycznych i chemicznych środowiska pracy oraz badanie próbek materiału biologicznego między innymi w kierunku wykrywania bakterii *Salmonella sp.* i *Shigella sp.*

Działalność laboratoryjna prowadzona jest w oparciu o system zarządzania zgodny z PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 – *„Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”*.

Od 1 lipca 2005 r. Oddział Laboratoryjny posiada Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 622 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji, który stanowi potwierdzenie

kompetencji laboratorium do wykonywania badań w obszarach badań wody, mikrobiologii medycznej i środowiska pracy. W 2021 roku Oddział Laboratoryjny uzyskał przedłużenie akredytacji do 30 czerwca 2025 roku. W ramach uczestnictwa laboratorium w krajowym systemie akredytacji przeprowadzane są coroczne oceny auditorów Polskiego Centrum Akredytacji.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez Główny Inspektorat Sanitarny i kierownictwo instytucji, w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze zatrudniany jest wysoko kwalifikowany personel, stale podnoszący swoje i wewnętrznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadzi szeroką działalność oświatowo-zdrowotną poprzez inicjowanie i wytyczanie kierunków przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz popularyzację zasad higieny, racjonalnego żywienia, aktywności fizycznej wraz z metodami zapobiegania chorobom i uzależnieniom. W tym celu realizuje wiele programów profilaktycznych, organizuje dni otwarte, w czasie których wszyscy zainteresowani, a przede wszystkim młodzież szkolna, mają możliwość zapoznania się z zakresem działalności naszej instytucji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze

mgr inż. Dorota Baranowska

Spis treści

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE WYBRANYCH CHOROÓB ZAKAŻNYCH	11
1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	12
2. Choroby szerzące się drogą pokarmową	12
2.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami <i>Salmonella</i>	12
2.2. Nosiciele pałeczek <i>Salmonella</i>	12
2.3. Salmonelloza, inne zakażenia pozajelitowe	12
2.4. Salmonelloza – posocznica	13
2.5. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez <i>E. coli</i>	13
2.6. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – <i>Campylobacter</i>	13
2.7. Inne bakteryjne zakażenia jelit wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i>	13
2.8. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	13
2.9. Gardioza (Lamblioza)	13
2.10. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	13
2.11. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	13
2.12. Wirusowe zakażenia jelitowe – inne określone	13
2.13. Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	13
2.14. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	14
2.15. Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	14
3. Zakażenia krwiopochodne	14
3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV	14
3.2. AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	14
4. Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne	14
4.1. Różyczka	14
4.2. Ospa wietrzna	14
4.3. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	14
4.4. Krztusiec	15
4.5. Grypa potwierdzona badaniami	15
4.6. Grypa sezonowa	16
4.7. Gruźlica	16
5. Choroba meningokokowa - posocznica	16
6. Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	16
7. Choroby odzwierzęce	17
7.1. Szczepienia osób przeciwko wściekliznie	17
7.2. Borelioza – choroba z Lyme	17
8. Inne choroby objęte nadzorem epidemiologicznym	17
8.1. Szkarlatyna	17
8.2. Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	17
8.3. Choroby przenoszone drogą płciową	18
8.3.1. Kiła	18
8.4. Zapalenie opon mózgowych– inne określone i nie określone	18
8.5. Wirusowe zapalenie wątroby WZW	18
8.6. Zakażenia SARS-CoV-2	18
8.7. Zakażenia wirusem RSV	18
8.8. Realizacja założeń programu eradykacji zachorowań na Poliomyelitis	19
13. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)	19
Podsumowanie	19
II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH	21
1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą	22
1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych	22
1.2. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych.	26
1.3. Praktyki zawodowe: indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy, dentystów oraz pielęgniarek i położnych	27
1.3.1. Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie	27
1.3.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów	28
1.4. Działalność kontrolno-represyjna	28
Podsumowanie	28
III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	30
1. Informacje ogólne	31
2. Stan sanitarny wybranych obiektów	32
2.1. Ustępy publiczne	32
2.2. Domy pomocy społecznej	32
2.3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	32
2.4. Noclegownie dla bezdomnych	33
2.5. Inne obiekty, w których świadczone są obiekty hotelarskie	33
2.6. Zakłady fryzjerskie	34
2.7. Zakłady kosmetyczne.	35
2.8. Zakłady tatuażu	37

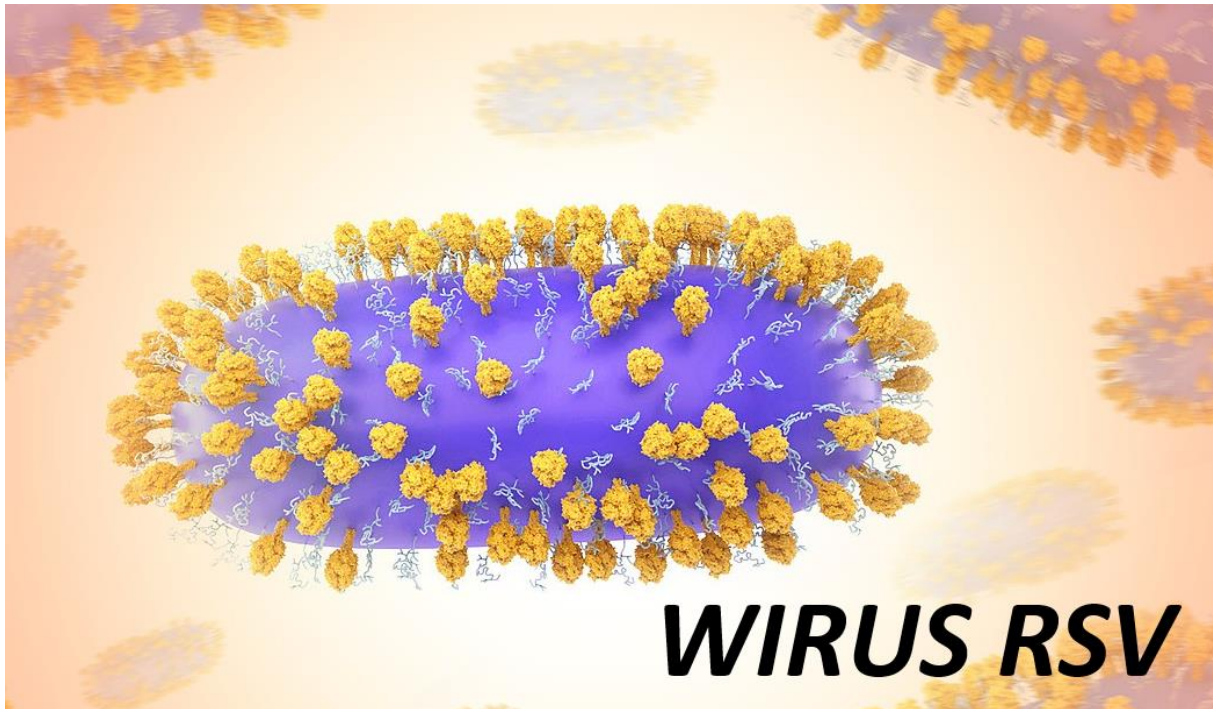

Spis treści

2. 9. Zakłady odnowy biologicznej.	37
2.10. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.	37
2.11. Dworce PKP, PKS	37
2.12. Porty lotnicze	38
2.13. Tereny rekreacyjne	38
2.14. Cmentarze	38
2.15. Domy pogrzebowe	38
2.16. Inne obiekty użyteczności publicznej	39
2.17. Imprezy Masowe.	39
2.18. Inne	39
Podsumowanie	39
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH	40
1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych	41
1.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze	41
1.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	44
1.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu	44
1.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych	44
1.5. Funkcjonowanie systemu RASFF	46
1.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności	47
1.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	48
1.6. Działalność kontrolno-represyjna	49
Podsumowanie	50
V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	51
1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczy	52
1.1 Stan sanitarno-techniczny obiektów	52
1.2 Warunki do utrzymania higieny	52
1.3 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	52
1.4 Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych	53
1.5 Dożywianie dzieci i młodzieży	53
1.6 Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych	54
1.7. Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka	54
1.8 Higiena procesu nauczania	54
1.9. Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych	54
1.10 Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych	55
1.11 Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach	55
1.12 Wypoczynek dzieci i młodzieży	56
1.13 Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024	56
1.14 Działania kontrolne i represyjne	56
Podsumowanie	57
VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY	59
1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy	60
1.2. Zagrożenia w środowisku pracy	60
1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	64
1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi	64
1.5. Nadzór nad kosmetykami	65
1.6. Choroby zawodowe	65
Podsumowanie	66
VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	68
1. Wstęp	69
2. Zaopatrzenie ludności w wodę	70
3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych	71
4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella sp	73
Podsumowanie	73
VIII STAN SANITARNY KOĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I PŁYWALNI	75
1. Stan sanitarny kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpielii	76
1.1. Stan sanitarny pływalni	77
Podsumowanie	78
IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	80
1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	81
1.1 Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	81
1.1.1 Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie	82
1.1.2 Opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	84
1.1.3 Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych	86
1.1.4 Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	87
1.1.5 Inne opinie sanitarne	87

Spis treści

1.2 Kontrole obiektów i wizje terenowe	88
Podsumowanie	88
X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ	90
1. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	91
2. Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne	91
2.1. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI	91
1) Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”	91
2.2. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU	91
1) Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu	91
2) Program „Czyste powietrze wokół nas	92
3) Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”	92
4) Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki wrzuć palenie między bajki	92
2.1. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH	93
1) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS	93
2) Kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki grypy	93
3) Europejski tydzień szczepień	93
2.2. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, TYTONIU I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH	94
1) Kampania edukacyjna pn. „STOP dopalaczom”	94
2.3. PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW	94
1) Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów	94
2) Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”	94
3. INNE DZIAŁANIA	95
1) Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”	95
2) Światowy Dzień Zdrowia	95
3) Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie	95
4) Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”	95
5) Kampania edukacyjna „Lekki Tornister	96
6) Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność	96
7) Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka”	96
8) Kampania dotycząca szczepień przeciwko HPV	96
4. Współpraca	97
Podsumowanie	97
XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA	98
1. Kierunki i zakresy badań	99
2. Badania laboratoryjne	103
2.1 Badania środowiskowe	103
2.2 Badania środowiska pracy	106
2.3 Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	108
Podsumowanie	110

<https://news.uchicago.edu/story/what-rsv-and-why-are-infections-surgin>

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŻNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Dane epidemiologiczne w niniejszym sprawozdaniu zostały zgromadzone na podstawie zgłoszeń dokonywanych przez lekarzy, którzy rozpoznali zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia, lub choroby zakaźnej, określonej na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1284 ze zm.). W 2023 roku zarejestrowano w powiecie ziemskim 11973 zachorowania na choroby zakaźne. Według danych na dzień 31.12.2022 r., na terenie powiatu ziemskiego zamieszkuje 74 967 osób (38 045 kobiet i 36 922 mężczyzn). Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze obejmuje nadzorem powiat ziemski, którego ludność obu powiatów zamieszkuje w:

- 5 miastach, tj.: Sulechów, Nowogród Bobrzański, Kargowa, Czerwieńsk, Babimost;
- 9 gminach, tj.: gm. Sulechów, gm. Nowogród Bobrzański, gm. Kargowa, gm. Czerwieńsk, gm. Świdnica, gm. Babimost, gm. Bojadła, gm. Trzebiechów i gm. Zabór.

2. Choroby szerzące się drogą pokarmową

2.1. Zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella*

W 2023 roku zarejestrowano 8 przypadków zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki z rodzaju *Salmonella*. Spośród chorych hospitalizowano 8 osób. Z otoczenia osób chorych przebadano 17 osób. Czynnikiem etiologicznym powyższych zachorowań były pałeczki typu: *Salmonella enteritidis* i *Salmonella spp.*

Sezonowy rozkład zachorowań przedstawia się następująco:

– Styczeń – Marzec	0 zachorowań,
– Kwiecień – Czerwiec	3 zachorowania,
– Lipiec – Wrzesień	4 zachorowania,
– Październik – Grudzień	1 zachorowanie.

2.2. Nosiciele pałeczek *Salmonella*

W 2023 roku zarejestrowano 6 nowych nosicieli pałeczek z rodzaju *Salmonella*:

- u 3 osób nosicielstwo wykryto po przechorowaniu zakażenia pałeczkami *Salmonella*,
- u 1 osoby w trakcie badań osób mających styczność z osobą chorą,
- u 2 osób bezobjawowe nosicielstwo wykryto w trakcie wykonywania badań do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Wszystkie nowe przypadki nosicielstwa wywołane były szczepem *Salmonella enteritidis*.

2.3 *Salmonella* – inne zakażenia pozajelitowe

W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na inne zakażenia pozajelitowe wywołane pałeczkami z rodzaju *Salmonella*.

2.4. Salmonelloza – posocznica

W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na posocznicę wywołaną pałeczkami *Salmonella*.

2.5. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *E. coli* biegunkotwórczą

W 2023 roku odnotowano 2 przypadki zachorowań na zakażenia bakteryjne wywołane biegunkotwórczą pałeczką *Escherichia coli*. Obie osoby z obu powiatów były hospitalizowane w Szpitalu Uniwersyteckim w Zielonej Górze.

2.6 Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – wywołane przez *Campylobacter*

W 2023 roku wystąpiło 1 zakażenie wywołane bakteriami z rodzaju *Campylobacter*. Pacjentka hospitalizowana w Wielospecjalistycznym Szpitalu w Nowej Soli, a czynnikiem chorobotwórczym był szczep *Campylobacter jejuni*.

2.7. Inne bakteryjne zakażenie jelit wywołane przez *Clostridioides difficile*

W 2023 roku zarejestrowano 20 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez bakterię *Clostridioides difficile*. Hospitalizowano 19 osób.

2.8. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2

W 2023 roku wśród zarejestrowanych innych bakteryjnych zakażeń jelitowych 3 zachorowania wystąpiły u dzieci do lat dwóch.

2.9. Giardioza (Lamblioza)

W 2023 roku zarejestrowano 2 zakażenia wywołane przez pierwotniaka *Giardia lamblia*. Zachorowały 2 osoby, które wymagały hospitalizacji.

2.10. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy

W roku sprawozdawczym 2023 zarejestrowano 3 zachorowania wywołane przez rotawirusy. Wszystkie przypadki zachorowań wymagały hospitalizacji.

2.11. Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy

W roku 2023 zarejestrowano 6 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez norowirusy. Wszystkie osoby były hospitalizowane.

2.12. Wirusowe zakażenia jelitowe – inne określone

W 2023 roku zarejestrowano 38 zachorowań na inne określone wirusowe zakażenia jelitowe. Leczenia w warunkach szpitalnych wymagała 1 osoba.

2.13. Wirusowe zakażenia jelitowe – nieokreślone

W roku 2023 zarejestrowano 3 nieokreślone wirusowe zakażenia jelitowe. Jedna osoba była hospitalizowana, a pozostałe były leczone w warunkach ambulatoryjnych.

2.14. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2

W 2023 roku wśród zarejestrowanych wirusowych zakażeń jelitowych, 11 zachorowań wystąpiło u dzieci do lat dwóch.

2.15. Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2023 roku zarejestrowano 53 przypadki biegunek i zapaleń żołądka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Z tego 15 zachorowań dotyczyło dzieci do lat dwóch. Hospitalizowano 32 osoby, w tym 13 dzieci do lat dwóch.

3. Zakażenia krwiopochodne

3.1. Nowo wykryte zakażenia HIV

W 2023 roku zarejestrowano 5 nowych zakażeń wirusem HIV. Wszystkie osoby leczono ambulatoryjnie.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 30 do 34 lat   1 osoba – 1M,
- od 35 do 39 lat   1 osoba – 1K,
- od 40 do 44 lat   1 osoba – 1K,
- od 50 do 54 lat   1 osoba – 1K,
- powyżej 75 lat   1 osoba – 1M.

3.2. AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności

W roku 2023, podobnie jak w roku 2022, nie zarejestrowano zachorowań na AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności.

4. Choroby, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne

W 2023 r. na terenie nadzorowanym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zielonej Górze nie odnotowano zachorowań na błonicę, odrę i poliomyelitis.

4.1. Różyczka

W roku 2023 nie odnotowano zachorowań na różyczkę.

4.2. Ospa wietrzna

W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 794 zachorowania na ospę wietrzną. Wszystkie osoby były leczone ambulatoryjnie. Spośród chorych zaszczepiono przeciwko ospie wietrznej 6 osób, w tym 2 osoby przyjęły dwie dawki, a 4 osoby jedną dawkę.

4.3. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)

W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na świnkę.

4.4. Krztusiec

W roku 2023 nie zarejestrowano zachorowań na powyższą jednostkę chorobową, podobnie jak w roku poprzednim.

4.5. Grypa potwierdzona badaniami

W 2023 roku zarejestrowano zachorowań na grypę potwierdzoną badaniami.

Liczba zachorowań w poszczególnych miesiącach kształtowała się następująco:

– Styczeń	– 32 przypadków;	– Lipiec	– 0 przypadków;
– Luty	– 15 przypadków;	– Sierpień	– 0 przypadków;
– Marzec	– 33 przypadki;	– Wrzesień	– 0 przypadków;
– Kwiecień	– 11 przypadków;	– Październik	– 0 przypadków;
– Maj	– 5 przypadków;	– Listopad	– 0 przypadków;
– Czerwiec	– 1 przypadek;	– Grudzień	– 2 przypadki.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

– 0 lat	3 osoby – 1K, 2M,
– 1 lat	4 osoby – 1K, 3M,
– 2 lata	1 osoba – 1K,
– 3 lata	4 osoby – 4K,
– 4 lata	7 osób – 2K, 5M,
– 5 lat	6 osób – 6M,
– 6 lat	2 osoby – 2K,
– 7 lat	5 osób – 1K, 4M,
– 8 lat	4 osoby – 4K,
– 9 lat	2 osoby – 2M,
– od 10 do 14 lat	11 osób – 5K, 6M,
– od 15 do 19 lat	6 osób – 2K, 4M,
– od 20 do 24 lat	4 osoby – 2K, 2M,
– od 25 do 29 lat	2 osoby – 2K,
– od 30 do 34 lat	8 osób – 6K, 2M,
– od 35 do 39 lat	4 osoby – 2K, 2M,
– od 40 do 44 lat	3 osoby – 3M,
– od 45 do 49 lat	3 osoby – 2K, 1M,
– od 50 do 54 lat	1 osoba – 1K,
– od 55 do 59 lat	1 osoba – 1K,
– od 60 do 64 lat	1 osoba – 1K,
– od 65 do 74 lat	6 osób – 3K, 3M,
– powyżej 75 lat	11 osób – 7K, 4M.

4.6. Grypa sezonowa

W I półroczu 2023 roku zarejestrowano 9 442 zachorowań na gripę zgłaszanych przez podmioty lecznicze na podstawie objawów chorobowych. W II półroczu 2023 roku zarejestrowano 475 zachorowania na gripę zgłaszanych przez podmioty lecznicze na podstawie objawów chorobowych. Reasumując, w 2023 roku zarejestrowano 9 917 zachorowań na gripę zgłaszanych przez podmioty lecznicze na podstawie objawów chorobowych.

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 0 do 4 lat   1933 zachorowań,
- od 5 do 14 lat   2786 zachorowań,
- od 15 do 64 lat   4425 zachorowań,
- od 65 lat i powyżej   773 zachorowań.

4.7. Gruźlica

W roku 2023 zarejestrowano 5 przypadków zachorowań na gruźlicę (zap. 6,67).

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- od 20 do 29 lat   1 osoba – 1M,
- od 35 do 39 lat   1 osoba – 1M,
- od 40 do 44 lat   2 osoby – 1K, 1M,
- od 60 do 64 lat   1 osoba – 1M.

5. Choroba meningokokowa – posocznica

W roku sprawozdawczym 2023 nie zarejestrowano zachorowań na chorobę wywołaną przez meningokoki.

6. Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

W 2023 roku zarejestrowano 6 zachorowań na chorobę wywołaną przez bakterię *Streptococcus pneumoniae*. Wszystkie osoby chore poddano hospitalizacji.

Zachorowania przebiegały pod postacią:

- Posocznicy – zarejestrowano 5 zachorowań,
- Innej choroby określonej i nieokreślonej – zarejestrowano 2 zachorowania.

Jedna osoba została zarejestrowana w dwóch pozycjach zachorowań tj. pod postacią posocznicy i innej choroby określonej.

7. Choroby odzwierzęce

7.1. Szczepienia osób przeciwko wścieklicznie

W 2023 roku zarejestrowano 13 przypadków narażenia na zakażenie wściekliczną w wyniku kontaktu ze zwierzętami. W związku z pokąsaniem przez zwierzę powzięto decyzję o przeprowadzeniu szczepień poekspozycyjnych przeciwko wścieklicznie.

Powodem narażenia był kontakt ze zwierzętami domowymi lub dzikimi, tj. z:

- psem 6 osób,
- kotem 5 osób,
- szczurem 1 osoba,
- kuną 1 osoba.

7.2. Borelioza – choroba z Lyme

W 2023 roku zarejestrowano 74 zachorowania na boreliozę. W 2023 roku nie zarejestrowano zachorowań na neuroboreliozę.

8. Inne choroby objęte nadzorem epidemiologicznym

8.1. Szkarlatyna

W 2023 roku zarejestrowano 59 zachorowań na szkarlatynę (zap. 78,70).

Zachorowania z podziałem na poszczególne grupy wiekowe kształtowały się następująco:

- 0 lat 1 zachorowanie – 1K,
- 1 lat 2 zachorowania – 2M,
- 2 lata 2 zachorowania – 2M,
- 3 lata 3 zachorowania – 3M,
- 4 lata 9 zachorowań – 3K, 6M,
- 5 lat 16 zachorowań – 8K, 8M,
- 6 lat 6 zachorowań – 4K, 2M,
- 7 lat 7 zachorowań – 3K, 4M,
- 8 lat 5 zachorowań – 4K, 1M,
- 9 lat 1 zachorowanie – 1K,
- od 10 do 14 lat 7 zachorowań – 4K, 3M.

8.2. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*

W 2023 roku odnotowano 22 zachorowania wywołane przez bakterię *Streptococcus pyogenes* z czego 21 zachorowań wystąpiło pod postacią róży, a 1 zachorowanie pod postacią innej choroby określonej i nieokreślonej. Hospitalizowano 17 osób, a pozostałe osoby były leczone w warunkach ambulatoryjnych.

8.3. Choroby przenoszone drogą płciową

8.3.1. Kila

W roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek wystąpienia kiły innej i nieokreślonej.

8.4. Zapalenie opon mózgowych – inne określone i nieokreślone

W 2023 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na inne określone i nieokreślone zapalenie opon mózgowych.

8.5. Wirusowe zapalenie wątroby WZW

W roku 2023 zarejestrowano ogółem 3 przypadki wystąpienia wirusowych zapaleń wątroby. Jest to wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, w którym nie zarejestrowano wirusowych zapaleń wątroby. Zachorowania przebiegały pod postacią:

- Wirusowe zapalenie wątroby – typu A, chorego hospitalizowano w Nowym Szpitalu w Świebodzinie,
- Wirusowe zapalenie wątroby – przewlekłe typu C zarejestrowano u dwóch osób. Chorych leczono ambulatoryjnie.

8.6. Zakażenia SARS-CoV-2

W 2023 roku zarejestrowano 832 zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (zap. 1109,82). Hospitalizowano 17 osób. Ilość zachorowań w poszczególnych miesiącach w roku 2023:

Miesiąc	Ilość zachorowań	Powiat ziemski	
		Ilość zachorowań	W tym hosp.
Styczeń	132	43	1
Luty	332	117	2
Marzec	521	206	2
Kwiecień	184	70	5
Maj	32	9	0
Czerwiec	6	3	0
Lipiec	3	0	0
Sierpień	10	2	0
Wrzesień	32	11	0
Październik	82	27	0
Listopad	318	106	2
Grudzień	652	238	5

8.7. Zakażenia wirusem RSV

W 2023 roku zarejestrowano 3 przypadki zakażeń wirusem RSV.

8.8. Realizacja założeń programu eradykacji zachorowań na Poliomyelitis

W 2023 roku monitorowano sytuację zachorowań przebiegających z ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci do 15 roku życia. W omawianym okresie sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie przebiegające z ostrym porażeniem wiotkim u dzieci do 15 roku życia.

9. Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP)

W 2023 r. zarejestrowano 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych i wszystkie zakwalifikowano jako odczyny łagodne.

10 . Podsumowanie

W 2023 roku zarejestrowano 11973 zachorowań na choroby zakaźne czyli o 5731 mniej przypadków w porównaniu do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 17704 zachorowań. Przyczyną spadku zachorowań było zakończenie trwającej od 2020 roku pandemii wywołanej wirusem SARS-CoV-2 oraz zmniejszenie ilości zachorowań na COVID-19.

W roku 2023 zarejestrowano 832 przypadki zakażenia wirusem SARS-CoV-2, co stanowi spadek ilości zachorowań o 2925 w stosunku do roku poprzedniego, w którym zarejestrowano 3757 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Stanowi to spadek zachorowań na COVID-19 o 77,85% w stosunku do roku 2022.

W roku 2023 nastąpił wzrost zachorowań na boreliozę z Lyme o 621,21% w stosunku do roku 2022. Wzrost zachorowań na powyższe jednostki chorobowe może być związany z diagnostyką chorób zakaźnych i wykonywaniem badań po zakończeniu pandemii wirusa SARS-CoV-2.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Tab. 1. Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na choroby zakaźne zarejestrowane w roku 2023 w powiecie ziemskim.

Lp.	Jednostka chorobowa	Liczba przypadków ogółem w roku 2023	Zapadalność	Powiat Ziemski	
				Liczba przypadków	Zapadalność
1	Salmonelloza - zatrucie pokarmowe	39	18,20	8	10,67
2	Salmonelloza - posocznica	2	0,93	0	0,00
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą	6	2,80	2	2,67
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwotoczną (werotoksyczną)	2	0,93	0	0,00
5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	1	0,47	0	0,00
6	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>Campylobacter</i>	2	0,93	1	1,33
7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	58	27,07	20	26,68
8	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - nieokreślone	1	0,47	0	0,00
9	Inne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	8	0,37	3	0,40
10	Gardioza (Lamblioza)	12	5,60	2	2,67
11	Kryptosporidioza	1	0,47	0	0,00
12	Wirusowe zakażenia jelitowe - wywołane przez rotawirusy	13	6,07	3	4,00
13	Wirusowe zakażenia jelitowe - wywołane przez norowirusy	20	9,34	6	8,00
14	Wirusowe zakażenia jelitowe - inne określone	45	21,00	38	50,69
15	Wirusowe zakażenia jelitowe - nieokreślone	4	1,87	3	4,00
16	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	20	0,93	11	1,47
17	Biegunka - ogółem	137	63,95	53	70,70
18	Biegunka u dzieci do lat 2	51	2,38	15	2,00
19	Gruźlica	15	7,00	5	6,67
20	Mikobakterioza	1	0,47	0	0,00
21	Listerioza	2	0,93	0	0,00
22	Plonica (szkarlatyna)	170	79,35	59	78,70
23	Choroba meningokokowa - posocznica	1	0,47	0	0,00
24	Róża	53	24,74	21	28,01
25	Choroba wyw. przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - inna określona i nieokreślona	10	4,67	1	1,33
26	Legionelloza - choroba legionistów	2	0,93	0	0,00
27	Kiła wczesna	6	2,80	0	0,00
28	Kiła - inne postacie i kiła nieokreślona	5	2,33	1	1,33
29	Rzeżączka	1	0,47	0	0,00
30	Borelioza z Lyme	139	64,88	74	98,71
31	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat	1	0,47	1	1,33
32	Choroba Creutzfeldta-Jakoba	1	0,47	0	0,00
33	Pokąsanie przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę	40	18,67	13	17,34
34	Kleszczowe zapalenie mózgu	1	0,47	0	0,00
35	Wirusowe zapalenie opon mózgowych - inne określone i nieokreślone	1	0,47	0	0,00
36	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya	2	0,93	0	0,00
37	Ospa wietrzna	1403	654,86	794	1059,13
38	Różyczka	1	0,47	0	0,00
39	Wirusowe zapalenie wątroby - typu A	1	0,47	1	1,33
40	Wirusowe zapalenie wątroby - typu B - ostre	1	0,47	0	0,00
41	Wirusowe zapalenie wątroby - typu C - przewlekłe i BNO	2	0,93	2	2,67
42	Nowo wykryte zakażenia HIV	13	6,07	5	6,67
43	Posocznica wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	18	8,40	5	6,67
44	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> - inna określona i nieokreślona	12	5,60	2	2,67
45	Zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia <i>E. coli</i>	2	0,93	0	0,00
46	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózg w innych chorobach objętych MZ-56	2	0,93	1	1,33
47	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	4	1,87	1	1,33
48	Grypa - ogółem	381	177,83	99	132,06
49	Grypa sezonowa	16279	7598,31	9917	13228,49
50	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	2304	1075,40	832	1109,82
51	Zakażenia wirusem RSV - ogółem	12	5,60	3	4,00
	OGÓLEM zachorowań	21229	9908,75	11973	15971,03
	OGÓLEM zachorowań bez grypy	4569	2132,61	1957	2610,48
	OGÓLEM zachorowań bez SARS-CoV-2 (COVID-19)	18925	8833,35	11141	14861,21

SP ZOZ w Sulechowiehttps://www.google.com/search?client=firefox-bd&sca_esv=55a94ad99e6b3978&q=SPZOZ+SULECH%C3%93W&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=2ahUKEwia46bmj9qEAXU8VfEDHRw1BMYQ0pQJegQIGBAB&biw=1920&bih=1047&dpr=1#imgrc=xwvOtgHFTMJFuM

II. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

1. Stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą

W 2023 r. na obszarze nadzorowanych powiatów (grodzkiego i ziemskiego) zewidencjonowano ogółem 95 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 4 obiekty lecznicze wykonujące stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 43 obiekty lecznicze wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 48 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich.

Skontrolowano 39 obiektów prowadzących działalność leczniczą, w tym:

- 4 obiekty, w których wykonywane są stacjonarne świadczenia zdrowotne,
- 26 obiektów, w których wykonywane są ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 9 praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarskich.

W obiektach przeprowadzono 76 kontroli, których zakres obejmował:

- stan sanitarno – higieniczny oraz techniczny pomieszczeń
- przestrzeganie zasad aseptyki, dezynfekcji i sterylizacji
- sposób przechowywania, oznakowania i terminy ważności narzędzi i sprzętu medycznego
- stosowanie procedur i standardów medycznych
- postępowanie w zakresie dekontaminacji narzędzi medycznych, sprzętu i powierzchni
- kontrolę skuteczności procesów sterylizacji
- kontrolę wewnętrzną w obszarze zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym
- prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi i medycznymi oraz ściekami
- postępowanie z bielizną czystą i brudną
- stosowanie środków ochrony indywidualnej personelu.

1.1. Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie podmiotów zewidencjonowano 4 obiekty, tj.:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1;
- Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie, Wojnowo 7A;
- Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży SPZOZ w Zaborze, ul. Zamkowa 1;
- Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „URO-LASER” W. Zwierzyński i M. Drozd Lekarska Spółka Partnerska w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1;

W obiektach przeprowadzono łącznie 7 kontroli. Wydano 7 decyzji nakazujących podjęcie działań zmierzających do poprawy stanu techniczno-sanitarnego i warunków pracy oraz zalecenia pokontrolne. Wymienione podmioty lecznicze podobnie jak i podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych o charakterze ambulatoryjnym są zobowiązane spełniać warunki sanitarno-funkcjonalne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie *szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu*

wykonującego działalność leczniczą (t.j. Dz.U. 2022, poz. 402). W stosunku do podmiotów niespełniających wymagań ww. rozporządzenia prowadzone jest postępowanie administracyjne.

SPZOZ Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze, ul. Zamkowa 1

W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego. Nieprawidłowości dotyczyły: niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego stolarki drzwiowej, ścian, grzejników oraz mebli w pokojach łóżkowych i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych na pododdziałach szpitalnych.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Zab%C3%B3r>

Wydana została decyzja administracyjna nakazująca wykonanie nieprawidłowości.

Szpital mieści się w kompleksie pałacowo – parkowym. Szpital dysponuje zapleczem terapeutyczno-rekreacyjnym z salą gimnastyczną, zakładem fizjoterapii, odkrytym obiektem sportowym.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się zatrudniony personel jednostki macierzystej. Sprzątanie pomieszczeń szpitala przeprowadzane jest zgodnie z opracowaną procedurą utrzymania czystości w szpitalu. Otoczenie budynków stanowi duży teren o charakterze parku. Jest on utrzymany w zadowalającym stanie porządkowym. Drogi komunikacyjne są utwardzone. Wydzielone są miejsca na ustawienie zbiorczych pojemników na odpady stałe, które są gromadzone selektywnie. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie *szczególowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Dzieci i Młodzieży w Zaborze dysponuje pomieszczeniem służącym do magazynowania odpadów medycznych. Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Sulechowie, ul. Zwycięstwa 1, 66-100 Sulechów

W 2023 roku, w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Sulechowie przeprowadzono ogółem 2 kontrole, wydano 2 decyzje administracyjne, tj.:

- 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej, w tym dot. odpadów tj.: zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego pojemników na odpady medyczne zakaźne przedsiönku magazynu odpadów medycznych, zapewnić środki transportu wewnętrznego odpadów medycznych

- 1 decyzję o odmowie zmiany swojej decyzji w sprawie przedłużenia terminu wykonania nałożonych obowiązków
- oraz 1 postanowienie o nałożeniu grzywny.

Najczęściej powtarzającymi się nieprawidłowościami były: zakurzone, mechanicznie uszkodzone ściany pomieszczeń, sufity brudne, uszkodzone, trudne do utrzymania w czystości poszycie mebli tapicerowanych, uszkodzone meble z ubytkami okleiny, trudne do utrzymania w czystości podłogi z powodu wyeksploatowania. W stosunku do kontrolowanego podmiotu tutejszy organ prowadzi postępowania administracyjne wynikające z nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli kompleksowej w 2021r. i 2022 r. Przewidziana jest modernizacja całego budynku przy ul. Niepodległości nr 19, w którym zlokalizowany jest Oddział Rehabilitacji i Zakład Fizjoterapii w związku z uzyskaniem środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Sprzątanie pomieszczeń przeprowadzane jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi szczegółowymi procedurami (instrukcjami), nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych zwrócono szczególną uwagę na częstotliwość przekazywania odpadów medycznych do unieszkodliwienia. Przeanalizowano dokumentację za 2022 rok oraz 2023 rok. Odbiór odpadów z magazynu zgodnie z zawartą umową oraz okazanymi do wglądu kartami przekazania odpadów w systemie BDO odbywa się z częstotliwością co 72 godziny. Jednakże wyjątek stanowią dni świąteczne i wolne od pracy (kilkudniowe weekendy) podczas, których kontrolowany podmiot przekracza czas wstępnego magazynowania odpadów o kodzie 180102 i 180103. Wobec Strony zastosowano środek oddziaływania wychowawczego i pouczono o konieczności respektowania obowiązujących przepisów. Nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej.

Sterylizatornia zlokalizowana jest w przyziemiu budynku. W Centralnej Sterylizatorni woda do celów technologicznych poddawana jest uzdatnieniu w stacji uzdatniania znajdującej się w podpiwniczeniu budynku. Sterylizatornia wyodrębniona ma trzy strefy: brudną, czystą i sterylną. W Centralnej Sterylizatorni obowiązuje nakaz decyzji nr M/705/NS-EP-12/2022 z dnia 07 września 2022 r. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych Strona okazała do wglądu paszporty techniczne myjni-dezynfektorów, w których dokumentowane są bieżące przeglądy. Do dezynfekcji wstępnej narzędzi wykorzystywany jest preparat o szerokim spektrum działania. W strefie czystej znajdują się dwa przelotowe sterylizatory parowe, których przegląd techniczny wykonywany jest raz w roku. Warunkiem dopuszczenia sprzętu do pracy jest prawidłowy wynik testu szczelności i Bowie-Dicka, a warunkiem zwolnienia wsadu są prawidłowe wyniki parametrów fizycznych, chemicznych i biologicznych. Dokumentacja z kontroli procesów sterylizacji archiwizowana jest na bieżąco. Czas przechowywania sterylnych pakietów/zestawów zależy od warunków przechowywania wysterylizowanego sprzętu oraz rodzaju opakowania. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych uzyskano oświadczenie Strony, iż świadczone są usługi sterylizacji narzędzi

wielokrotnego użytku podmiotom zewnętrznym. Sposób postępowania z tymi narzędziami reguluje *Instrukcja postępowania ze sprzętem przyjmowanym do sterylizacji z jednostek zewnętrznych*.

Szpital Rehabilitacyjno-Leczniczy dla Dzieci Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wojnowie

W 2023 r. przeprowadzono 2 kontrole. Stwierdzone nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego, regulowane są decyzją administracyjną. Szpital znajduje się w zabytkowym pałacu w Wojnowie.

<https://powiat-zielonogorski.pl/pl/Powiat>

/Powiatowe-jednostki-organizacyjne/Szpital-Rehabilitacyjno-Leczniczy-dla-Dzieci-w-Wojnowie

Zapewnia leczenie i rehabilitację dzieci w wieku od 3 do 18 lat ze schorzeniami układu oddechowego i chorobami o podłożu alergicznym. Pobyt dzieci odbywa się w formie turnusów rehabilitacyjno - leczniczych trwających 3 tygodnie (22 dni). Budynek podlega pod konserwatora zabytków.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się zatrudniony personel jednostki macierzystej. Sprzątanie pomieszczeń szpitala przeprowadzane jest zgodnie z opracowaną procedurą utrzymania czystości w szpitalu. Otoczenie budynków stanowi duży teren o charakterze parku. Jest on utrzymany w zadowalającym stanie porządkowym. Drogi komunikacyjne są utwardzone. Wydzielone są miejsca na ustawienie zbiorczych pojemników na odpady stałe, które są gromadzone selektywnie. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w *sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi).

Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

„URO-LASER” M. Drozd, W. Zwierzyński Lekarska Spółka Partnerska, Sulechów, ul. Zwycięstwa 1

W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w stosunku do podmiotu prowadzi postępowanie administracyjne. W ramach kontroli kompleksowej stwierdzono nieprawidłowości, które regulowane są decyzją administracyjną. Pomieszczenia szpitala dzierżawione są od SPZOZ Sulechów. Wszystkie media zapewnia SPZOZ Sulechów w ramach zawartej umowy długoterminowej. Oddział liczy 11 łóżek. Pomieszczenia są przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich – zapewniony jest dźwig osobowy oraz dostatecznie duże pomieszczenia higieniczno-sanitarne.

Sprzątaniem pomieszczeń zajmuje się personel kontrolowanego zakładu. Blok operacyjny sprzątają te same osoby używając do sprzątania tej części wydzielonego sprzętu. Otoczenie budynku, w którym mieści się placówka jest utwardzone, a zagospodarowaniem zajmuje się właściciel posesji, tj. SPZOZ Sulechów. Nie stwierdzono zaniedbań w obszarze przestrzegania bieżącej czystości i porządku.

Sposób postępowania z odpadami medycznymi jest zgodny z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975). Odbiór odpadów odbywa się z właściwą częstotliwością. Na stanowiskach pracy odpady medyczne zbierane są selektywnie z uwzględnieniem segregacji. URO - LASER korzysta z magazynu odpadów medycznych należącego do SPZOZ w Sulechowie. Nie stwierdzono nieprawidłowości w sposobie postępowania z nieczystościami stałymi (medycznymi i komunalnymi). Nieczystości płynne odprowadzane są bezpośrednio do urządzeń kanalizacji ogólnospławnej.

Podmiot nie dysponuje własną sterylizatornią. Strona ma zawartą umowę z SPZOZ w Sulechowie na korzystanie z usług centralnej sterylizatorni szpitalnej. W świetle obowiązujących przepisów Strona została zobowiązana do zweryfikowania zawartej umowy w zakresie zasad świadczenia usług sterylizacji przez SPZOZ w Sulechowie z uwzględnieniem obowiązujących wymogów i skorelowania jej treści z procedurą obowiązującą w SPZOZ Sulechów, a dotyczącą świadczenia usług sterylizacji narzędzi pochodzących z jednostek zewnętrznych.

1.2 Podmioty wykonujące działalność leczniczą polegającą na udzielaniu ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W tej grupie zewidencjonowano 43 obiekty, przeprowadzono 26 kontroli, w tym 23 kontrole planowane oraz 3 kontrole pozaplanowe, tj.:

- 1 kontrola sprawdzająca wykonanie obowiązków nałożonych w decyzjach merytorycznych oraz zaleceń pokontrolnych,
- 2 kontrole tematyczne związane z organizacją szczepień ochronnych,

W wyniku przeprowadzonych kontroli wystosowano 1 decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu sanitarnego. Nieprawidłowości ujęte w decyzjach nakazujących dotyczyły stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, ciągu technologicznego do dekontaminacji narzędzi oraz gospodarki odpadami medycznymi. Zaleceniami egzekwowano usunięcie uchybień, które dot. konieczności dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązującego rozporządzenia, znakowania pojemników i worków przeznaczonych do przechowywania odpadów medycznych zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, prowadzenia rejestru pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej, zapewnienia procedury postępowania z brudną bielizną, stosowania wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez

rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny, ponownego wezwania do szczepień dzieci i młodzież opóźnione w szczepieniach.

1.3. Praktyki zawodowe: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe praktyki lekarskie, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek i położnych.

W 2023 r. skontrolowano ogółem stan sanitarny w 9 praktykach zawodowych, spośród 48 ujętych w ewidencji. W wyniku kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 2 decyzje administracyjne. Wystosowano zalecenia pokontrolne dotyczące: zwiększenia częstotliwości kontroli biologicznej procesów sterylizacji, zapewnienia wskaźników chemicznych klasy 5 lub 6, zapewnienia preparatu do dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonych materiałem biologicznym, znakowania pojemników i worków na odpady medyczne zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, prowadzenia rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, kontrolowania każdego cyklu sterylizacji przez rejestrację parametrów fizycznych archiwizowanych jako zapis papierowy lub elektroniczny. Ocena stanu sanitarnego praktyk zawodowych obejmowała sprawdzenie: sposobu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania nieczystości płynnych, warunków sanitarno-technicznych pomieszczeń i ich funkcjonalności, w tym wykończenia ścian i podłóg, sprawności wentylacji i oświetlenia, wyposażenia w umywalki, dozowniki na mydła, ręczniki jednorazowe, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz sposobu segregacji odpadów i postępowanie z odpadami komunalnymi i medycznymi. Kontrola obejmowała także procedury higieniczne, ich wdrożenie oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

1.3.1 Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie.

W 2023 r. na 18 istniejących praktyk lekarskich skontrolowano 3. W wyniku prowadzonych kontroli i stwierdzonych nieprawidłowości wydano 1 decyzje administracyjną. Stan techniczno-sanitarny pomieszczeń, w których prowadzone są praktyki zawodowe ocenia się ogólnie jako dobry. Drobne uchybienia stwierdzone w placówkach, egzekwowano stosując zalecenia pokontrolne. Nie kwestionowano bieżącej czystości i porządku w pomieszczeniach praktyk. Stosowane narzędzia wielorazowego użytku, poddawane są sterylizacji w autoklawach parowo-ciśnieniowych. Narzędzia do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowane datą sterylizacji i przechowywano w odpowiednich warunkach. Powstałe w ramach działalności odpady stałe gromadzono przestrzegając zasady segregacji, w miejscu ich powstawania, na komunalne i medyczne. Zakaźne odpady medyczne magazynowano w urządzeniach chłodniczych. Odbiorem odpadów medycznych do utylizacji zajmowały się koncesjonowane przedsiębiorstwa.

1.3.2. Indywidualne praktyki lekarzy dentystów, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów i grupowe praktyki lekarzy dentystów

W 2023 r. na 26 istniejące praktyki lekarzy dentystów skontrolowano 6. Na nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli została wydana 1 decyzja administracyjna. Drobne uchybienia korygowano zaleceniami pokontrolnymi. Uchybienia dotyczyły m.in.: braku dostosowania procedury dotyczącej postępowania z odpadami medycznymi do obowiązujących przepisów prawnych, niewłaściwego oznaczenia pojemnika na odpady medyczne, sporadycznego wykonywania testów biologicznych, braku rejestru temperatury panującej w urządzeniu chłodniczym na odpady medyczne, braku środka do dezynfekcji powierzchni skażonych materiałem biologicznym. W praktykach nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bieżącej czystości pomieszczeń. Do zabiegów dezynfekcyjnych używano wyłącznie preparatów przeznaczonych do stosowania w placówkach ochrony zdrowia, przygotowywane zgodnie z zaleceniami producenta. Narzędzia wielorazowego użytku do sterylizacji pakowano w jednorazowe torebki lub rękawy papierowo-foliowe, znakowano najczęściej datą sterylizacji, a po sterylizacji przechowywano w odpowiednich warunkach. W praktykach używano bielizny jednorazowej, tj.: maseczki, śliniaki, rękawiczki. Bieliznę wielorazową stanowiła jedynie odzież robocza personelu. Powstałe w ramach działalności odpady segregowano w miejscu ich powstawania na komunalne oraz medyczne i gromadzono w oddzielnych pojemnikach lub workach. Odpady medyczne tzw. „ostre” gromadzono w jednorazowych, czerwonych pojemnikach plastikowych, pozostałe odpady gromadzono w wielorazowych pojemnikach wyłożonych czerwonymi workami.

1.4 Działalność kontrolno-represyjna

Ogółem przeprowadzono 76 kontroli planowych i pozaplanowych, w wyniku których wystosowano:

- 8 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości ujemnie rzutujących na stan sanitarno–higieniczny i funkcjonalność obiektów,
- 10 decyzji o opłacie,
- 3 decyzje o przedłużeniu terminu wykonania nałożonych obowiązków,
- 1 decyzję o odmowie zmiany swojej decyzji w sprawie przedłużenia terminu wykonania nałożonych obowiązków,
- 1 postanowienie o nałożeniu grzywny.

Podsumowanie:

1. W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych gospodarka odpadami niebezpiecznymi prowadzona jest w sposób prawidłowy oraz zgodnie z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie *szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).

2. We wszystkich skontrolowanych podmiotach opracowane zostały procedury i instrukcje higieniczne dostosowane do charakteru świadczonych usług medycznych.
3. W podmiotach, w zależności świadczonych usług medycznych lub możliwości lokalowych funkcjonują stanowiska sterylizacji gabinetowej, sterylizatornie lokalne lub sterylizatornie centralne (szpitale).
4. Sterylizacja sprzętu odbywa się w sterylizatorach parowych lub plazmowych. Monitorowanie procesów odbywa się poprzez kontrole parametrów fizycznych, chemicznych, biologicznych.
5. W żadnym z zakładów objętych kontrolą, udzielających świadczeń zdrowotnych z użyciem narzędzi wielorazowego użytku, nie stwierdzono, by ich sterylizacja odbywała się w sterylizatorze na suche gorące powietrze.
6. W przypadku stosowania narzędzi wielokrotnego użytku, w większości podmiotów zapewniony jest prawidłowy ciąg technologiczny do dekontaminacji narzędzi wielorazowego użytku, uwzględniający na każdym etapie technologicznym jednokierunkowy ruch materiałów od punktu materiału skażonego do punktu wydania materiału sterylnego.
7. Wykorzystywane preparaty charakteryzują się szerokim spektrum działania.
8. Aby dostosować się do aktualnych wymogów prawnych, każdego roku w podmiotach leczniczych prowadzone są prace remontowe i modernizacyjne, często jest to proces długotrwały i kosztowny.
9. Czystość w podmiotach leczniczych nie budziła zastrzeżeń, dbał o to personel zatrudniony w podmiotach leczniczych lub firmy zewnętrzne. Nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu w sprzęt do sprzątania oraz w środki myjące i dezynfekcyjne.
10. Nie stwierdzano istotnych uchybień w postępowaniu z bielizną stosowaną w podmiotach.

Źródło: https://herweks.fandom.com/pl/wiki/Powiat_zielonog%C3%B3rski

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Informacje ogólne

W 2023 roku na terenie powiatu zielonogórskiego przeprowadzono **88** kontroli w obiektach użyteczności publicznej, spośród **223** ujętych w ewidencji tj. 39,5% (2022 r.- 21,1 %)

Kontrolą objęto:

- Ustępy publiczne - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- Domy pomocy społecznej - skontrolowano 2 z 2 znajdujących się w ewidencji.
- Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - skontrolowano 4 z 4 znajdujących się w ewidencji.
- Placówki zapewniające całodobową opiekę - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- Noclegownie - skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie - skontrolowano 6 z 15 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady fryzjerskie - skontrolowano 14 z 42 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady kosmetyczne - skontrolowano 26 z 31 znajdujących się w ewidencji.
- Studia tatuażu - skontrolowano 2 z 3 znajdujących się w ewidencji.
- Zakłady odnowy biologicznej – skontrolowano 1 z 1 znajdujących się w ewidencji.
- Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu - skontrolowano 3 z 4 znajdujących się w ewidencji.
- Dworce PKP i PKS - skontrolowano – 3 z 7 znajdujących się w ewidencji.
- Porty lotnicze - skontrolowano – 1 z 1 znajdujący się w ewidencji.
- Tereny rekreacyjne – skontrolowano 1 z 9 znajdującego się w ewidencji.
- Cmentarze - skontrolowano 5 spośród 53 znajdujących się w ewidencji.
- Domy przedpogrzebowe - skontrolowano 1 z 2 znajdujących się w ewidencji
- Inne obiekty użyteczności publicznej - skontrolowano 16 spośród 38 znajdujących się w ewidencji.

W 6 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i/lub techniczny. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nie stosowania i niewdrażania procedur higienicznych zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi w zakresie postępowania z narzędziami wielokrotnego użytku (fryzjerskie i kosmetyczne), w tym nieskutecznej dezynfekcji (brak głębokiego zanurzenia, preparat niedostosowany do dezynfekcji narzędzi, postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, brak wykonywania sterylizacji narzędzi), braku umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą w pomieszczeniach świadczenia usług, w trakcie których dochodzi do przerwania ciągłości skóry, braku środków czystości w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń w poszczególnych obiektach (ściany), niewłaściwie prowadzonej gospodarki nieczystościami płynnymi. Stwierdzenie powyższych nieprawidłowości

skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

2.1. Ustępy publiczne

W 2023 roku skontrolowano 1 ustęp publiczny znajdujący się na terenie powiatu zielonogórskiego, Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego.

Stan sanitarny obiektu oceniono jako „**dobry**”.

2.2. Domy pomocy społecznej

W 2023 roku kontrolą objęto 2 Domy Pomocy Społecznej znajdujące się na terenie powiatu zielonogórskiego.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego. W obu obiektach wydano zalecenia aby zapewnić przy umywalkach do mycia rąk naścienne podajniki na preparat do dezynfekcji rąk w gabinetach zabiegowych, gabinetach rehabilitacyjnych, pomieszczeniach pralni i w pomieszczeniu przechowywania odpadów medycznych oraz aby przedstawić aktualne badanie wody ciepłej w kierunku występowania bakterii Legionella w wewnętrznej instalacji wodociągowej.

Stan sanitarny obiektów oceniono jako „**dobry**”.

2.3. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2023 roku skontrolowano 4 obiekty z tej grupy.

Podczas kontroli w Domu Seniora stwierdzono niewłaściwy sposób postępowania ze sprzętem wielokrotnego użycia (fryzjerski: nożyczki i grzebień), tj. brak skutecznej dezynfekcji narzędzi poprzez całkowite zanurzenie w preparacie o szerokim spektrum działania. Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia i wydano decyzję płaćniczą.

Źródło: <https://lipowyzakatek.com/o-nas-2/>

Ponadto zalecono aby: wykonać wskazania określone w opinii kominiarza, dokonać rozdziału bielizny czystej od brudnej, tak aby zachowany był jednokierunkowy cykl pralniczy, przy umywalce do mycia rąk w gabinecie zabiegowym zapewnić naścienną higienizację oraz ręczniki papierowe do osuszania rąk zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem, uaktualnić obowiązujące w obiekcie procedury, poinformować pisemnie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze o wprowadzonych zmianach dotyczących żywienia osób starszych, opracować i wdrożyć procedurę dotyczącą zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella w urządzeniach i instalacjach

wodociągowych (przegrzewanie instalacji, spuszczenie wody, dezynfekcja chemiczna i czyszczenie perlatorów, armatury sanitarnej i słuchawek prysznicowych). Strona wykonała zalecenia.

Po kontroli obiekt został przeniesiony do placówek zapewniających całodobową opiekę.

Pozostałe kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego. We wszystkich placówkach udzielano instruktażu w zakresie zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella w urządzeniach i instalacjach wodociągowych oraz konieczności wdrażania procedur w tym zakresie.

Stan sanitarny skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”.

2.4. Noclegownie dla bezdomnych

W 2023 roku skontrolowano 1 obiekt udzielający wsparcia osobom bezdomnym. Kontrola została przeprowadzona w zakresie przestrzegania warunków higienicznych i zdrowotnych oraz przygotowania placówek do sezonu zimowego.

Podczas kontroli stwierdzono niewłaściwie prowadzoną gospodarkę nieczystościami płynnymi (przepełniony zbiornik bezodpływowy, brak odbioru nieczystości przez podmiot zewnętrzny - własna utylizacja na cele rolnicze), zły stan sanitarno-techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (ciemne naloty na ścianach, sufitach oraz w obrębie umywalki) oraz brak przeglądu przewodów kominowych/wentylacyjnych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania i zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Ponadto wystosowano pismo do władz samorządowych odpowiedzialnych terytorialnie o podjęcie działań zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płatniczą.

Stan skontrolowanych obiektów oceniono jako „dobry”

2.5. Inne obiekty, w których świadczone są obiekty hotelarskie

W roku 2023 na terenie powiatu zielonogórskiego skontrolowano 6 obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie.

W Ośrodku Wypoczynkowym skontrolowano stan sanitarny i przygotowanie obiektu do sezonu letniego oraz pobrano do badań próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach sprawdzenia wykonania obowiązków zawartych w decyzji z 2022 r. (dot. przekroczenia wartości parametru manganu – warunkowa jakość wody). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego, prowadzonej gospodarki nieczystościami stałymi i płynnymi oraz ocenionej dokumentacji. Wydano zalecenie dotyczące udokumentowania postępowania z wkładem pościelowym (kołdry, poduszki). Natomiast wyniki pobranych badań wykazały, że jakość wody nie spełnia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej wartości manganu, która wynosiła $330 \pm 30 \mu\text{g/l}$. Organ wydał upomnienie i wezwał stronę do wykonania obowiązków nałożonych decyzją z listopada 2022 r. w pkt 1 dotyczącym zapewnienia w indywidualnym ujęciu wody zlokalizowanym na terenie Ośrodka Wypoczynkowego,

wody o właściwych parametrach w zakresie zawartości manganu. Podczas próby przeprowadzenia kontroli oceny jakości wody z indywidualnego ujęcia nie zastano właściciela, nie pojawiła się również żadna inna upoważniona przez właściciela obiektu osoba, która umożliwiłaby pobranie próbki wody. Zastosowano środek egzekucyjny - grzywna w celu przymuszenia. w kwocie 500,00 zł.

1 kontrola została przeprowadzona na wniosek strony, celem wydania opinii sanitarnej (niezbędnej do uzyskania kategoryzacji). Wydano zalecenia aby w gabinecie masażu zapewnić umywalkę do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą wraz zestawem do higienizacji rąk oraz zabezpieczyć materiały jednorazowego użytku (podkłady higieniczne) przed wtórnym zanieczyszczeniem, w murowanym ustępie znajdującym się przy strefie spa usunąć awarię w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla kobiet i mężczyzn oraz opracować i wdrożyć procedurę zapobiegania namnażaniu się bakterii Legionella, prowadzić rejestry z uwzględnieniem wykonania dezynfekcji termicznej wewnętrznej instalacji wody i dezynfekcji chemicznej końcowych odcinków instalacji ciepłej wody (słuchawek prysznicowych, węży, wylewek kranów). Zalecenia strona wykonała – wydano opinię pozytywną.

Źródło: <https://www.booking.com/hotel/pl/spichlerz-kolesin.pl.html?activeTab=photosGallery>

W 2 obiektach wydano zalecenia dotyczące przedstawienia dokumentacji z przeglądu przewodów wentylacyjnych budynku oraz wykonania badania z instalacji wewnętrznej wody ciepłej w kierunku wykrycia obecności bakterii Legionella sp. – zalecenie wykonano w 1 obiekcie. Pozostałe obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie nie wykazały nieprawidłowości w zakresie bieżącego nadzoru.

Stan sanitarny i techniczny obiektów z tej grupy oceniono jako „**dobry**”.

2.6. Zakłady fryzjerskie.

W roku 2023 nadzorem objęto 14 zakładów fryzjerskich znajdujących się na terenie powiatu zielonogórskiego.

W tej grupie obiektów przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł. i wydano 1 decyzję płatniczą.

Kontrola interwencyjna w zakładzie fryzjerskim wykazała brak higienicznych warunków podczas dezynfekcji i przechowywania narzędzi fryzjerskich (niewłaściwa dezynfekcja narzędzi fryzjerskich, postępowanie niezgodne z zaleceniem producenta, niewłaściwe przechowywanie narzędzi czystych). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandaty karne. Kontrola sprawdzająca

wykazała wykonanie zaleceń w całości. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzję płaćniczą.

Pozostałe kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w zakładach fryzjerskich dotyczyły:

- niewłaściwej dezynfekcji narzędzi fryzjerskich;
- braku naściennej higienizacji przy umywalce do mycia rąk oraz niezabezpieczonych przed wtórnym zanieczyszczeniem ręczników jednorazowych do osuszania rąk i do wycierania głów klientów;
- braku dokumentowania częstotliwość wymiany preparatu do dezynfekcji narzędzi;
- braku wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej (przy podawaniu klientom napojów).
- braku znakowania datą otwarcia kosmetyków posiadających określony przez producenta symbol PAO;

Skontrolowane obiekty oceniono jako „dobre”.

2.7. Zakłady kosmetyczne.

W 2023 r. skontrolowano 26 zakładów kosmetycznych znajdujących się na terenie powiatu zielonogórskiego. W tej grupie obiektów nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 400 zł., wydano 1 decyzję merytoryczną nakazującą i 5 decyzji płaćniczych. 3 decyzje administracyjne merytorycznych wyegzekwowano.

Podczas kontroli obiektu kosmetycznego stwierdzono brak umywalki do mycia rąk z bieżącą ciepłą i zimną wodą i zestawem do higienizacji rąk w pomieszczeniu, gdzie wykonywane są zabiegi z zakresu pielęgnacji dłoni (manicure). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano decyzję merytoryczną (nakazującą) oraz decyzję płaćniczą. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków zawartych w decyzji.

W trakcie kontroli 2 gabinetów kosmetycznych na terenie powiatu zielonogórskiego stwierdzono niewłaściwe postępowanie z narzędziami wielokrotnego użytku w zakresie sterylizacji zewnętrznej (brak protokołów zdawczo-odbiorczych a w jednym obiekcie dodatkowo brak umowy z podmiotem zewnętrznym). Wydano zalecenia z natychmiastowym terminem wykonania oraz nałożono mandaty karne i wydano decyzje płaćnicze. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń. *Źródło: <https://www.notino.pl/beautyblog/get-the-look/codzienna/makijaz-foxy-eyes-na-randke/>*

W 2 obiektach kosmetycznych stwierdzono wykonanie obowiązków nałożonych decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze z 2022 roku.

W 2023 roku wydano 2 decyzje płaćnicze, jako kontynuacja postępowań z 2022 roku

Najczęstsze zalecenia pokontrolne w zakładach kosmetycznych:

- wyposażyć stanowiska do higienicznego mycia rąk w naścienne dozowniki na mydło w płynie, środek do dezynfekcji rąk oraz jednorazowe ręczniki papierowe zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem;
- zapewnić preparat do dezynfekcji dużych powierzchni (podłóg);
- jałowe pakiety (opakowania papierowo-foliowe) znakować datą sterylizacji i datą ważności, przechowywać w czystych i sterylnych warunkach;
- kosmetyki posiadające symbol trwałości produktów kosmetycznych – PAO (symbol otwartego słoiczka) znakować datą pierwszego otwarcia;
- uszczegółowić procedury higieniczne obowiązujące w zakładzie, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Procedury obowiązujące w zakładzie zatwierdzić oraz podpisać a następnie zapoznać z nimi pracownika, co potwierdzi złożeniem podpisu. Systematycznie szkolić pracowników z obowiązujących procedur (w celu unikania rutyny);
- prowadzić wewnętrzną kontrolę procesów skuteczności sterylizacji przy użyciu testów biologicznych (Sporal A), chemicznych oraz wskaźników fizycznych (wydruki, zapisy);
- zapewnić wyposażenie zakładu o powierzchniach gładkich, nienasiąkliwych, łatwych do utrzymania w czystości, odpornych na działanie wilgoci i środków dezynfekcyjnych;
- urządzenie chłodnicze na odpady zakaźne zlokalizować w miejscu niedostępnym dla osób postronnych oraz zapewnić pomiar temperatury w urządzeniu;
- usunąć z pomieszczeń, w których świadczone są usługi kosmetyczne donice z kwiatami;
- raz w roku lub zgodnie ze wskazaniem producenta dokonywać przeglądu technicznego autoklawu;
- dekontaminację narzędzi przeprowadzać w ciągu stylizacyjnym, tak aby nie dochodziło do krzyżowania drogi czystej z brudną;
- zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem wszystkie materiały i narzędzia jednorazowe zlokalizowane w pomieszczeniach (na blatach, stolikach);

Źródło: <https://kerpro.pl/jaka-pojemnosc-autoklawu-wybrac-do-gabinetu-podologicznego/>

- przedłożyć aktualne badanie do celów sanitarno-epidemiologicznych osób wykonujących pracę, przy której istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby;
- w przypadku sterylizacji zewnętrznej każdorazowo dokumentować oddawanie narzędzi (protokół zdawczo odbiorczy lub zapis w dzienniku procesów sterylizacji uwzględniający

podpis osoby oddającej narzędzia i przyjmującej narzędzia). W razie potrzeby uwzględnić dezynfekcję wstępną i dezynfekcję właściwą narzędzi;

- narzędzia do sterylizacji pakować pojedynczo lub w taki sposób, aby do jednej usługi wykorzystane były wszystkie narzędzia z danego pakietu. W przypadku niewykorzystania narzędzi, należy poddać je ponownej dekontaminacji (dezynfekcja i sterylizacja);
- wyeliminować prześcieradła wielorazowego użytku lub zmieniać je po każdym kliencie albo zapewnić tylko podkłady higieniczne stosując technikę 1 klient – 1 prześcieradło. W celu zapewnienia higienicznych warunków (pozbawionych zanieczyszczeń zewnętrznych), stanowiska kosmetyczne przygotowywać przed usługą;
- odzież roboczą zabezpieczyć przed wtórnym zanieczyszczeniem, uszczegółwić w procedurze sposób postępowania z odzieżą roboczą;

Spośród skontrolowanych obiektów z tej grupy - 2 oceniono jako „**bardzo dobre**”. Pozostałe obiekty oceniono jako „**dobre**”.

2.8. Studia tatuażu

W roku 2023 skontrolowano 2 studia tatuażu znajdujące się na terenie powiatu zielonogórskiego. Nieprawidłowości nie stwierdzono, bieżący stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych obiektów był zachowany.

Stan sanitarny obiektu z tej grupy oceniono jako „**dobry**”.

2.9. Zakłady odnowy biologicznej.

W 2023 r. skontrolowano 1 zakład odnowy biologicznej, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego, nie nałożono mandatów karnych.

Skontrolowany obiekt oceniono jako „**dobry**”.

2.10. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu

W 2023 r. skontrolowano 3 zakłady z grupy obiektów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu.

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Stan obiektów oceniono jako „**dobry**”.

Źródło: <https://besttext.pl/services/tlumaczenia-kosmetologiczne/>

2.11. Dworce PKP, PKS

W 2023 r. skontrolowano 3 Dworce PKP zlokalizowane na terenie powiatu zielonogórskiego. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego, rozpatrzono 1 interwencję.

Kontrola interwencyjna dotyczyła zakurzonych części wspólnych budynku w czasie prowadzonych prac remontowych. Przeprowadzona wizja lokalna oraz zebrany materiał dowodowy w sprawie nie potwierdziły zasadności interwencji.

Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.12. Porty lotnicze

W 2023 roku skontrolowano 1 port lotniczy.

W trakcie kontroli poinstruowano osobę odpowiedzialną w zakresie prawidłowego postępowania i znakowania pojemników zastępczych na preparaty do dezynfekcji (z przelewaniem preparatem lub sporządzonym roztworem zawsze postępować zgodnie ze wskazaniem producenta). Innych nieprawidłowości nie stwierdzono.

Stan obiektu oceniono jako „dobry”.

2.13. Tereny rekreacyjne

W roku 2023 skontrolowano 1 teren rekreacyjny obejmujący 2 place zabaw.

Podczas kontroli placu zabaw zalecono aby zapewnić klamki we wszystkich furtkach, uaktualnić regulamin do obowiązujących wymagań w zakresie słownych i graficznych oznaczeń dotyczących palenia tytoniu i papierosów elektronicznych, spożywania napojów alkoholowych i wprowadzania zwierząt, zapewnić nawierzchnię boiska o powierzchni gładkiej, kosze na odpady wykładać workami sanitarnymi – wykonano zalecenia. Na drugim placu zabaw zalecono zabezpieczyć piaskownicę przed zanieczyszczeniami, w regulaminie uaktualnić oznaczenie w zakresie palenia papierosów elektronicznych – wykonano zalecenia.

Źródło: <http://www.atut-placezabaw.pl/zestaw-zabawowy-nr-1.html>

Bieżący stan porządkowy skontrolowanych terenów rekreacyjnych nie wykazał nieprawidłowości.

Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.14. Cmentarze

W roku 2023 skontrolowano 5 cmentarzy znajdujących się na terenie powiatu zielonogórskiego. Bieżący stan porządkowy skontrolowanych cmentarzy był zachowany: utrzymane czysto, oznakowane tablicami informacyjnymi, regulaminami itp.

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanych cmentarzy oceniono jako „dobry”.

2.15. Domy pogrzebowe

W 2023 roku skontrolowano 1 obiekt z tej grupy. Wszystkie pomieszczenia w skontrolowanych obiektach znajdowały się w odpowiednim stanie sanitarno-technicznym, były utrzymane w czystości i porządku.

Stan obiektu oceniono jako „dobry”.

2.16. Inne obiekty użyteczności publicznej

Z tej grupy obiektów w 2023 roku skontrolowano 16 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się na terenie powiatu zielonogórskiego.

W tej grupie skontrolowano zakłady pogrzebowe podczas wywozu zwłok poza granice państwa oraz podczas przeprowadzanej ekshumacji, obiekty kulturalno-widowiskowe, obiekty sportowe, stacje paliw, parkingi, zakłady pogrzebowe, kaplice i kostnice. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, które skutkowałyby wszczęciem postępowania administracyjnego.

Stan obiektów oceniono jako „dobry”.

2.17. Imprezy Masowe

W 2023 roku wydano 3 opinie sanitarne (pozytywne) dotyczące imprez o charakterze kulturalno-sportowym planowanych na terenie powiatu zielonogórskiego.

2.18. Inne

W 2023 roku wydano:

- 118 decyzji merytorycznych w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich w tym 3 decyzje zmieniające, w sprawie ekshumacji zwłok albo szczątków ludzkich;
- 2 decyzje w sprawie wywozu zwłok albo szczątków ludzkich poza granice państwa;
- 13 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok albo szczątków ludzkich z obcego państwa;
- 9 opinii o projektach uchwał samorządów lokalnych;
- 1 opinię sanitarną o kąpieliskach;
- 2 opinie sanitarne o miejscu wykorzystywanym do kąpieli;
- 1 opinię - zaszerogowanie obiektu hotelarskiego;
- 8 opinii dotyczących zaopiniowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- rozpatrzone 1 odwołanie od decyzji płatniczej;
- wystosowano 1 pismo dot. uzgodnienia (zawarcia porozumienia) w zakresie przygotowania i wykorzystania podmiotów leczniczych na potrzeby obronne państwa w zakresie zasad postępowania ze zwłokami;
- na bieżąco wydawano pisma w sprawach obowiązujących przepisów, w tym zapytań o tematyce kosmetycznej/fryzjerskiej oraz pism dotyczących obiektów użyteczności publicznej;

Podsumowanie

1. W 2023 roku skontrolowano 39,5% obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze (2022 r.- 21,1 %).
2. W 6 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny lub techniczny, co skutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego i wydaniem decyzji administracyjnej lub nałożeniem na osobę odpowiedzialną mandatu karnego bądź pouczenia.

źródło: lalpathlabs.com

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCIOWO - ŻYWIENIOWYCH

1. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych

1.1 Ocena stanu sanitarnego obiektów będących pod nadzorem PPIS w Zielonej Górze

W ewidencji PSSE w Zielonej Górze w 2023 r. znajdowało się:

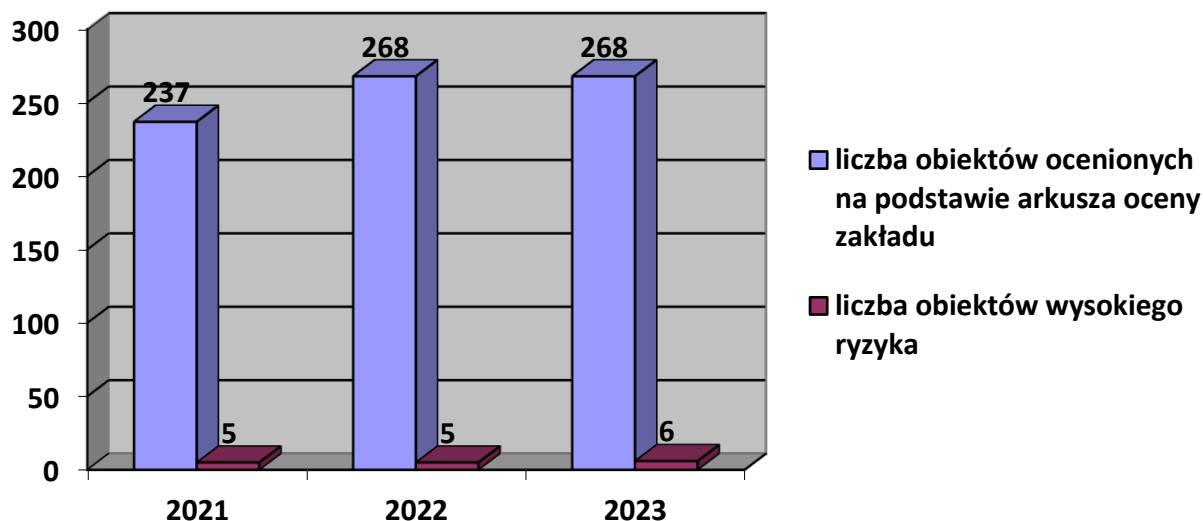
- 1119 obiektów produkcji i obrotu żywnością, w tym 249 środków transportu żywności;
- 20 obiektów produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością;

Spośród objętych nadzorem obiektów żywnościowo-żywnieniowych najliczniejsze to:

- sklepy – 258 obiektów;
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte (bary, restauracje, kawiarnie) – 95 obiektów;
- inne obiekty obrotu żywnością – 55 obiektów;
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte (stołówki: w przedszkolach, żłobkach, szkołach, domach pomocy społecznej, zakłady cateringowe) – 94 obiekty;

W nadzorowanych obiektach żywnościowo-żywnieniowych przeprowadzono 528 kontroli sanitarnych, w tym 23 kontroli interwencyjnych.

W roku 2023 dokonano oceny stanu sanitarnego w 311 obiektach żywnościowo-żywnieniowych. W oparciu o arkusz oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – stwierdzono 6 obiektów wysokiego ryzyka (ocena wynika z klasyfikacji GIS). Wszystkie z obiektów wysokiego ryzyka zostały zaplanowane do kontroli na kolejny rok kalendarzowy.

Wykres nr 1. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowo-żywnieniowych w oparciu o przeprowadzoną ocenę stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w latach 2021-2023.

Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów skontrolowanych w 2023 r. przedstawia tabela 1.

Tab.1. Ocena stanu sanitarnego obiektów produkcji i obrotu w oparciu o arkusze oceny sanitarnej

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów ocenionych jako wysokiego ryzyka
1.	Wytwornie lodów	0	0	0
2.	Automaty do lodów	0	0	0
3.	Wytwornie tłuszczów	0	0	0
4.	Piekarnie	5	2	0
5.	Ciastkarnie	8	7	6
6.	Przetwornie owocowe, warzywne i grzybowe	15	2	0
7.	Wytwornie naturalnych wód	0	0	0
8.	Zakłady garmazeryjne	0	0	0
9.	Zakłady przemysłu zbożowo.-młynarskiego	1	1	0
10.	Wytwornie makaronów	1	0	0
11.	Wytwornie wyrobów cukierniczych	1	1	0
12.	Zakłady produkcji suplementów diety	0	0	0
13.	Producenci pierwotni	44	17	0
14.	Rolniczy handel detaliczny	1	1	0
15.	Producenci pierwotni prowadzący również rolniczy handel detaliczny	4	0	0
16.	Producenci pierwotni prowadzący również dostawy bezpośrednie	14	5	0
17.	Producenci żywności w warunkach domowych	12	7	0
18.	Inne wytwornie żywności	7	4	0
19.	Sklepy spożywcze	258	186	0
20.	Kioski spożywcze	4	4	0
21.	Apteki	26	0	0
22.	Magazyny hurtowe	14	8	0
23.	Obiekty ruchome i tymczasowe	211	34	0
24.	Środki transportu	249	5	0

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych

Lp.	Grupa obiektów	Ilość obiektów wg ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość zakładów ocenionych jako wysokiego ryzyka
25.	Inne obiekty obrotu żywnością	55	39	0
26.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	95	72	0
27.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	94	64	0

Nie zgodności, które najczęściej stwierdzano w trakcie kontroli sanitarnych przeprowadzonych w 2023 roku:

I. Obiekty produkcji żywności (wytwórnice lodów, piekarnie, przetwórnice owocowo-warzywne, ciastkarnie, zakłady garmazeryjne, inne wytwórnice żywności):

- brak zapisów wynikających z dokumentacji HACCP GHP/GMP;
- brak badań właścicielskich;
- zły stan techniczny ścian, sufitów;
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia;
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze;
- brudne podłogi w pomieszczeniach zakładu.

II. Obiekty obrotu żywnością (sklepy spożywcze, kioski spożywcze, magazyny hurtowe):

- sprzedaż środków spożywczych w sklepikach szkolnych nieodpowiednich dla dzieci i młodzieży;
- zły stan techniczny ścian i podłóg;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP;
- brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze oraz pomieszczenia;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno –epidemiologicznych;
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia.

III. Obiekty żywienia zbiorowego typu otwartego (restauracje, punkty małej gastronomii):

- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych;
- brak zapisów wynikających z opracowanych procedur systemu HACCP;
- brak ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk;
- żywność po upływie terminu przydatności do spożycia;
- zły stan sanitarny pomieszczeń i sprzętu;
- zły stan techniczny ścian i podłóg.

IV. Obiekty żywienia zbiorowego typu zamkniętego (stolówki w żłobkach, przedszkolach, szkołach):

- brak bieżących zapisów z zakresu GHP/GMP i HACCP;
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;

- zły stan sanitarny powierzchni roboczych i podłóg;
- zły stan techniczny ścian, sufitów, drzwi oraz podłogi;
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych;
- brak wentylacji.

1.2. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2023 r. skontrolowano 1 obiekt, w którym prowadzony jest obrót materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiekcie tym przeprowadzono 1 kontrolę

1.3. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi i środkami masowego przekazu

W roku 2023 współpracowano przede wszystkim z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzając wspólnie 7 kontrole oraz Wojskowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej (1 kontrola) i Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska (1 kontrola).

W 2023r przekazano dwa razy informacje dla mediów (radio Zielona Góra, radio Złote Przeboje), w zakresie grzyboznawstwa.

1.4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Badania jakości zdrowotnej produktów spożywczych przeprowadzane były w Dziale Laboratoryjnym WSSE

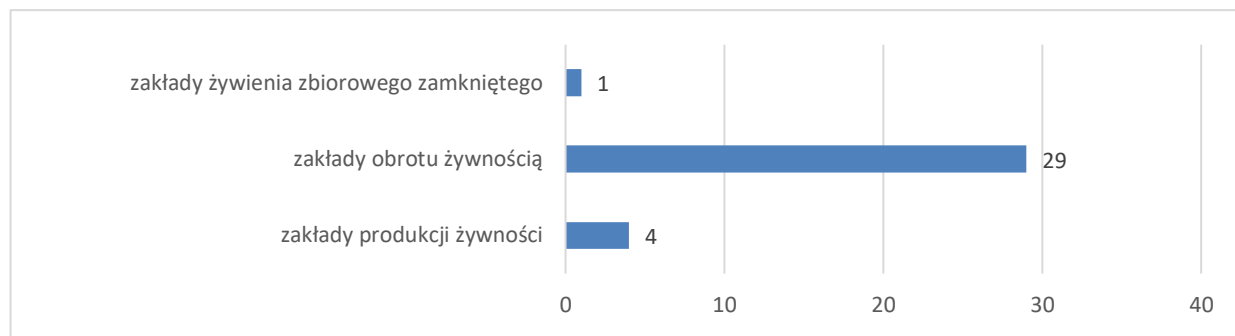

źródło: formaspaces.com

w Gorzowie Wlkp. (badania mikrobiologiczne, metale, substancje dodatkowe, zawartość składników aktywnych, parametry czystości, azotany, kaloryczność, Cez-137, mikotoksyny) oraz w laboratoriach należących do Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych: we Wrocławiu, Łodzi i Opolu (pestycydy), Warszawie (pestycydy, napromienianie), w Bydgoszczy (pestycydy, WWA, histamina), w Poznaniu (GMO), w Gdańsku (mikotoksyny), a także w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach (pestycydy), oraz w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie (3-MPCD, mikotoksyny) i Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach (lekooporność odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz bakterii komensalnych).

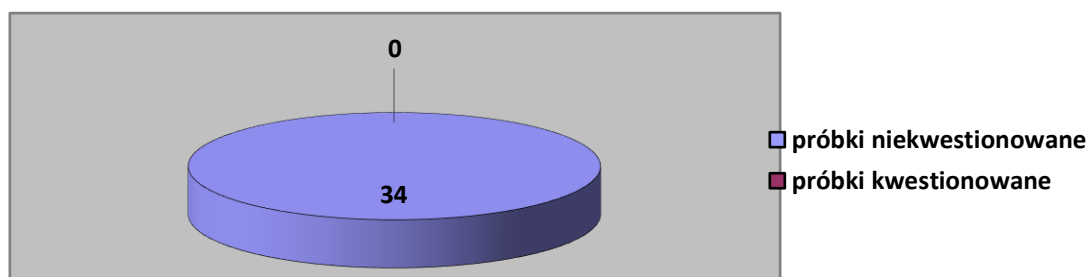
Próbki pobierano do badań zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego na 2023 rok”.

Próbki środków spożywczych pobierano w różnych obiektach produkcji i obrotu żywnością. Rodzaje obiektów oraz ilość pobranych w nich próbek przedstawia wykres nr 2

Wykres nr 2 Liczba próbek środków spożywczych z uwzględnieniem rodzaju obiektu, w którym dokonano pobrania próbek w roku 2023.

Realizując roczny plan pobierania próbek, pobrano i zbadano ogółem 34 próbki środków spożywczych; żadnej nie zakwestionowano.

Wykres nr 3 Liczba próbek środków spożywczych zakwestionowanych na podstawie przeprowadzonych badań w stosunku do próbek niekwestionowanych pobranych do badań laboratoryjnych w roku 2023.

Kwestionowane próbki pobranych środków spożywczych to:

- 1 próbka sardynki i 8 próbek makreli ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu histaminy – produkty zgłoszono w systemie RASFF;
- 11 próbek lodów z automatu ze względu na wysoką liczbę bakterii Enterobacteriaceae – przeprowadzono kontrole w obiektach i postępowanie wyjaśniające;
- 1 próbka wątroby z kurczaka ze względu na obecność Campylobacter – poinformowano pisemnie terenowo właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii;
- 1 próbka ligawy wołowej ze względu na obecność Escherichia Coli – poinformowano pisemnie terenowo właściwego Powiatowego Lekarza Weterynarii;
- 1 próbka – majeranku suszonego z uwagi na obecność Salmonella Infantis – produkt zgłoszono w systemie RASFF;
- 1 próbka herbatki owocowo-ziołowej z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu – produkt zgłoszono w systemie RASFF.

W ramach kontroli bezpieczeństwa tłuszczów stosowanych do smażenia w zakładach żywienia zbiorowego i zakładach produkcyjnych, w roku 2023 oceniono zawartość związków polarnych w tłuszczu smaźalniczym. Skontrolowano tłuszcz wykorzystywany do smażenia w 1 ciastkarni i w 3 punktach małej gastronomii (G-4). Jakość używanego tłuszczu nie budziła zastrzeżeń.

1.5. Funkcjonowanie systemu RASFF

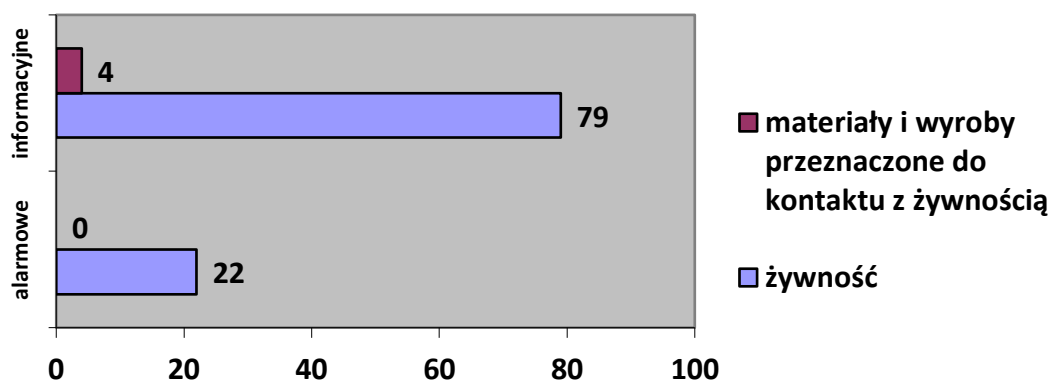
źródło: gov.pl

Podstawy prawne Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF stanowią następujące akty prawne: Rozporządzenie (WE) NR 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski

Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, rozporządzenie Komisji (UE) NR 16/2011 z dnia 10 stycznia 2011 r. ustanawiające środki wykonawcze dla systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt oraz ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r.

W oparciu o Procedury Funkcjonowania Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach zapewniono funkcjonowanie systemu RASFF na terenie działania PPIS w Zielonej Górze.

W 2023 r. otrzymano w ramach systemu RASFF - 105 powiadomień o produktach niezgodnych, w tym 22 powiadomienia alarmowe i 83 powiadomienia informacyjne.

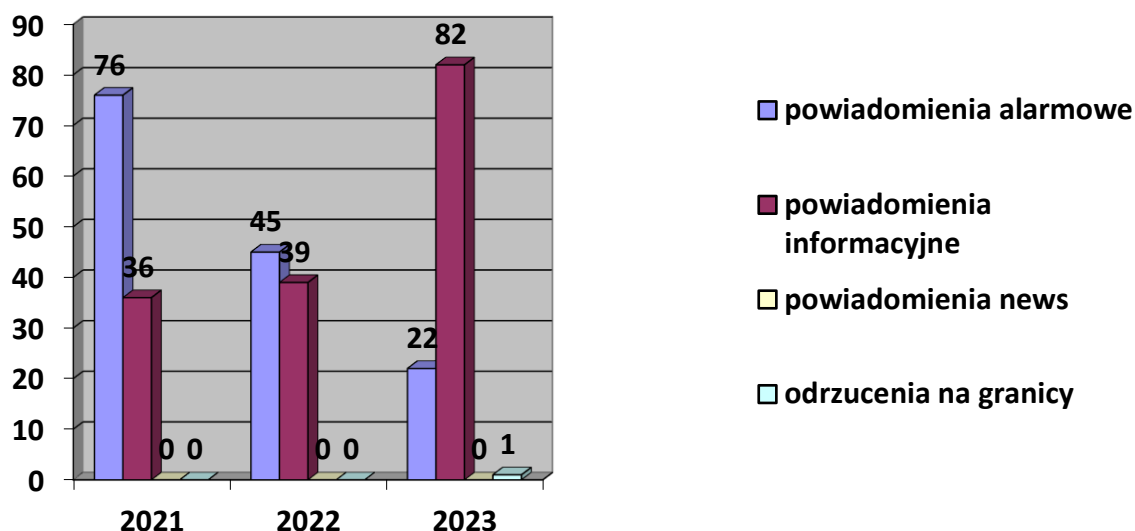
Wykres nr 4. Rodzaje powiadomień w systemie RASFF

 ¹ **Powiadomienie alarmowe** – ma na celu podjęcie natychmiastowych działań i dotyczy produktów, które zostały wprowadzone na rynek i mogą spowodować wystąpienie poważnych konsekwencji zdrowotnych, śmierć, bądź przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.

 ² **Powiadomienie informacyjne** – ma na celu poinformowanie o tym, iż istnieje żywność lub pasza, dla których zidentyfikowano ryzyko, ale nie ma konieczności podejmowania natychmiastowego działania w innych krajach członkowskich lub gdy produkt nie znalazł się na terytorium krajów UE.

 ³ **Powiadomienie typu NEWS** – ma charakter przekazania informacji/wiadomości

 4 Powiadomienie o odrzuceniu na granicy - informacja o odrzuceniu żywności na posterunku granicznym Unii Europejskiej

Wykres 5. Powiadomienia systemu RASFF, które PPIS w Zielonej Górze otrzymał w latach 2021-2023

1.5.1. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące żywności

Produkty spożywcze, w których wykryto zagrożenia (mikrobiologiczne, chemiczne bądź fizyczne), stwarzające bezpośrednie lub pośrednie zagrożenie dla zdrowia konsumentów, były przedmiotem 22 powiadomień alarmowych oraz 79 powiadomień informacyjnych, które wpłynęły do PSSE w Zielonej Górze.

Powiadomienia systemu RASFF o niebezpiecznych produktach żywnościowych, które w roku 2023 były przedmiotem działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną dotyczyły m.in. stwierdzenia:

- obecności pałeczek Salmonella;
- obecności bakterii Listeria monocytogenes;
- obecności zanieczyszczeń fizycznych;
- obecności niedozwolonych substancji w suplementach diety;
- obecności niedeklarowanego alergenu;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu tlenu etylenu;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu histaminy;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu WWA;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu akryloamidu;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów tropanowych i pirolizydynowych;
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu metali ciężkich;

- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kwasu sorbowego;
- wykrycia niedozwolonego napromieniania produktu;
- obecności pleśni;
- obecności nieautoryzowanego składnika nowej żywności;
- wystąpienia zatrucia pokarmowego;
- zafałszowania produktu.

W przypadku powiadomień otrzymanych w systemie RASFF dotyczących niebezpiecznych środków spożywczych, na listach dystrybucyjnych produktów podlegających procedurze wycofania, wskazano obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to przede wszystkim hiper- i supermarkety, hurtownie, oraz sklepy. W każdym przypadku otrzymania informacji o produkcie niezgodnym, wszczynano działania zgodnie z obowiązującymi procedurami. Monitorowano proces zabezpieczania i wycofywania partii produktów uznanych za niebezpieczne. Sprawdzano działania podjęte przez podmioty gospodarcze w tym zakresie, kładąc szczególny nacisk na sporządzanie list dystrybucyjnych, będących podstawą procesu wycofywania z rynku produktów niezgodnych. Informacje, uzyskane w wyniku prowadzonego postępowania wyjaśniającego, takie jak ilość towaru wycofanego i zabezpieczonego, ilość towaru zwróconego do producenta lub dystrybutora, przekazywano do LPWIS w Gorzowie Wlkp. oraz jeśli wystąpiła taka potrzeba do Powiatowego Lekarza Weterynarii.

PPIS w Zielonej Górze na podstawie otrzymanych kwestionowanych wyników próbek pobranych w zakładach obrotu oraz w ramach bieżącej działalności kontrolnej (G-5) opracował 5 powiadomień w systemie RASFF, które dotyczyły:

- sardynek i makreli ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu histaminy;
- majeranku suszonego z uwagi na obecność *Salmonella Infantis*;
- herbatki owocowo-ziołowej z uwagi na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu ołowiu
- obecności nieautoryzowanego składnika nowej żywności;
- obecności szkodników w pistacjach.

1.5.2. Powiadomienia w systemie RASFF dotyczące materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2023 r. otrzymano 4 powiadomienia informacyjne którego przedmiotem były produkty z grupy: *Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (nożyk, szarpak, sitko do maszynki, łyżka kuchenna, kieliszki do wina).*

Stwierdzone zagrożenia wynikały z:

- wystąpienia zmian organoleptycznych,
- przekroczenia dopuszczalnego limitu migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- odbarwienie motywu dekoracyjnego,

W przypadku powyższych powiadomień dotyczących przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, na listach dystrybucyjnych produktów będących przedmiotem tych powiadomień, wskazano

obiekty objęte nadzorem PPIS w Zielonej Górze. Były to sklepy. W przypadkach tych postępowano tak samo, jak po otrzymaniu powiadomień dotyczących żywności.

1.6. Działalność kontrolno-represyjna

W 2023 r., w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, a także materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością:

- skontrolowano 420 obiektów;
  - przeprowadzono 527 kontrole i rekontrole stanu sanitarnego;
- Poza kontrolami planowymi, wynikającymi z „Harmonogramu nadzoru nad obiektami w 2023 roku”, przeprowadzono następujące kontrole:
- na wniosek podmiotów gospodarczych w celu uzyskania decyzji zatwierdzających;
  - sprawdzające usunięcie stwierdzonych uchybień;
  - związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych;
  - wykonywane w związku z interwencjami zgłaszanymi przez konsumentów na niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny obiektów żywienia zbiorowego i obrotu żywnością, a także na niewłaściwą jakość zdrowotną środków spożywczych oferowanych do sprzedaży;
  - obiektów żywnościowo-żywnościowych, w związku z otrzymanymi zgłoszeniami w ramach systemu RASFF;
  - związane z wnioskami o wydanie świadectw spełniających wymagania zdrowotne produktów importowanych lub innych dokumentów dla produktów eksportowanych;
  - akcyjne (np. związane z wzmożeniem nadzoru nad sprzedażą owoców oraz wód mineralnych).
- wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
  - wydano 159 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 32 207,00 zł;
  - na osoby, które naruszyły przepisy prawa żywnościowego nałożono 46 mandatów karnych na łączną kwotę 13 000,00 zł;
  - sporządzono 6 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. w związku z:
    - sprzedażą w jednostce systemu oświaty niedozwolonych środków spożywczych;
    - rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
    - nieprzestrzeganiem wymagań w zakresie prezentacji i reklamy;

Podsumowanie

1. Liczba obiektów – 1119, w 2022 r. - 949;
2. Przeprowadzono 527 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego, w 2022 r. 512 kontroli i rekontroli stanu sanitarnego;
3. Skontrolowano 420 obiektów, w 2022 r. skontrolowano 380 obiektów;
4. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 311 obiektach, w 2022r. w 268 obiektach;
5. Pobrano i zbadano ogółem 34 próbki środków spożywczych i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością; żadnej nie zakwestionowano, w 2022 r. 27 próbek produktów żywnościowych; żadnej nie zakwestionowano;
6. Nałożono 46 mandatów karnych na łączną kwotę 13 000,00 zł; w 2022r. 39 mandatów karnych na łączną kwotę 9 900,00 zł;
7. Wydano 10 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków, w 2022 r. wydano 9 decyzji administracyjnych nakazujących wykonanie określonych obowiązków;
8. Wydano 159 decyzje o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 32 207,00 zł, w 2022 r. 126 decyzji o ustaleniu opłaty za czynności kontrolne i zdyskwalifikowane próbki środków spożywczych na ogólną kwotę 24 310,00 zł;
9. Sporządzono 6 wniosków o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., w 2022 r. 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp.

Niepubliczne Przedszkole i Żłobek Dobra Wróżka w Sulechowie
źródło: <https://przedszkoledobrawrozka.business.site/>

V. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

1. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

W 2023 roku skontrolowano **76** szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych spośród **135** ujętych w ewidencji, tj. **56 %** (w 2022 r. - 73%). Nadzór nad placówkami miał na celu wyeliminować negatywny wpływ środowiska na placówkę nauczania, wychowania i opieki, ocenić aktualny stan techniczny i sanitarny oraz ocenić higienę procesu nauczania.

1.1. Stan sanitarno-techniczny obiektów

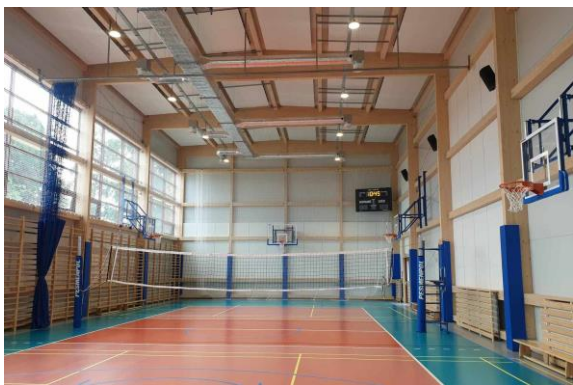
W 2023 r. w **19** placówkach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny obiektów, tj. w **25 %** skontrolowanych obiektów (w 2022 r. - 17%). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły najczęściej złego stanu technicznego sal lekcyjnych, ciągów komunikacyjnych, szatni dla uczniów, boisk sportowych, placów zabaw, dróg i dojazdów do placówek, ławek szkolnych i przedszkolnych, nieczynnych punktów świetlnych w salach zajęć, złego stanu technicznego bloku żywieniowego. Wszystkie placówki objęte nadzorem posiadają instalacje wodno-kanalizacyjne.

1.2. Warunki do utrzymania higieny

W 2023 r. skontrolowano **71** placówek w zakresie zapewnienia warunków do utrzymania higieny osobistej. W **71** placówkach uczniowie mieli zapewniony dostęp do bieżącej wody zimnej i ciepłej, mydła w dozownikach bądź mydła antybakteryjnego, papieru toaletowego, ręczników jednorazowego użytku oraz płyny do dezynfekcji rąk.

W **4** placówkach stwierdzono niewłaściwe warunki do utrzymania higieny. Na stwierdzone nieprawidłowości wszczęto postępowanie administracyjne. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców nie zostały zachowane w **2** przypadkach. Wydano zalecenia na organ prowadzący o podjęcie działań w tym zakresie.

1.3 Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Źródło: <https://files.lubuskie.pl>

W **16** różnego typu szkołach skontrolowanych w 2023 r. stwierdzono odpowiednie warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, co oznacza, że uczniowie ćwiczyli w salach gimnastycznych przeznaczonych do tego celu. Uczniowie korzystali z bazy sportowej znajdującej się na terenie miasta i gmin (baseny, siłownie, hale sportowe).

W 2023 r. oddano do użytku nową halę sportową dla uczniów uczęszczających do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Babimoście. Podczas kontroli warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego oceniono stopień korzystania przez uczniów z natrysków po odbytych zajęciach sportowych.

W 7 skontrolowanych szkolnych zespołach sportowych uczniowie korzystali z natrysków tylko po popołudniowych zajęciach dodatkowych. We wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych prowadzono gimnastykę śródlekcyjną.

1.4 Warunki bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw i terenach rekreacyjnych

W 2023 r. dokonano oceny warunków bezpieczeństwa i higieny na placach zabaw, rekreacji i terenach sportowych. Nadzorem objęto 60 placów zabaw zlokalizowanych przy żłobkach, przy przedszkolach oraz innych placówkach oświatowych. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

Ocena placów zabaw wykazała, że:

- place zabaw wyposażone są w piaskownice i sprzęt służący do zabaw dla dzieci, ich stan sanitarno-techniczny w większości nie budził zastrzeżeń;
- na wszystkich placach zabaw znajdują się tablice z instrukcją bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu;
- sprzęt zabawowy oraz piasek w piaskownicach posiadał atesty i certyfikaty.

1.5 Dożywianie dzieci i młodzieży.

W 2023 roku skontrolowano 19 placówek szkolnych pod kątem dożywiania dzieci i młodzieży, w których zorganizowano dożywianie, którego strukturę przedstawiono poniżej:

- w szkołach podstawowych z dożywiania korzystało 569 uczniów (w tym 12 uczniów z posiłków dofinansowanych) na 1554 uczniów uczęszczających ogółem do tych szkół.
- w zespołach szkół i liceach z dożywiania korzystało 1041 uczniów (w tym 29 uczniów z posiłków dofinansowanych) na 2400 uczniów uczęszczających do tych szkół.

Źródło: <https://www.trzymajforme.pl>

Planowanie jadłospisów odbywało się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach, z uwzględnieniem zasad racjonalnego żywienia. (Dz.U 2016, poz. 1154).

1.6 Warunki zdrowotne i higieniczne w żłobkach i klubach dziecięcych

Na nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze terenie działa 15 tego typu placówek, tj. 11 żłobków i 4 kluby dziecięce. Nadzorem objęto

15 placówek. Z opieki korzystało 169 dzieci w wieku od 6 m-ca do 3 lat. W ocenianych placówkach nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

W 2023 r. wpłynął 1 wniosek o wydanie opinii sanitarnej o pomieszczeniach przeznaczonych na działalność w tym zakresie. Wydano 1 pozytywną opinię sanitarną o nowopowstałej placówce opieki nad dziećmi do lat 3.

źródło: <https://przedszkoledobrawrozka.business.site/>

1.7 Ergonomia stanowiska pracy ucznia i przedszkolaka

W ramach profilaktyki zmian przeciążeniowo – zwyrodnieniowych kręgosłupa, oceniono w 2023 roku 1501 stanowisk pracy uczniów i przedszkolaków, pod względem dostosowania mebli szkolnych do ich wzrostu. Nieprawidłowości nie stwierdzono w tym zakresie.

Źródło: <https://www.gov.pl/>

1.8 Higiena procesu nauczania

W 2023 r. skontrolowano przestrzeganie norm i reguł higieny pracy umysłowej uczniów, dokonując oceny czasu trwania przerw międzylekcyjnych. Nie stwierdzono szkół, które zapewniają przerwy krótsze niż 10 minut. Uczniowie mają zapewnioną co najmniej jedną przerwę 15-20 minut w czasie pobytu na zajęciach w szkole. Jednocześnie wszystkie skontrolowane szkoły, umożliwiają uczniom spędzanie przerw międzylekcyjnych na świeżym powietrzu. We wszystkich skontrolowanych w tym zakresie szkołach stwierdzono uwzględnianie możliwości psychofizycznych uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Udzielono instruktażu kadrze kierowniczej i pedagogicznej na temat higieny planu zajęć i znaczenia prawidłowego rozkładu zajęć dydaktycznych w procesie uczenia się.

1.9 Realizacja Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w placówkach oświatowo-wychowawczych

We wszystkich skontrolowanych placówkach w 2023 r. przeprowadzone kontrole wykazały, że ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze. Prowadzone działania edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia tytoniu polegały na udzielaniu instruktażu dyrektorom placówek w trakcie czynności kontrolnych

1.10 Tornistry oraz warunki na pozostawienie przez uczniów przyborów i podręczników szkolnych

W 2023 r. oceniono obciążenie tornistrami i plecakami uczniów uczęszczających do szkół podstawowych oraz w ramach *ogólnopolskiego dnia tornistra 1 października*. Jednocześnie oceniono warunki do pozostawiania, przez uczniów, przyborów i podręczników szkolnych.

Zważono **100** tornistrów i plecaków. Ocena wykazała, że podobnie jak w latach poprzednich, uczniowie noszą tornistry i plecaki, których waga przekracza 10% masy ich ciała – dotyczyło to 31 %. Dlatego systematycznie powtarzane są apele do rodziców, nauczycieli i uczniów, żeby zwracali uwagę na zawartość plecaków i tornistrów – aby nie było w nich rzeczy, które niepotrzebnie je obciążają. W skontrolowanych szkołach stwierdzono, że dyrektorzy placówek zapewnili wszystkim uczniom możliwość pozostawienia przyborów szkolnych w wydzielonych do tego celu indywidualnych szafkach lub na półkach w salach dydaktycznych. Przeprowadzona ocena wykazała, że w **18** skontrolowanych placówkach uczniowie posiadają szafki indywidualne do pozostawiania części podręczników w szkole. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

źródło: www.gis.gov.pl

1.11 Warunki sanitarne w gabinetach profilaktycznej opieki medycznej w szkołach

We wszystkich skontrolowanych, w 2023 r., placówkach szkolnych pielęgniarki odgrywały istotną rolę w zapewnieniu zdrowego i bezpiecznego środowiska szkolnego. Praca pielęgniarek polega m.in. na udzielaniu pierwszej pomocy, na szerzeniu oświaty zdrowotnej oraz współpracy z kadrami pedagogicznymi i rodzicami. Czas pracy pielęgniarek, podobnie jak w latach poprzednich, uzależniony był od liczby uczniów w szkole. Istnieją placówki gdzie pielęgniarka dociera 1 - 2 razy w miesiącu. Dzieci w przedszkolach nie mają zapewnionej opieki medycznej. W jednej placówce w której brak jest opieki pielęgniarskiej, poinformowano Lubuski Oddział NFZ w Zielonej Górze o zaistniałej sytuacji.

W 2023 r. nadzorem objęto **5** gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W ocenionych gabinetach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno-technicznych. Zapewniono w nich właściwe wyposażenie, stanowisko do mycia rąk z ciepłą i zimną wodą, ręczniki jednorazowe, dozowniki na mydło. W ramach analizy interwencji na występowanie wszawicy wśród uczniów sprawdzano również działania pielęgniarki, która w danej placówce świadczyła opiekę medyczną. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

1.12 Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2023 roku nadzorem objęto **31** placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, w których przebywało łącznie **768** uczestników (w 2022 r. nadzorem objęto 22 placówki, w których przebywało 577 uczestników). Przygotowanie placówek pod względem bezpieczeństwa i warunków higienicznych nie budziło zastrzeżeń.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był w obiektach szkół lub w miejscu prowadzenia działalności przez organizatora. Formy wyjazdowe wypoczynku organizowano w hotelach bądź w ośrodkach sportowych. Dla uczestników wypoczynku organizatorzy przygotowali różnego rodzaju gry, zabawy i wycieczki. Nieprawidłowości w tym zakresie nie odnotowano.

1.13 Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024

W 2023 r. przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024 przeprowadzając kontrole w **7** placówkach szkolnych. Ocena wykazała, że przeprowadzone zostały prace remontowe, konserwatorskie i porządkowe m.in.: *odmalowano ściany, sufity w salach lekcyjnych, korytarzach komunikacyjnych, gabinetach pielęgniarki,*

szatni dla uczniów przy sali gimnastycznej, węzłach sanitarnych, wykonano kąciki czytelniczo-relaksacyjne dla uczniów, dokonano wymiany oświetlenia na LED w placówkach, wymieniono blaty stołów w pracowni komputerowej i salach dydaktycznych, dokonano remontu i adaptacji pomieszczenia stołówki szkolnej, dokonano termomodernizacji budynku i zainstalowano panele fotowoltaiczne, renowacja ławek szkolnych w salach dydaktycznych.

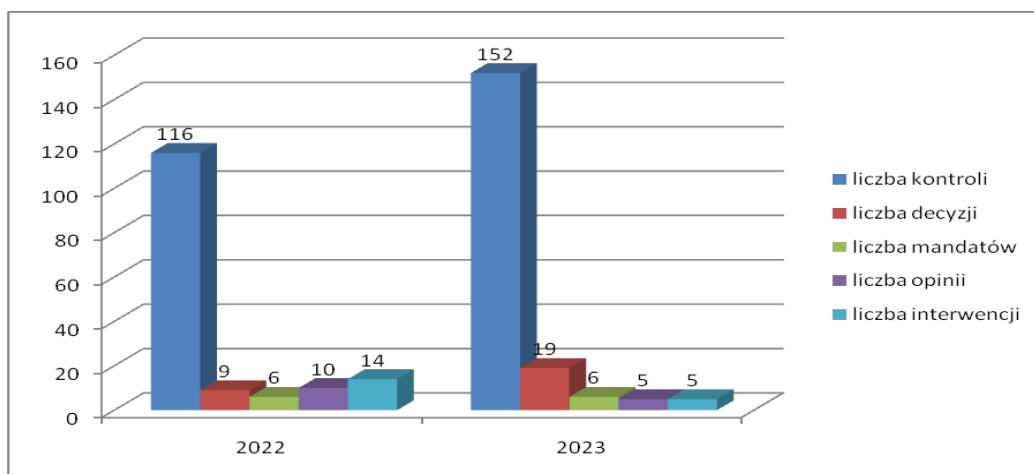
Źródło: <https://www.gov.pl/>

Doposażono placówki w nowe pomoce dydaktyczne. Ustalono, że w nowym roku szkolnym zajęcia będą prowadzone w systemie jednozmianowym.

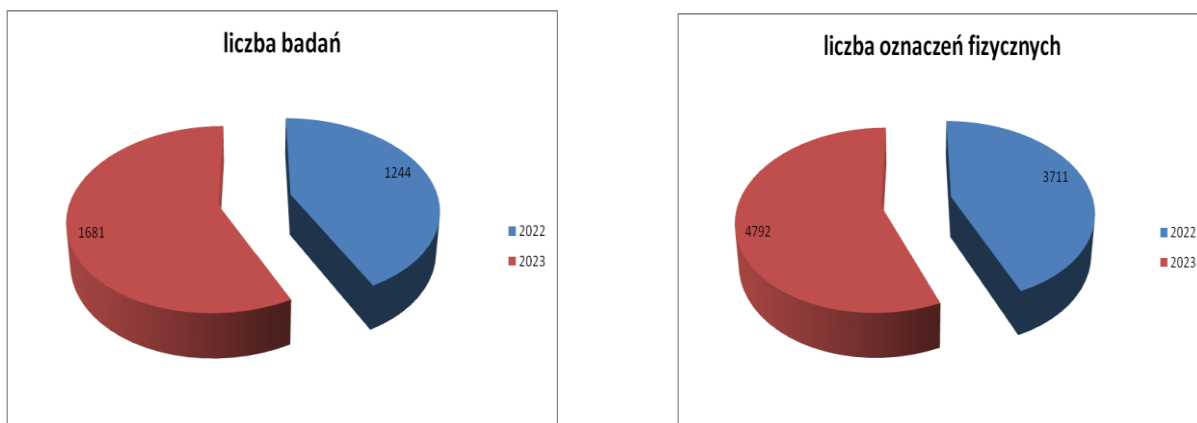
1.14 Działania kontrolne i represyjne

W 2023 r. przeprowadzono łącznie **152** kontrole sanitarne w placówkach oświatowych i placówkach sezonowych. Przebywało w nich łącznie **4971** dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **19** decyzji administracyjnych nakazujących poprawę warunków higienicznych i zdrowotnych. Za stwierdzone uchybienia nałożono **6** mandatów karnych. Wydano **5** opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania placówek nauczania wychowania i opieki. Przyjęto **5** interwencji dotyczących placówek oświatowych, z których **1** uznano

za zasadną. Przeprowadzono **1681** badań środowiska szkolnego (*ergonomia, oświetlenie, tornistry*) wykonując **4792** oznaczenia fizyczne.

Wykres nr 1 Działalność kontrolna i represyjna PSSE w Zielonej Górze prowadzona w placówkach nauczania i wychowania w 2023 r. w porównaniu do 2022.

Wykres nr 2 Badania środowiska PSSE w Zielonej Górze prowadzone w placówkach nauczania i wychowania w 2023 r. w porównaniu do 2022

Podsumowanie

1. Nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny stwierdzono w **19** obiektach, tj. 25 % skontrolowanych placówek (w 2022 r. – 17 % skontrolowanych).
2. Nałożono **6** mandatów karnych za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości (w 2022 r. – 6).
3. Przyjęto **5** interwencji na warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania, wychowania i opieki. (w 2022 r. –4).

4. Uczniowie wszystkich skontrolowanych placówek mają warunki do pozostawienia podręczników w szkole, jednak nie zawsze korzystają z tej możliwości z uwagi na zadawane przez nauczycieli prace domowe.
5. W szkołach funkcjonują prawidłowe przerwy międzylekcyjne oraz możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie .
6. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych jest w pełni realizowana przez placówki oświatowo-wychowawcze.
7. Opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest przez pielęgniarki medycyny szkolnej.
  - W 1 szkole uczniowie nie mieli zapewnionej opieki.
8. Podobnie jak w latach poprzednich, w przedszkolach publicznych dzieci nie miały zapewnionej opieki medycznej.
9. Przeprowadzona w 2023 r. ocena dostosowania mebli do wzrostu uczniów wykazała, że uczniowie siedzą w stanowiskach pracy ucznia/ przedszkolaka zgodnie z zasadami ergonomii.
10. Podobnie jak w latach poprzednich uczniowie noszą tornistry , których waga przekracza 10 % masy ich ciała – dotyczyło to 31 % uczniów.
11. W stosunku do 2022 r. liczba placówek organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży utrzymała się na takim samym poziomie (47) natomiast liczba uczestników wypoczynku uległa zwiększeniu 577 do 768.
12. Na placach zabaw i terenach rekreacyjnych zapewnione były bezpieczne i higieniczne warunki zabawy i wypoczynku.
13. Szkoły zostały dobrze przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2023/2024.
14. Uruchomiona infolinia tylko dla dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych pozwoliła na szybki kontakt z Kierownikiem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Dyrektorzy placówek bardzo chętnie korzystali z bezpośredniej linii i dzwonili z pytaniami dotyczącymi zdrowia i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek nauczania, wychowania i opieki.

Źródło: <https://pol-aura.pl/>

VI. WARUNKI HIGIENICZNO - SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

1.1. Warunki higienicznosanitarne w środowisku pracy

Do obowiązków Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego należy m.in. sprawowanie nadzoru nad higieniczno - sanitarnymi warunkami środowiska pracy, a jego celem jest zapobieganie chorobom, wypadkom przy pracy w szczególności powstawaniu chorób zawodowych związanych z warunkami pracy. Obowiązek ten jest realizowany przede wszystkim w oparciu o przepisy zawarte w ustawie Kodeks Pracy oraz innych przepisach szczególnych wydanych na jego podstawie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawuje również nadzór nad przestrzeganiem przepisów - krajowych i unijnych - dotyczących wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych, kosmetyków, detergentów oraz środków zastępczych.

Ponadto Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni zostali upoważnieni do podejmowania decyzji o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, a tym samym są zobowiązani do zbadania związku przyczynowego między rozpoznany schorzeniem, a pracą zawodową.

1.2. Zagrożenia w środowisku pracy

Źródło: <https://dlafirm.pracuj.pl>

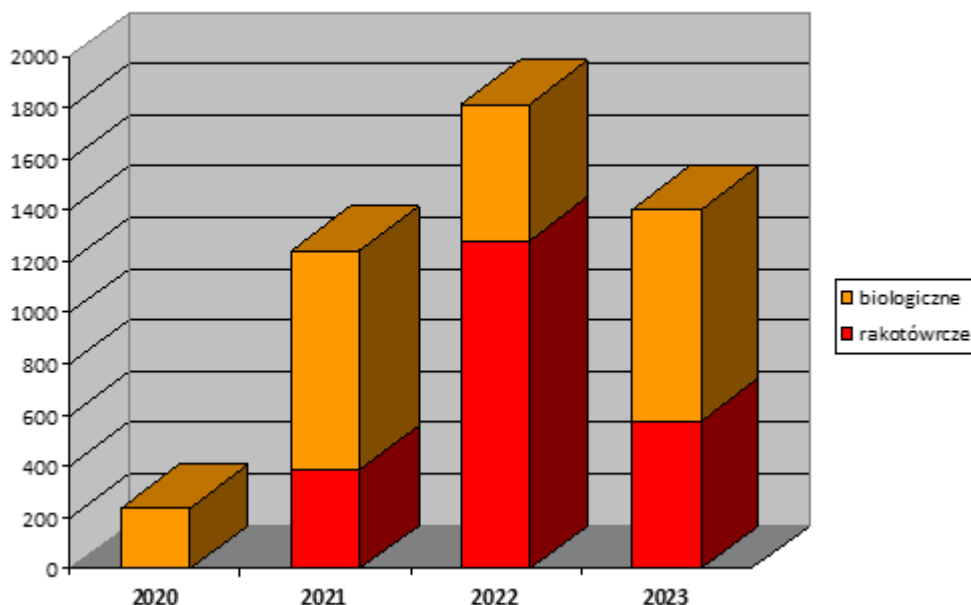
W środowisku pracy występują dwie grupy czynników szkodliwych dla zdrowia do pierwszej grupy należą te, dla których ustalono w przepisach prawa normatywy higieniczne i są to m.in.: hałas, drgania mechaniczne, pyły, niektóre związki chemiczne, oraz czynniki o działaniu których rakotwórczym i mutagennym. Do drugiej grupy należą te czynniki, dla których, brak jest ustalonych normatywów higienicznych, bądź ich ustalenie jest niemożliwe, są to m.in.: szkodliwe czynniki biologiczne, substancje i mieszaniny o działaniu alergizującym i drażniącym, czynniki i procesy technologiczne o udowodnionym działaniu rakotwórczym i mutagennym, nadmierny wysiłek głosowy, przeciążenie układu ruchu i obwodowego układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy.

W 2023 r. Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła 105 kontroli a zatrudnionych ogółem było 9803 pracowników, w tym w narażeniu na czynniki przekraczające NDS lub NDN *** pracowało 236 osób.

Rok	Ilość zakładów objętych nadzorem	Liczba zatrudnionych ogółem	Liczba zatrudnionych w przekroczeniach NDS lub NDN***
2020	31	11984	374
2021	47	9454	638
2022	96	9715	634
2023	101	9803	236

NDS lub NDN***- najwyższe dopuszczalne stężenie lub natężenie czynnika szkodliwego

Tabela nr 1. Zatrudnienie w skontrolowanych zakładach i liczba osób, które pracowały w przekroczeniach ustalonych normatywów higienicznych w latach 2020–2023

Wykres. 1. Liczba zatrudnionych na stanowiskach, na których występowało narażenie na czynniki rakotwórcze i szkodliwe czynniki biologiczne w latach 2020–2023 (dotyczy zakładów skontrolowanych w danym roku)

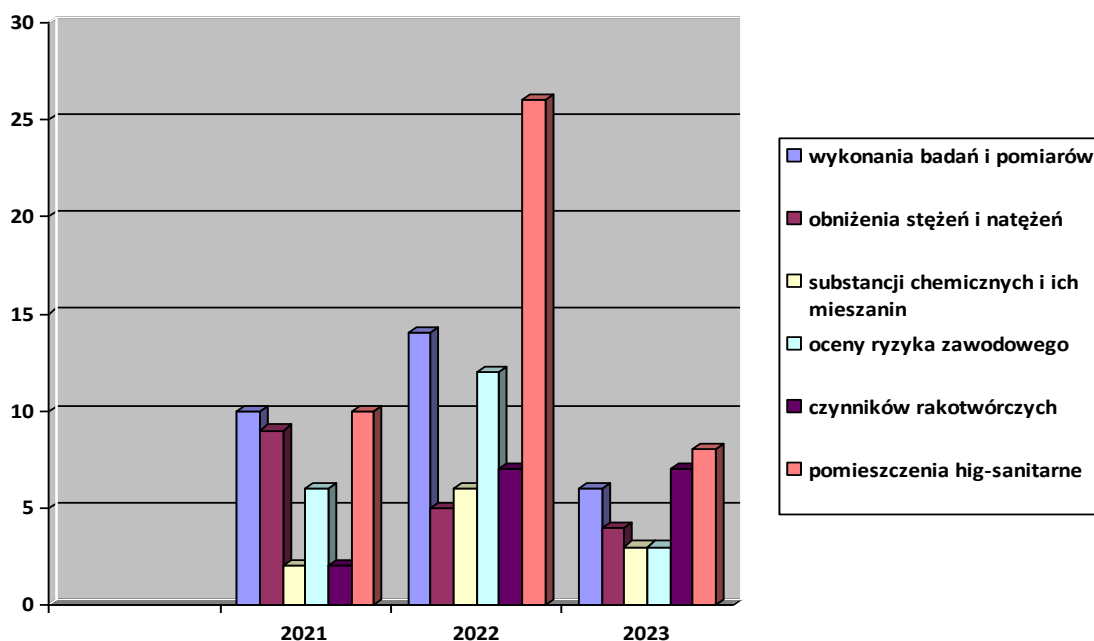
W zakresie czynników biologicznych w 2023 r. przeprowadzono 19 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: ochroną zdrowia, praniem i czyszczeniem odzieży, gospodarką wodno-ściekową, segregacją odpadów komunalnych. W narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zatrudnionych było 828 pracowników. Czynniki z grupy 2 zagrożenia mogą wywoływać choroby u ludzi i być niebezpiecznymi dla pracowników, czynniki z 3 grupy mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby i być

niebezpiecznymi dla pracowników, ale zazwyczaj istnieją skuteczne metody profilaktyczne, czynniki z 4 grupy zagrożenia mogą wywoływać ciężkie choroby i w stosunku, do których zazwyczaj brak jest skutecznych metod profilaktyki i leczenia. Stosowane działania profilaktyczne polegają na: ograniczaniu liczby narażonych, zapewnieniu hermetyzacji prac, zapewnieniu właściwie urządzonych pomieszczeń i urządzeń higieniczno- sanitarnych (śluzy sanitarne, wydzielone jadalnie), w niektórych przypadkach szczepienia.

W zakresie czynników rakotwórczych lub mutagennych w 2023 r. przeprowadzono 29 kontroli zakładów zajmujących się m.in.: obróbką mechaniczną drewna, zakłady stosujące w swoim procesie produkcyjnym formaldehyd.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w powiecie zielonogórskim podczas kontroli sanitarnych stwierdził najczęściej występujące nieprawidłowości:

Wykres. 2. Liczba zakładów gdzie stwierdzono niższe wymienione uchybienia w latach 2021-2023

Najistotniejsze uchybienia w skontrolowanych zakładach pracy w 2023 r. dotyczyły głównie:

- Złego stanu sanitarno-higienicznego zaplecza socjalnego, tj.: szatni, umywalni, ubikacji, jadalni, które są niezbędne do zapewnienia właściwych, pod względem higieniczno-sanitarnym warunków pracy. Zły stan tych pomieszczeń stwierdzono w 8 zakładach. Najczęściej stwierdzane uchybienia to: brudne ściany i sufity, niedostateczne wyposażenie pomieszczeń, zły stan sanitarny zaplecza socjalnego dla pracowników, brak wentylacji w pomieszczeniach, uszkodzona armatura sanitarna.

- Brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy stwierdzono w 6 podmiotach. Brak badań w środowisku pracy utrudnia dokonanie oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy oraz postępowania w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej. Badania i pomiary wykonywane są bardzo często przez pracodawców dopiero jako skutek kontroli inspektora sanitarnego lub inspektora pracy.
- Przekroczenia NDS lub NDN czynników szkodliwych stwierdzono w 4 zakładach, gdzie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 4 decyzje nakazujące ich obniżenie do obowiązującej normy.
- Brak aktualnej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, które uwzględniają aktualne warunki pracy oraz badania i pomiary czynników szkodliwych na stanowiskach pracy stwierdzono w 3 zakładach pracy.
- W zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych nieprawidłowości stwierdzono w 7 zakładach.

W roku 2023 r. w ramach zadań Głównego Inspektora Sanitarnego oraz planowanych zasadniczych przedsięwzięciach nie dokonano kontroli warunków pracy pracowników zatrudnionych w zakładach związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Źródło: <https://matuszewski.com.pl>

Bardzo duże znaczenie dla ochrony zdrowia pracujących, zwłaszcza narażonych na czynniki szkodliwe działające poprzez drogi oddechowe i dla osób niepalących, ma przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Wpływ palenia wyrobów tytoniowych na zdrowie powinien być już każdemu dobrze znany. Zakaz palenia wyrobów tytoniowych w pomieszczeniach pracy w większości zakładów jest przestrzegany. Wiąże się to bezpośrednio z powszechną znajomością przepisów ustawy w zakładach pracy, zazwyczaj są to wydzielane osobne pomieszczenia zwane palarniami. W mniejszych zakładach wydzielane

są często miejsca palenia na zewnątrz, są też takie, w których obowiązuje całkowity zakaz palenia na terenie obiektu. Całkowity zakaz wprowadzany jest najczęściej w związku ze specyfiką prowadzonej działalności dotyczy zakładów m.in. przemysłu drzewnego, stosujących łatwopalne związki chemiczne takie jak lakiery czy rozpuszczalniki i inne, produkujących żywność, a także zakładów ochrony zdrowia. W dużych zakładach pracy montowane są na terenie hal palarnie papierosów.

1.3. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Źródło: <https://pol-aura.pl/>

Znaczący zakres działalności inspektora sanitarnego stanowi nadzór nad przestrzeganiem przepisów krajowych i unijnych dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania w działalności zawodowej niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych, prekursorów narkotyków, detergentów.

W roku 2023 w powiecie zielonogórskim zagadnienia te były przedmiotem 68 kontroli. Wydane zostały 3 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli.

Produkty biobójcze były przedmiotem 3 kontroli przeprowadzonych w zakresie wprowadzania do obrotu oraz ich stosowania. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze nie stwierdził nieprawidłowości w tym zakresie.

1.4. Nadzór nad środkami zastępczymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wspólnie z innymi organami prowadzi ustawowe działania z zakresu przeciwdziałania wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W roku 2023 r. nie odnotowano przypadków wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub NSP. Podmioty lecznicze oraz wykonujące badania pośmiertne zobowiązane są do zgłaszania powiatowemu inspektorowi sanitarnemu podejrzeń zatruc i zgonów po zażyciu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

- W 2023 r. zgłoszono 14 osób, które uległy zatruciu środkami zastępczymi w powiecie zielonogórskim co pokazuje, że liczba ta nie maleje stosunku do roku poprzedniego.

1.5. Nadzór nad kosmetykami

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad obiektami wytwarzania, konfekcjonowania i dystrybucji produktami kosmetycznymi. W 2023 r. przeprowadzono kontrole podmiotu wytwarzającego kosmetyk oraz podmiotów wprowadzających do obrotu kosmetyki, nieprawidłowości w zakresie przestrzegania ustawy o kosmetykach stwierdzono u jednego podmiotu. Wydano Decyzję merytoryczną oraz decyzję o nałożeniu kary pieniężnej za nieprzestrzeganie przepisów ustawy o kosmetykach.

1.6. Choroby zawodowe

W roku 2023 w powiecie zielonogórskim Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 1 prawomocną decyzję w sprawie choroby zawodowej i przeprowadził w ramach postępowania wyjaśniającego dotyczącego choroby zawodowej w 1 wizytację zakładzie pracy.

Źródło: <https://optimum.pl/baza-wiedzy/choroby-zawodowe-nauczycieli-zaburzenia-glosu/>

Poniżej przedstawiono zmiany, jakie następowały w strukturze chorób zawodowych w powiecie zielonogórskim, w latach 2019 – 2023.

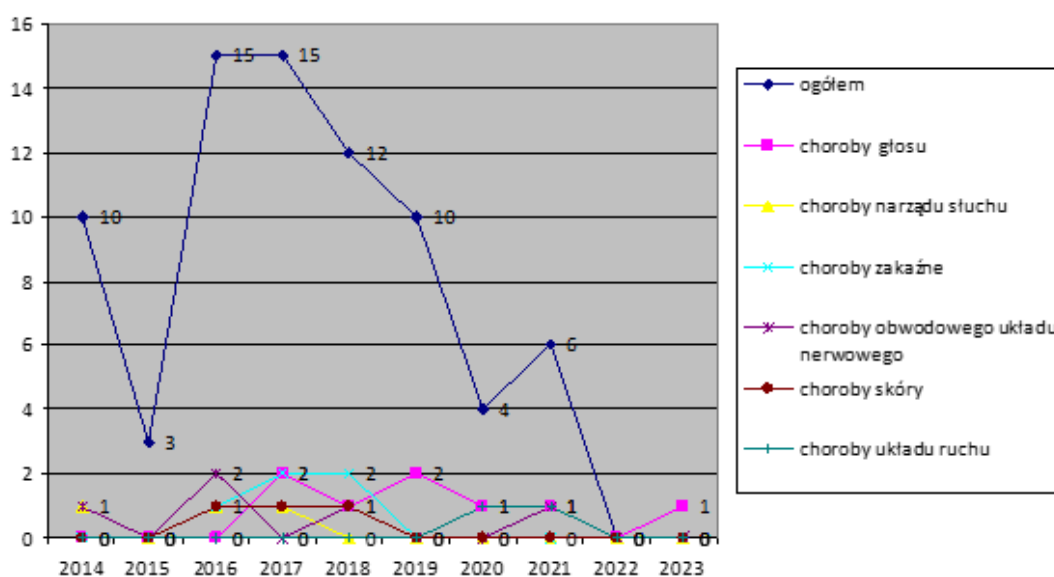
Jednostka chorobowa pozycja wykazu chorób zawodowych	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski	powiat zielonogórski
zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne - poz. 1					
Pylice płuc - poz. 3					
astma oskrzelowa - poz. 6					
ostre uogólnione reakcje alergiczne - poz. 8					
alergiczny nieżyt nosa - poz. 12					
przewlekłe choroby narządu głosu - poz. 15	2	1	1		1
nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - poz. 17					
choroby skóry - poz. 18					
przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 19			1		
przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy - poz. 20		1	1		

Warunki higieniczno-sanitarne w środowisku pracy

obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo – nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych : 2 i 3 kHz - poz. 21					
zespół wibracyjny - poz. 22					
choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa - poz. 26					
ogółem	2	2	3	0	1

Tabela nr 2. Struktura chorób zawodowych w powiecie zielonogórskim – liczba przypadków stwierdzonych decyzjami prawomocnymi w latach 2019 - 2023

W powiecie zielonogórskim w 2023 roku stwierdzono prawomocnymi decyzjami 1 przypadek choroby zawodowej narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat tj. niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosu i trwałą dysfonią na stanowisku nauczyciela.

Wykres nr 4. Choroby zawodowe w powiecie zielonogórskim na przełomie ostatnich 10 lat (w latach 2014 – 2023) z podziałem na liczbę przypadków – ogółem i najczęściej stwierdzane

Podsumowanie:

1. W 2023 r. nadzorem objęto 101 zakładów pracy gdzie przeprowadzono 105 kontroli.
2. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w 2023 roku wydał 49 decyzji merytorycznych oraz 40 decyzji płatniczych w powiecie zielonogórskim. Najczęstsze uchybienia w kontrolowanych zakładach to zły stan sanitarno-techniczny zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy, brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy brak aktualnych pomiarów w zakresie czynników rakotwórczych na stanowiskach pracy (pył drewna).

3. Zostały wydane 3 tytuły wykonawcze o nałożeniu grzywny celem przymuszenia do wykonania obowiązków decyzji na łączną kwotę 2 tys. zł.
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze na pracodawcę nałożył mandat karny w wysokości 250 zł za niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny zaplecza socjalnego dla pracowników.
5. Zgłoszenia zatrucić środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnym utrzymuje się na poziomie roku ubiegłego nie odnotowano z tego powody zgonów, nie zaobserwowano wzmożonej aktywności podmiotów w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.
6. Na przełomie ostatnich lat obserwuje się spadek chorób zawodowych w ilości stwierdzanych chorób zawodowych, jednakże ilość rozpoznanych chorób zawodowych zależy od ilości zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych i rozpoznanych chorób zawodowych przez Poradnię Chorób Zawodowych.

Źródło: <https://twojaczystawoda.pl/uzdatnianie-wody>

VII. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wstęp

Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wskazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia podstawowe wymagania mikrobiologiczne i chemiczne.

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2023 roku sprawowany był przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

Stacja Uzdatniania Wody w Kolesinie, Źródło: fot. PSSE Zielona Góra

W ramach nadzoru sanitarnego badania jakości wody wykonywane były przez akredytowane laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Zielonej Górze oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. Producenci wody w ramach kontroli wewnętrznej wykonywali badania w innych laboratoriach akredytowanych lub o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadzór sanitarny nad jakością wody był sprawowany w formie monitoringu, czyli badań próbek wody przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze oraz producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej, na podstawie harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonym w przepisach prawnych. W przypadku, gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia organ

monitorował wywiązywanie się producentów wody z realizacji harmonogramów działań naprawczych.

Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody uległa zmianie i nie spełniała wymagań, opracowywał komunikaty o jakości wody i zasadach jej użytkowania, które umieszczane były na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze. Komunikaty rozpowszechniane były przez właściwego wójta/burmistrza w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano komunikat.

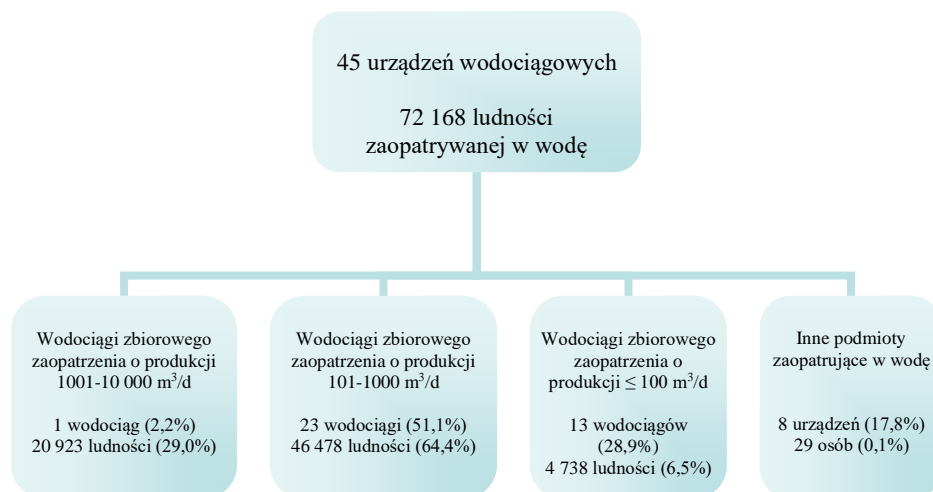
2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia powiatu zielonogórskiego były wodociągi publiczne czerpiące wodę z wód podziemnych. Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze w 2023 roku znajdowało się ogółem 45 urządzeń dostarczających wodę, w tym 37 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 8 innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

W 2023 roku z wody kontrolowanej jakości korzystało 72168 mieszkańców powiatu zielonogórskiego. Ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę zaopatrywanych było 72139 ludzi, czyli 99,9 %, natomiast 29 osób tj. około 0,1 % z indywidualnych ujęć wody (grafika 1).

Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia dostarczano dla 54876 osób (w 2022 roku – 35296 osób), natomiast z wody warunkowo dopuszczonej do spożycia korzystało 15041 osób (w 2022 roku – 36476 osób), a objętej brakiem przydatności w zakresie wymagań mikrobiologicznych - 2251 osób (2022 r. na terenie powiatu zielonogórskiego nie stwierdzano braku przydatności wody do spożycia).

W minionym roku 10 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczało wodę warunkowo odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia w tym 2 (w 2022 roku - 10) w grupie urządzeń o produkcji < 100 m³/d, 8 (w 2022 roku - 6) w grupie 101-1000 m³/d oraz 1 (w 2022 roku - 4) w grupie inne podmioty zaopatrujące w wodę. Wodociągi te znajdowały się na terenie gmin: Czerwieńsk, Nowogród Bobrzański, Trzebiechów, Zabór.

Grafika 1. Liczba urządzeń wodociągowych produkujących wodę przeznaczoną do spożycia w stosunku do zaopatrzenia ludności.

3. Analiza przekroczeń wskaźników mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych w badanych próbkach wody

Bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody sprawowany był w formie monitoringu – cyklicznych badań próbek wody, które pobierane były z ustalonych, stałych punktów. Następnie dokonywano oceny na podstawie uzyskanych wyników z wykonanych badań w odniesieniu do limitów przedstawionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

W 2023 roku w ramach realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 218 próbek wody, w tym 25 w związku z monitoringiem ujęć wody w związku z pożarem odpadów niebezpiecznych przy ul. Przylep-Zakładowa 6 w Zielonej Górze. Z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę pobrano 193 próbek wody, z innych podmiotów dostarczających wodę pobrano 16 próbek wody, a ze studni przydomowych (w związku z w/w pożarem odpadów niebezpiecznych) – 9 próbek wody.

Szafka do pobierania próbek wody bezpośrednio z sieci wodociągowej. Punkt poboru zamontowany w Łęgowie na sieci wodociągu publicznego Kłępsk, Źródło: fot. PSSE Zielona Góra

Pod względem mikrobiologicznym zakwestionowano 20 próbek pobranych z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w związku z wystąpieniem bakterii grupy coli i 1 próbkę wody pobraną z indywidualnego ujęcia wody z powodu przekroczenia parametru ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C. Natomiast pod względem fizyko-chemicznym zakwestionowano 10 próbek z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w związku z przekroczeniem parametru manganu. W 2023 roku przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty indywidualne prowadziły monitoring wewnętrzny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Na podstawie przekazanych sprawozdań z badań wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze zakwestionował 30 próbek wody.

Na podstawie monitoringu realizowanego przez Państwową Inspekcję Sanitarną oraz kontroli prowadzonej przez administratorów wodociągów, najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody w powiecie pod względem mikrobiologicznym były bakterie grupy coli (18) i ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C (12), a pod względem fizykochemicznym – mangan (19) w mniejszym stopniu żelazo (5). Najwięcej przekroczeń wystąpiło w gminach: Świdnica, Trzebiechów i Czerwieńsk.

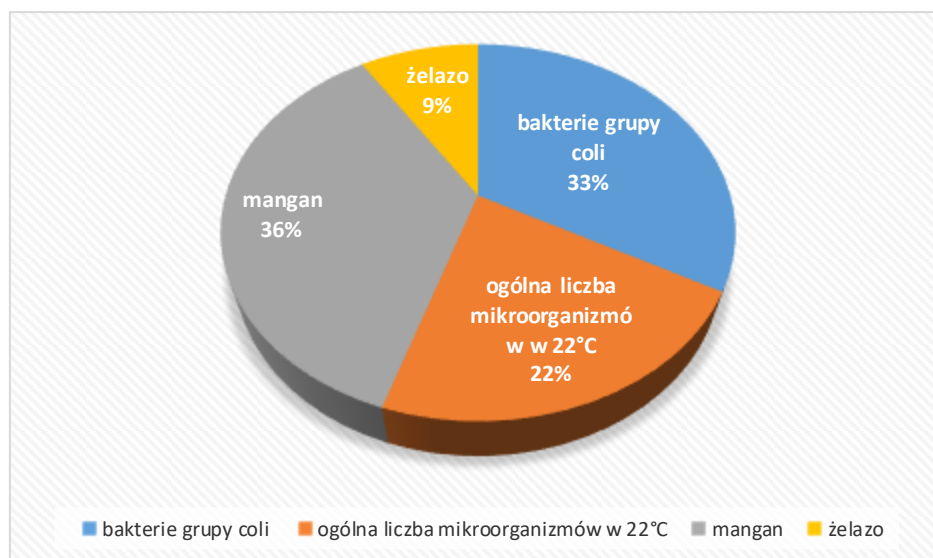
Na podstawie wyników monitoringu jakości wody z realizowanego bieżącego nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej wydano 2 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi w gminach: Świdnica (1) – z powodu wystąpienia w wodzie bakterii grupy

coli i Sulechów (1) – również przez obecność bakterii grupy coli oraz Escherichia coli. Wydano, także 2 decyzje o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w gminie Zabór (1) z uwagi na przekroczenie w wodzie dopuszczalnej zawartości manganu i żelaza oraz w gminie Świdnica (1) z powodu ponadnormatywnej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C, ze wskazaniem spożywania jej jedynie po przegotowaniu.

Wydano również 18 zaleceń dotyczących parametrów mikrobiologicznych w związku z wystąpieniem bakterii grupy coli i podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C oraz 15 zaleceń dotyczących przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych, tj: manganu, żelaza, mętności, twardości ogólnej, pH, chlorków i magnezu. Stwierdzone przekroczenia parametrów mikrobiologicznych nie spowodowały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. W roku ubiegłym nie odnotowano chorób i zatruc wodozależnych. Pozostałe parametry są istotne z punktu widzenia oceny wody przez konsumenta, ale nie mają bezpośredniego odniesienia do bezpieczeństwa zdrowotnego.

Najwięcej przekroczeń parametrów było w grupie wodociągów o produkcji 101-1000 m³/d (50), mniej w grupie wodociągów o produkcji < 100 m³/d (4) i w innych podmiotach dostarczających wodę (1). W grupie wodociągów o produkcji 1001-10000 m³/d nie wystąpiły przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów.

Wykres 1. Procentowy udział kwestionowanych parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych w wodzie w przebadanych próbkach w 2023 roku w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej.

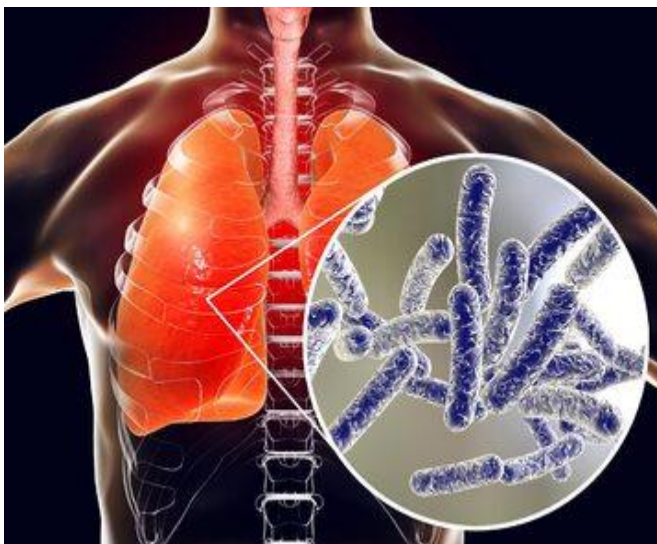
Poprawę jakości wody uzyskiwano wskutek prowadzonych przez producentów wody działań naprawczych polegających również na modernizacji istniejącej infrastruktury wodociągowej, przebudowach/budowach stacji uzdatniania wody, tj.: wymianie urządzeń technologicznych, pomp głębinowych i armatury.

4. Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

Ciepła woda użytkowa oprócz wymagań mikrobiologicznych (*E.coli*, enterokoki) i fizyko-chemicznych określonych w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinna spełniać wymagania w zakresie parametru *Legionella* sp. Wdychanie aerozolu wodno-powietrznego, w którym znajdują się bakterie *Legionella* sp. (np. podczas kąpieli pod prysznicem) może spowodować zachorowanie na legionelozowe zapalenie płuc (choroba legionistów).

W 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego pobrano 26 próbek ciepłej wody z podmiotów leczniczych i obiektów użyteczności publicznej, z czego 4 próbki kwestionowano.

W związku ze stwierdzeniem obecności bakterii *Legionella* sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej w 1 podmiocie leczniczym wydano 1 decyzję stwierdzającą wysokie skażenie instalacji ciepłej wody bakteriami *Legionella* sp. Właściciel obiektu podjął działania naprawcze, które skutkowały poprawą jakości wody i wyegzekwowaniem wydanej decyzji.

Bakterie Legionella pneumophila w ludzkich płucach,
Źródło: Shutterstock / Kateryna Kon,
<https://zdrowie.wprost.pl/choroby/zakazne/11355376/choroba-legionistow-przyczyny-droga-zakazenia-objawy-i-leczenie.html>

Zobligowane przez przepisy do przeprowadzania badań pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp. w wodzie są podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz właściciele lub zarządcy budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny. Na podstawie analizy wyników badań wody przekazanych przez w/w podmioty w ramach kontroli wewnętrznej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Podsumowanie

1. W 2023 roku zwiększyła się liczba ujęć dostarczających wodę kwestionowaną pod względem mikrobiologicznym i fizyko-chemicznym. W 2023 r. stwierdzono brak przydatności wody do spożycia w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę, natomiast w 2022 r. nie stwierdzono braków przydatności wody do spożycia.
2. Podobnie jak w roku ubiegłym najczęstszą przyczyną kwestionowania jakości wody w powiecie zielonogórskim był mangan. Zmianie uległa w stosunku do poprzedniego roku ilość próbek kwestionowanych w zakresie parametrów bakterii grupy coli, było ich więcej niż ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C. Kwestionowano jakość wody również

- w zakresie parametrów: żelazo, mętność, pH, chlorki, twardość ogólna i magnez. Nie stwierdzono obecności Enterokoków kałowych.
3. W przeciwieństwie do roku ubiegłego najwięcej przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych było w grupie wodociągów o produkcji 101-1000 m³/d.
  4. Wodę odpowiadającą wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia dostarczano 54 876 osobom, to o 18 004 więcej w porównaniu do roku ubiegłego, stanowi to 76,0 % mieszkańców powiatu korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub wody dostarczanej przez inne podmioty nadzorowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze.
  5. Z wody warunkowo dopuszczonej do spożycia korzystało 15 041 osób, czyli o 21 435 osób mniej w porównaniu do roku 2022, stanowi to 20,8 % zaopatrywanych w wodę wodociągową mieszkańców powiatu. W 2023 roku stwierdzono występowanie wody o jakości całkowicie nieodpowiadającej wymaganiom tzn. nie nadającej się do spożycia przez ludzi. Zakaz korzystania z wody objął 2251 osób.
  6. W minionym roku producenci wody prowadzili prace modernizacyjne istniejącej infrastruktury wodociągowej tj.: wymiana urządzeń technologicznych, pomp głębinowych i armatury, realizowali nowe inwestycje mające na celu poprawę sytuacji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w gminie Czerwieńsk i Zabór.
  7. Kwestionowane próbki ciepłej wody pobrane w ramach prowadzonego nadzoru w podmiotach leczniczych i obiektach użyteczności publicznej stanowiły ok. 15% wszystkich pobranych próbek wody do badań w kierunku Legionella sp.

Kąpielisko przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim

Źródło: fot. Małgorzata Fudali Hakman, <https://zary.naszemiasto.pl/kapielisko-w-nowogrodzie-bobrzanskim-czeka-to-tylko-17/ga/c7-8785337/zd/70673571>

VIII. STAN SANITARNY KĄPIELISK, MIEJSC OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANYCH DO KĄPIELI I PŁYWALNI

1. Stan sanitarny kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

W roku 2023 na terenie pow. zielonogórskiego w sezonie letnim zorganizowano 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli Zalew Świdnicki, działka nr 51/17 obręb Świdnica gm. Świdnica (Z-1) oraz 1 kąpielisko przy ul. Fabrycznej w gm. Nowogród Bobrzański (Z-1).

Kąpielisko przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim oraz miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli Zalew Świdnicki skontrolowano w zakresie przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w trakcie trwania sezonu kąpielowego. Stan sanitarno-higieniczny kąpieliska przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim nie budził zastrzeżeń.

Natomiast w trakcie kontroli miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli Zalew Świdnicki, poinstruowano stronę o wprowadzonych zmianach w ustawie Prawo wodne oraz zalecono przeanalizowanie procedury utworzenia kąpieliska przed kolejnym sezonem kąpielowym. Stan sanitarno-higieniczny miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli Zalew Świdnicki nie budził zastrzeżeń.

Organizatorzy w ramach kontroli wewnętrznej, prowadzili badania jakości wody z kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli w zakresie występowania bakterii *Escherichia coli* i Paciorkowców kałowych (*enterokoków*) oraz systematycznie, wizualnie nadzorowali wodę w kąpielisku, miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli i ich wody zasilające pod kątem występowania zanieczyszczeń niekorzystnie wpływających na jakość wody i stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób. W wyniku kontroli wewnętrznych nie stwierdzono zanieczyszczeń, zakwitu sinic oraz obecności w wodzie materiałów smolistych, szkła, tworzyw sztucznych i innych odpadów.

Na podstawie ocen wizualnych oraz wyników badań jakości wody z kontroli urzędowej prowadzonej przez PPIS w Zielonej Górze oraz kontroli wewnętrznych prowadzonych przez organizatora kąpieliska, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 5 bieżących ocen o przydatności wody do kąpeli dla kąpieliska przy ul. Fabrycznej w Nowogrodzie Bobrzańskim.

Natomiast w oparciu o przekazane oceny wizualne i wyniki badań jakości wody z kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora, wydano ogółem 3 bieżące oceny o przydatności wody do kąpeli dla miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpeli Zalew Świdnicki.

Jakość wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli.

Wykaz nadzorowanych miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli zamieszczany jest na stronie Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wielkopolskim. Aktualne informacje o jakości wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli można uzyskać u organizatora oraz w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

Informacje o jakości wody w kąpielisku były aktualizowane systematycznie po wydaniu bieżącej oceny jakości wody oraz zamieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego.

1.1. Stan sanitarny pływalni

W obiektach sportowych, w obiektach rekreacji wodnej, miejscach gdzie znajdują się pływalnie i urządzenia wodne przeznaczone do użytku publicznego i półpublicznego (ograniczona liczba osób np. hotele, szkoły) bezwzględnie powinny być zapewnione odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne i sanitarno-techniczne, a woda powinna być wolna od mikroorganizmów stanowiących zagrożenie zdrowia użytkowników.

Pływalnia, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*, to obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpieli, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski.

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie ich bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują krajowe akty prawne.

Za bezpieczeństwo kąpiących się osób odpowiedzialny jest podmiot prowadzący działalność, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 roku *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*. W przypadku pływalni jest to osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie oraz właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), zwani „zarządzającym obszarem wodnym”.

Pływalnia kryta w Sulechowie, Źródło:
<http://www.osir.sulechow.pl/galeria-basen/>

Aby woda na pływalni była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego i nie powodowała zagrożeń zdrowotnych musi być wolna od zanieczyszczeń mikrobiologicznych i fizykochemicznych określonych w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*.

W powiecie zielonogórskim znajduje się 1 pływalia kryta w Sulechowie. W obiekcie tym przeprowadzono 2 kontrole. Niecki basenowe napełniane są wodą z wodociągu publicznego o odpowiedniej jakości.

Badanie wody na pływalni w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zielonej Górze wykonano raz w roku zgodnie z przepisami rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach*, w zakresie następujących parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych tj.: *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w 36°C po 48 h, potencjał redox (oksydoredukcyjny), pH, chlor wolny, chlor związany, mętność, azotany, utlenialność, Σ THM, Chloroform, *Legionella sp.*

Do badań laboratoryjnych w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano łącznie 14 próbek wody z pływalni krytej. Nie pobierano próbek wody z wanien jacuzzi oraz z systemu cyrkulacji dedykowanemu dla jacuzzi, ponieważ wyżej wymienione wanny jacuzzi w 2023 roku były nieczynne.

Dodatkowo w 2023 roku zarządzający pływalnią w ramach kontroli wewnętrznej jakości wody dokonywał na bieżąco obserwacji wody, nadzorował urządzenia do uzdatniania wody, rejestrował systematycznie pomiary jakości wody oraz prowadził badania jakości wody na pływalni, zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Zielonej Górze z częstotliwością 2 razy w miesiącu.

Jakość wody na pływalni krytej w 2023 roku spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne. Sporadycznie tzn. w 2 próbkach wody stwierdzano niegroźne dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników fizyko – chemicznych (pH, chlor związany). Dodatkowo w jednej próbce wody pobranej z systemu cyrkulacji obsługującego nieckę basenową pływaką stwierdzono nieznaczne przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp. Jednocześnie w wodzie z niecki basenowej nie stwierdzono obecności wyżej wymienionych bakterii. Powtórne badanie przeprowadzone po zakończeniu działań naprawczych nie wykazało obecności bakterii *Legionella* sp.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze prowadząc nadzór nad jakością wody na pływalniach w pow. zielonogórskim w 2023 roku nie wydawał doraźnych zaleceń pokontrolnych dotyczących jakości wody. W styczniu 2023 roku z powodu uzyskanej poprawy jakości wody pod względem fizyko – chemicznym zostało umorzone postępowanie administracyjne, wszczęte w 2022 roku.

Zarządzający pływalnią informował użytkowników o jakości wody. Komunikaty zamieszczone były na tablicy informacyjnej w obiekcie i na stronie internetowej obiektu.

W minionym roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze wydał 1 zalecenie pokontrolne dot. stanu sanitarno-higienicznego pływalni.

Podsumowanie

1. W kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, jakość wody odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.
2. Z nadzorowanej pływalni w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano ogółem 14 próbek wody. Nie pobierano próbek wody z wanien jacuzzi oraz z systemu cyrkulacji dedykowanemu dla jacuzzi, ponieważ wyżej wymienione wanny jacuzzi w 2023 roku były nieczynne.
3. Jakość wody na pływalni krytej w 2023 roku spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach. Jedynie w 2 próbkach wody stwierdzono niegroźne dla zdrowia przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników

- fizyko – chemicznych (pH, chlor związany) oraz w 1 próbce pobranej z systemu cyrkulacji obsługującego nieckę pływacką stwierdzono nieznaczne przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp. Jednocześnie w wodzie z wyżej wymienionej niecki basenowej nie stwierdzono obecności wyżej wymienionych bakterii. Powtórne badanie przeprowadzone po zakończeniu działań naprawczych nie wykazało obecności bakterii Legionella sp.
4. W 2023 roku administrator pływalni prowadził badania wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.*

Zródło strona internetowa: [https:// eurobuildcee.com](https://eurobuildcee.com) Budynki produkcyjno-logistyczne CT Park Sulechów

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

1. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

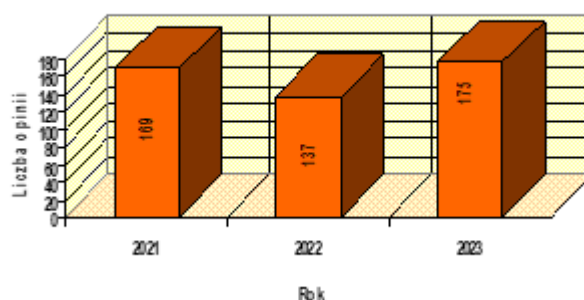
Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje:

- opiniowanie gminnych aktów planowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzgadnianie warunków zabudowy,
- wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części,
- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
- wydawanie opinii sanitarnych oraz zgody na odstępstwa od warunków technicznych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach.

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w przekazywanych do użytkowania wybudowanych obiektów.

1.1. Realizacja zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zielonej Górze w obszarze nadzoru zapobiegawczego w 2023 r. wydał **175 opinii sanitarnych** w tym **11 negatywnych**.

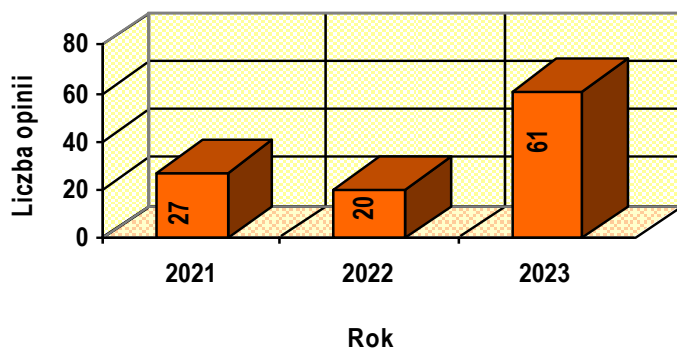
Wykres nr 1. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2021-2023

Struktura w zakresie wydawanych opinii w 2023 r. przedstawia się następująco:

- **35%** - opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie;
- **46%** - opinie dotyczące oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;
- **12%** - opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych;
- **2%** - uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- **5%** - inne opinie sanitarne.

1.1.1. Opinie dotyczące planowania przestrzennego w gminie

W 2023 r. wydano **61 opinii** dotyczących projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz warunków zabudowy.

Wykres nr 2. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień dotyczących planowania przestrzennego w gminie w latach 2021-2023

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko) wydano:

- **1 uzgodnienia** dotyczące odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko - negatywne,
- **14 uzgodnień** zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- **20 opinii sanitarnych** w tym **6 negatywnych** dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- **1 pismo** informujące o braku podstaw do wydania opinii w związku ze zmianą ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Ponadto wydano:

- **5 opinii** w związku z zawiadomieniem organu o przystąpieniu do sporządzania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy, dotyczących uwzględnienia uwarunkowań w zakresie ochrony zdrowia ludzi oraz higieny środowiska w powyższych dokumentach,
- **20 postanowień** - pozytywnych w sprawie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy,

Przy opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin analizowano wpływ ich ustaleń na higienę środowiska i zdrowie ludzi. W szczególności zwracano uwagę na:

- zapewnienie prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na zasadach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzenia ścieków;
- planowanie terenów mieszkaniowych i innych terenów chronionych w izolacji od terenów przemysłowych, dróg krajowych/wojewódzkich, dróg dojazdowych do terenów produkcyjnych i magazynowo-składowych oraz linii kolejowych w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania na mieszkańców;
- zabezpieczenie ludzi przed uciążliwością związaną z hałasem poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych;
- jednoznaczne zapisy planu zawierających dopuszczenia, ograniczenia, nakazy lub zakazy w zagospodarowaniu terenów, w tym dotyczących lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- planowania terenów mieszkaniowych w odpowiedniej odległości od istniejących i planowanych cmentarzy z uwzględnieniem zakazów obowiązujących w strefach ochronnych od cmentarzy,
- zastosowanie rozwiązań zapewniających prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- eliminację lub ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w celu zapewnienia wymaganej jakości powietrza na terenach zamieszkania i pobytu ludzi, między innymi poprzez zastosowanie odpowiednich technologii przemysłowych oraz stosowania w celach grzewczych paliw gwarantujących zachowanie dopuszczalnych stężeń lub wartości odniesienia emitowanych zanieczyszczeń w powietrzu,

Wydano pozytywną opinię między innymi dla:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
  - dla terenu położonego w obrębie miejscowości Leśniów Wielki, gmina Czerwieńsk,
  - terenu w miejscowości Urzuty, gmina Nowogród Bobrzański;
  - części terenów w obrębach geodezyjnych: Cigacice, Górzykowo, Górki Małe, gmina Sulechów;
- projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
  - gminy Czerwieńsk,
  - gminy Nowogród Bobrzański.

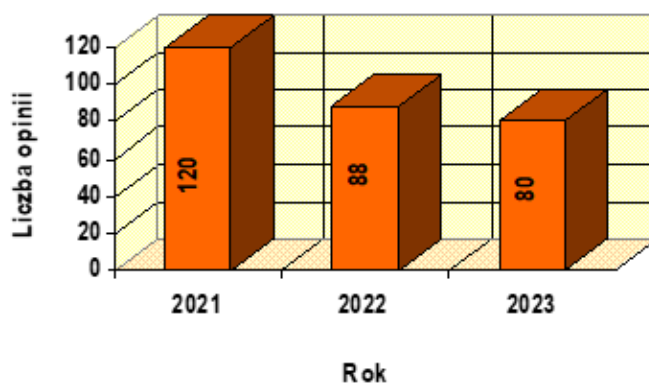
Powodem wydania opinii negatywnych dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin było:

- usytuowanie terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów, centrów logistycznych lub usług w bliskiej odległości od terenów zabudowy mieszkaniowej,
- nieprecyzyjne zapisy dotyczące odprowadzania ścieków;
- brak zapisów w sprawie gospodarki odpadami.

1.1.2. Opinie dotyczące oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

W 2023 r. wydano **80 opinii** dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Opinie były wydawane na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczyły:

- określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

Wykres nr 3. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w latach 2021-2023

W sprawie określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej konieczności określenia zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wydano:

- - **65 opinii**,
- **7 pism** z wyjaśnieniami dotyczącymi braku podstaw prawnych do zajęcia stanowiska przez organ PIS.

Dla **4 przedsięwzięć** stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określono zakres raportu.

W postępowaniu dotyczącym określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko obowiązywała zasada przezorności. Wymagało to wnikliwej analizy danego przedsięwzięcia w celu uzyskania pewności, że jego oddziaływanie nie będzie znaczące dla zdrowia ludzi. Opinie przygotowywano biorąc pod uwagę:

- rodzaj i charakterystykę przedsięwzięcia,
- powiązań z innymi przedsięwzięciami,
- emisje i występowanie innych uciążliwości,
- rodzaj i skalę możliwego oddziaływania,
- prawdopodobieństwo oddziaływania, czas trwania, częstotliwość, odwracalność i zasięg oddziaływania,

- usytuowanie w stosunku do istniejących i planowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i innych terenów chronionych.

Opinię o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko wydano między innymi dla przedsięwzięć:

- „Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 5 MW z magazynem energii, na działce nr 14/1, 30/3, 32/4, 35/3 obręb Dąbrówka, gm. Kargowa” z uwagi na lokalizację w odległości 4 m od terenu zabudowy mieszkaniowej.
- „Budowa biogazowni rolniczej o mocy do 1 MW” przewidzianej do realizacji na terenie obrębu geodezyjnego Bojadła dz. nr 1/11, gm. Bojadła z uwagi na lokalizację w niewielkiej odległości od zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Nie stwierdzono potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko między innymi dla przedsięwzięć:

- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Droszków, gmina Zabór;
- stacja paliw płynnych i LPG z myjniemi samochodowymi, budynkiem gastronomicznym oraz zapleczem technicznym planowane do realizacji na terenie działek nr 288,289 obręb Nowy Świat, gm. Sulechów.;
- budowa Małej Elektrowni Wodnej Nowogród Bobrzański przy istniejącym jazie piętrzącym w km 47+560 rzeki Bóbr, zlokalizowana w gminie Nowogród Bobrzański;
- budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno- tłocznej dla miejscowości Swarzynice, gm. Trzebiechów;
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno- tłocznej wraz z przepompownią ścieków z terenów inwestycyjnych w miejscowości Podmokle Małe, gmina Babimost
- budowa hali produkcyjnej okien i drzwi PCV na działkach oznaczonych numerami ewidencyjnymi 680/8 i 680/11 obręb Świdnica, gmina Świdnica;
- elektrowni fotowoltaicznych o mocy od 1 MW do 100 MW.

W postępowaniu dotyczącym uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano:

- **5 opinii** dotyczących warunków realizacji planowanego przedsięwzięcia, w tym **1 negatywną**,
- **1** pismo informujące, że aktualna jest wcześniej wydana opinia,
- **2** pisma informujące, że brak jest podstaw prawnych do wydania opinii.

Przy opiniowaniu, na etapie uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięcia zwracano szczególną uwagę na konieczność zapewnienia ludziom w sąsiedztwie inwestycji higienicznych warunków życia. Analizowano przewidywane oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko i oceniano możliwości zapewnienia ochrony zdrowia ludzi przed ewentualnymi szkodliwościami z uwzględnieniem uciążliwości zapachowej.

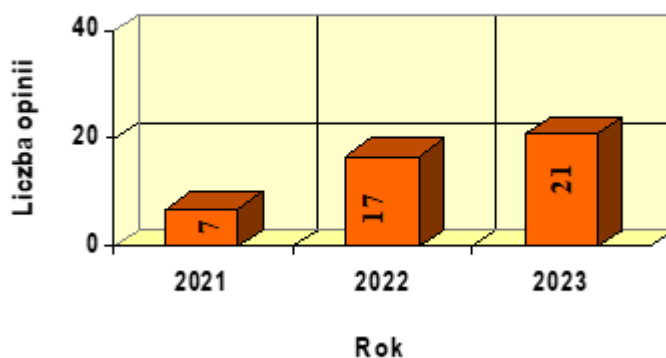
Negatywną opinię wydano dla przedsięwzięcia pod nazwą „Budowa odchowalni drobiu w Bojadłach” (1 920 DJP) – w raporcie o oddziaływaniu na środowisko nie wykazano, że obiekt nie będzie

negatywnie oddziaływał na tereny zabudowy mieszkaniowej, nie przeprowadzono analizy w zakresie uciążliwości zapachowej.

1.1.3. Opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych (na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane)

W 2023 r. w związku ze zgłoszeniem przez inwestora zakończenia robót budowlanych uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano **21 opinii sanitarnych** w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, **w tym 7 z zastrzeżeniami i 1 negatywną.**

Wykres nr 4. Powiat zielonogórski. Porównanie ilości wydanych opinii i uzgodnień w latach 2021-2023

Opinię negatywną wydano dla obiektu, który wykonano niezgodnie z projektem:

- brak było właściwej wentylacji pomieszczeniu biurowym i pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- wysokość pomieszczenia biurowego i umywalni była niższa niż zaprojektowana i niższa niż 2,5 m.

Opinie z uwagami były wydawane na przykład gdy:

- obiekt został wykonany z odstępstwami od projektu budowlanego, które nie miały znaczącego wpływu na warunki higieniczne i zdrowotne np. brak przedsionka izolującego w ustępie, brak kurtyny powietrznej nad wejściem do obiektu,
- nie przedstawiono wyniku badania wody pod względem bakteriologicznym pobranej z instalacji wewnętrznej zrealizowanej inwestycji;
- nie zakończono wszystkich prac budowlanych – wykończeniowych w niewielkim zakresie;
- obiekt został wykonany zgodnie z projektem ale nie spełniał wymagań higienicznych i zdrowotnych np. w zakresie wentylacji pomieszczeń, brak nawiewników w oknach tylko możliwość rozszczelnienia okna; brak przedsionka izolującego w ustępie, brak podcięć w drzwiach do ustępu.

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę i wydano opinię między innymi dla przekazywanych do użytkowania inwestycji:

- Budowa stacji paliw płynnych wraz z infrastrukturą w Czerwieńsku;
- Budowa świetlicy wiejskiej w obrębie Przytok, gmina Zabór;
- Hala magazynowo- usługowa z częścią socjalno- administracyjną i przynależną infrastrukturą w obrębie Krężoły, gmina Sulechów;
- Budowa budynku szkolnej sali gimnastycznej oraz łącznika z budynkiem internatu i instalacją gazową w Babimoście;
- Budowa budynku handlowego w Kargowej;
- Budowa budynku świetlicy wiejskiej w obrębie Karczyn, gmina Sulechów”;
- Rozbudowa i przebudowa budynku przedszkola w Babimoście;

Nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub innego obiektu budowlanego.

1.1.4. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych i inne opinie sanitarne

W 2023 r. wydano **3 opinie sanitarne** w sprawie **uzgodnienia dokumentacji projektowej**, w tym **2 negatywne**. W 2022 r. w tym zakresie wydano **1 opinię sanitarną - negatywną**

W trakcie uzgadniania projektów budowlanych inwestycji kontrolowano, w przyjętych rozwiązaniach projektowych, spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych zapewniających właściwe warunki sanitarne w miejscach pobytu ludzi a także odpowiednie warunki pracy dla osób zatrudnionych w zakładzie pracy. Zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych ciągów technologicznych i układu funkcjonalnego pomieszczeń, właściwego oświetlenia, odpowiedniej wysokości, skutecznej wentylacji i ogrzewania pomieszczeń, właściwej gospodarki wodno-ściekowej oraz odpadami, właściwej lokalizacji.

Opinie negatywne spowodowały, że proponowane przez wnioskodawców rozwiązania projektowe w których nie uwzględniono wymagań higienicznych i zdrowotnych były poprawiane i ponownie przedkładane do uzgodnienia.

1.1.5. Inne opinie sanitarne

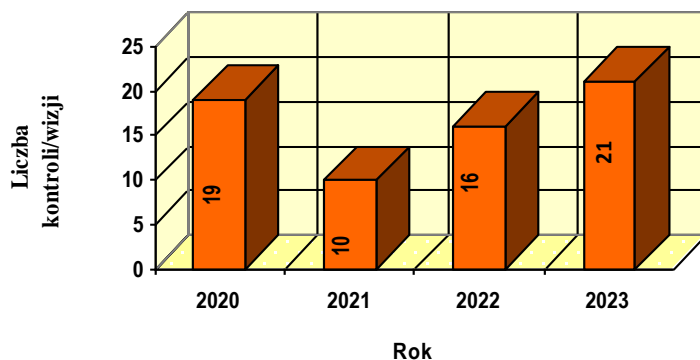
W 2023 r. wydano **10 opinii sanitarnych** na podstawie przepisów odrębnych, które dotyczyły między innymi:

- weryfikacji materiałów zastosowanych do budowy sieci wodociągowej,
- informacji oraz wyjaśnień w zakresie prawa sanitarnego,
- wymiany informacji między podmiotami w sprawach sanitarnych.

Powyższe opinie były wydawane na wniosek zainteresowanych podmiotów i dotyczyły spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych. Analiza projektowanych rozwiązań przeprowadzana była w aspekcie oceny ryzyka narażenia ludzi na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia.

1.2. Kontrole obiektów i wizje terenowe

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego w 2023 r. przeprowadzono **21 kontroli obiektów**, w **8 obiektach** stwierdzono nieprawidłowości. W 2022 r. przeprowadzono **16 kontroli obiektów** w **6 obiektach** stwierdzono uchybienia.

Wykres nr 5. Powiat zielonogórski. Porównanie liczby kontroli przeprowadzonych w latach 2020-2023

Niewielka ilość kontroli w 2021 r. była wynikiem pandemii Covid-19. W okresach dużej ilości zakażeń nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

Podsumowanie:

1. Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, wydawania zgód dotyczących odstępstw od przepisów prawa.
2. Celem nadzoru zapobiegawczego jest minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia już na etapie planowania przestrzennego i planowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych podczas eksploatacji nowo realizowanych obiektów.
3. Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych przedsięwzięć i realizowanych inwestycji. Stanowiska zajmowane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów. Ogólna ilość rozpatrywanych spraw i wydanych opinii sanitarnych w 2023 r. była wyższa niż w 2022 r. o około 28% .

4. Odsetek opinii negatywnych w 2023 r. wynosił około 6,3 %, w 2022 r. – 3,6 %.

Opinie negatywne dotyczyły głównie projektów dokumentów planistycznych gmin.

1. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania podejmowane w 2023 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, dotyczyły profilaktyki chorób zakaźnych, zapobiegania nowotworom, profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki uzależnień oraz działań związanych z sytuacją epidemiologiczną. Realizacja zadań odbywała się poprzez:

- koordynowanie wdrażanie programów i kampanii edukacyjnych,
- organizowanie porad,
- udzielanie pomocy merytorycznej,
- dystrybucję materiałów edukacyjnych,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów,
- nagłaśnianie problematyki zdrowotnej w lokalnych mediach,
- opracowywanie i zamieszczanie informacji na Facebooku,
- nadzorowanie działalności oświatowo - zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nadzorowano działalność 50 placówek. W nadzorowanych placówkach przeprowadzono łącznie 72 wizytacje, podczas których oceniano sposób realizacji interwencji programowych.

2. Realizowane programy profilaktyczne i kampanie prozdrowotne

2.1. PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

1) Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu było kształtowanie prozdrowotnych nawyków uczniów oraz pogłębienie wiedzy na temat znaczenia diety i aktywności fizycznej. Program realizowany był w szkołach metodą projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym opracowywali metody propagowania zasad zdrowego stylu życia. Program realizowany był w 14 szkołach podstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 2099 uczniów oraz 574 rodziców. W trakcie realizacji programu przeprowadzono 10 wizytacji,

udzielono 3 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz zamieszczono na portalu Facebook 15 informacji. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2.2. PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU

1) Ogólnopolski Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem programu było zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa zdrowotnego i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy. Program adresowany był do uczniów wszystkich typów szkół, nauczycieli, pracowników podmiotów leczniczych, pacjentów oraz osób uzależnionych i ich rodzin. W ramach programu zorganizowano 2 kampanie antytytoniowe: wiosenną i jesienną. Działania edukacyjne prowadzono w placówkach

nauczania i wychowania, ośrodkach sportu i rekreacji, domach kultury oraz w punktach informacyjno-
edukacyjnych zorganizowanych w trakcie imprez prozdrowotnych. Ogółem przeprowadzono
1 naradę, przeprowadzono zajęcia edukacyjne, w których uczestniczyło 28 uczniów,
wykonano 3 ekspozycje wizualne, prowadzono dystrybucję materiałów
edukacyjnych, oraz zamieszczono na portalu Facebook 3 informacje. Łącznie
działaniami edukacyjnymi objęto 1645 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2) Program „Czyste powietrze wokół nas”

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu realizowany
był program przedszkolnej edukacji antytytoniowej pod nazwą „Czyste powietrze wokół nas”.
Celem programu było zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach,
gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoni oraz wzrost
kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W ramach realizacji programu przeprowadzono 9 wizytacji, zamieszczono na
portal Facebook 3 informacje. Program realizowany był w 6 przedszkolach.
Łącznie realizacją objęto 363 przedszkolaków i 112 rodziców.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

3) Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

W 2023 roku program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pod nazwą „Bieg po zdrowie”
realizowany był w IV klasach szkół podstawowych. Celem programu było zwiększenie wiedzy
i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów
i e-papierosów. Program realizowany był w 8 szkołach podstawowych.
W ramach realizacji programu przeprowadzono 8 wizytacji, zamieszczono
na portalu Facebook 4 informacje oraz udzielono 2 wywiadów w lokalnych
mediach. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 149 uczniów oraz
95 rodziców. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach
skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców)

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

4) Kampania edukacyjna „Nie odpalaj nowej fajki wrzuć palenie między bajki”

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy wśród uczniów na temat
szkodliwości palenia tytoniu. W ramach kampanii zamieszczono 3 informacje
na portalu społecznościowym Facebook.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2.3. PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

1) Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Głównym celem programu było przekazanie rzetelnych informacji na temat zakażeń wirusem HIV oraz dostarczenie wiedzy i kształtowanie właściwych postaw wobec osób żyjących z HIV i chorych na AIDS. W ramach profilaktyki HIV/AIDS realizowano również kampanie edukacyjne, podczas których prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono 3 wizyty, 1 naradę, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 1 wykład dla 9 funkcjonariuszy policji oraz zamieszczono na portalu Facebook 5 informacji na temat profilaktyki HIV/AIDS. Program profilaktyki HIV/AIDS realizowany był w 4 placówkach nauczania i wychowania. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 4129 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2) Kampania edukacyjna dotycząca profilaktyki grypy

Celem kampanii społecznej było propagowanie informacji wśród ogółu społeczeństwa na temat bezpiecznych zachowań zapobiegających szerzeniu się zakażeń przenoszonych drogą kropelkową. W trakcie trwania kampanii zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 7 informacji na temat profilaktyki grypy, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku zimowego. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

3) Europejski Tydzień Szczepień

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook oraz na stronie internetowej 10 informacji, zorganizowano 1 punkt informacyjno-edukacyjny, w których udzielono porad 65 osobom, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych oraz przeprowadzono 1 prelekcję dla 25 uczniów. Z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

2.4. PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU, TYTONIU I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

1) Kampania edukacyjna pn. „STOP dopalaczom”

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

W 2023 roku realizowano kampanię dotyczącą zagrożeń związanych z używaniem *nowych substancji psychoaktywnych*. Celem kampanii była edukacja młodzieży szkolnej na temat negatywnych skutków ich zażywania. W trakcie trwania kampanii prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania oraz w placówkach wypoczynku letniego/zimowego oraz zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook 2 informacje na temat substancji psychoaktywnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 806 osób.

2.5. PROFILAKTYKA NOWOTWORÓW

1) Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów

Celem programu było zmniejszenie liczby zachorowań na nowotwory poprzez propagowanie profilaktyki pierwotnej nowotworów wśród ogółu społeczeństwa. Program realizowany był w placówkach nauczania i wychowania. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 15 wizytacji, 1 pokaz samobadania piersi na fantomie dla 110 osób i 94 uczniów, opracowano 13 informacji na temat profilaktyki nowotworów i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Ogółem działaniami edukacyjnymi objęto 3375 osób i 1694 internautów.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2) Program edukacyjny „Znamie! Znam je?”

Celem programu było upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Program adresowany był do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz uczniów szkół podstawowych z klas VII-VIII. W 2023 roku program realizowany był w 3 szkołach ponadpodstawowych oraz 13 szkołach podstawowych. W trakcie realizacji programu prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, przeprowadzono 6 porad, 6 wizytacji, zamieszczono 1 informację na portalu Facebook oraz udzielono 1 wywiadu w lokalnych mediach. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 1215 uczniów oraz 884 rodziców. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

3. INNE DZIAŁANIA

1) Wojewódzki Program „Z higieną za Pan brat”

Celem programu była promocja podstawowych zasad higieny wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych. W 2023 roku program realizowany był w 2 szkołach podstawowych oraz w 5 przedszkolach. W ramach realizacji programu przeprowadzono 6 porad, 3 wizyty, zamieszczono 5 informacji na portalu Facebook oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 276 dzieci i uczniów oraz 323 rodziców. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących programu.

2) Światowy Dzień Zdrowia

W 2023 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem: „Zdrowie dla wszystkich”. W trakcie realizacji działań edukacyjnych zorganizowano 1 punkt informacyjny, w którym z porad skorzystało 120 osób, wykonano 1 ekspozycję wizualną, przeprowadzono 1 prelekcję dla 24 w wieku przedszkolnym oraz opracowano 2 informacje na temat obchodów Światowego Dnia Zdrowia i zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu Facebook. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 708 osób.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

3) Bezpieczne i zdrowe wakacje/ferie

Celem kampanii była edukacja z zakresu bezpiecznych i zdrowych wakacji letnich/ ferii zimowych, zapobiegania chorobom zakaźnym, uzależnień oraz szkodliwości promieniowania UV. Adresatami kampanii były dzieci, młodzież, ich rodzice oraz wychowawcy na koloniach, obozach i zimowiskach. W ramach kampanii przeprowadzono 10 prelekcji (G-15, Z-10) dla 396 uczestników, 8 wizytacji, wykonano 8 ekspozycji wizualnych, udzielono 9 wywiadów w lokalnych mediach oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 50 informacji na temat bezpiecznych i zdrowych wakacji/ferii. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 4066 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

4) Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

Celem programu było zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program adresowany był przede wszystkim do dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczających do przedszkoli. W 2023 roku do programu przystąpiło 7 przedszkoli. W ramach realizacji programu przeprowadzono 7 wizytacji, udzielono 2 wywiadów w lokalnych stacjach radiowych, opracowano

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

i zamieszczono na stronie internetowej oraz portalu Facebook 3 informacje na temat programu. Łącznie działaniami objęto 354 dzieci. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

5) Kampania edukacyjna „Lekki Tornister”

Celem kampanii była edukacja na temat profilaktyki wad postawy. Adresatami kampanii byli uczniowie klas I - III oraz ich rodzice oraz wychowawcy w szkołach podstawowych. W ramach realizacji kampanii przeprowadzono, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych, udzielono wywiadów w 3 lokalnych stacjach radiowych i 1 TVP3, opracowano i zamieszczono na stronie edukacyjnej portalu Facebook 6 informacji.

Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 180 osób. Ponadto z informacji przekazanych w lokalnych mediach skorzystało około 130 tys. osób (szacunkowa liczba odbiorców).

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

6) Kampania edukacyjna EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”

Celem kampanii było zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu

bezpieczeństwa żywności oraz zachęcenia obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii zamieszczono na portalu Facebook i stronie internetowej 8 informacji oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

7) Kampania edukacyjna „Żyj pełnią życia bez energetyka”

Celem kampanii edukacyjnej była edukacja na temat skutków zdrowotnych spożywania

energetyków. Kampania skierowana była do dzieci i młodzieży. W ramach kampanii odbyły się 2 pokazy prezentacji, w których uczestniczyło 29 uczniów oraz zamieszczono na stronie internetowej i portalu Facebook 2 informacje.

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

8) Kampania dotycząca szczepień przeciwko HPV

Celem kampanii było promowanie szczepień przeciw HPV jako najskuteczniejszej metody chroniącej przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. W ramach realizacji kampanii prowadzono dystrybucję materiałów

edukacyjnych, zamieszczono na stronie edukacyjnej i portalu społecznościowy Facebook 7 informacji oraz wykonano 1 ekspozycję wizualną dla 500 osób

Grafika z materiałów edukacyjnych dotyczących kampanii.

4. WSPÓLPRACA

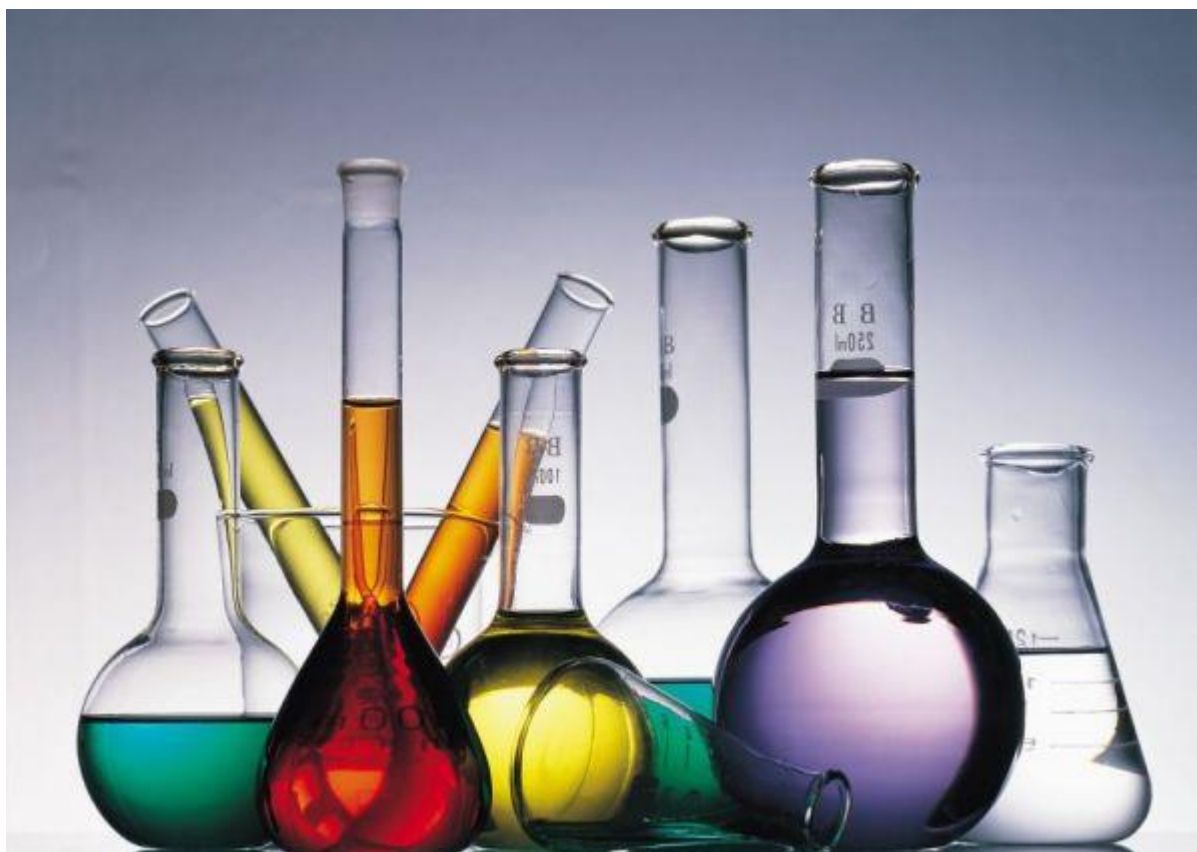
W 2023 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zielonej Górze prowadząc działalność oświatowo - zdrowotną współpracowała głównie z:

- Urzędem Miasta Zielona Góra,
- Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze,
- Komisariatem Policji w Sulechowie,
- Stowarzyszeniem Studentów Medycyny IFMSA Poland Oddział w Zielonej Górze,
- placówkami nauczania i wychowania,
- placówkami wypoczynku letniego i zimowego,
- ośrodkami sportu i rekreacji, domami kultury,
- lokalnymi mediami.

PODSUMOWANIE

1. Zadania realizowane w 2023 roku w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikały z kontynuacji programów edukacyjnych oraz kampanii prozdrowotnych związanych z aktualną sytuacją zdrowotną w kraju.
2. W trakcie realizacji programów edukacyjnych i kampanii prozdrowotnych wykorzystywano różnorodne formy takie jak: narady, instruktaże, zajęcia edukacyjne, pokazy prezentacji, pokazy na pomocach metodycznych oraz prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych.
3. Podczas prowadzonych wizytacji i porad stwierdza się duże zainteresowanie tematyką prozdrowotną wśród uczniów kadry pedagogicznej, którzy chętnie uczestniczą w realizowanych programach i kampaniach.
4. Ponadto dzięki zaangażowaniu PPIS w Zielonej Górze zakupiono z funduszy (w kwocie 5 tys. zł.) otrzymanych z Urzędu Miasta w Zielonej Górze następujące pomoce metodyczne:
  - fantom do badania piersi,
  - modele demonstrujące szkodliwość palenia tytoniu,
  - zestaw do szkoleń i prawidłowej dezynfekcji i mycia rąk.

Źródło: zs-stanin.pl

XI. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

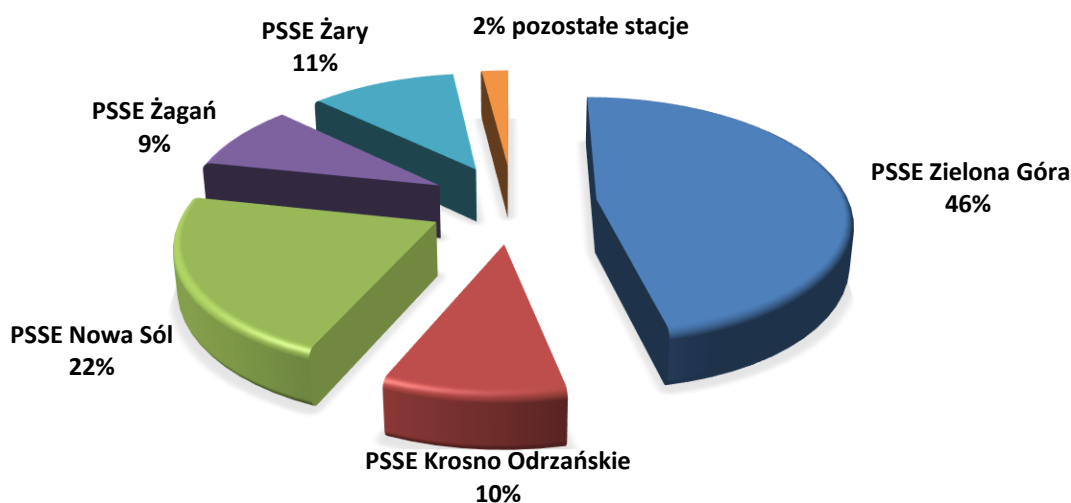
1. Kierunki i zakresy badań

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze w 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego kontynuował wykonywanie badań na potrzeby pięciu stacji sanitarno-epidemiologicznych, tj.: w Zielonej Górze, w Krośnie Odrzańskim, w Nowej Soli, w Żaganiu, w Żarach.

W związku z reorganizacją bazy laboratoryjnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej w województwie lubuskim, od 1 czerwca 2023 roku pobieranie próbek do oceny narażenia zawodowego oraz badania z zakresu środowiska pracy (z wyłączeniem prędkości i wydajności wentylacji oraz pomiarów pola elektromagnetycznego) w ramach sprawowanego nadzoru w województwie lubuskim realizowane były wyłącznie przez Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

W związku z remontem pomieszczeń laboratoryjnych i brakiem możliwości wykonywania badań z materiału klinicznego, w tym badań w kierunku nosicielstwa pałeczek Salmonella i Shigella oraz badań skuteczności procesów sterylizacji w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp., w okresie październik-listopad 2023 roku, badania dla całego województwa lubuskiego wykonywał Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze.

W 2023 roku Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze rozszerzył posiadany zakres akredytacji o numerze AB 622, wydany przez Polskie Centrum Akredytacji o pobieranie próbek wody do spożycia do badań fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych, oznaczanie chloru wolnego w wodzie do spożycia oraz identyfikację/reidentyfikację pałeczek z rodzaju Salmonella, Shigella w badanych szczepach bakteryjnych. Uaktualniono posiadany zakres akredytacji w obszarze badania wody i powietrza w środowisku pracy. Działania podjęto w związku ze zmieniającymi się normami metodycznymi i potrzebami sprawowanego bieżącego nadzoru.

Wykres nr 1. Procentowy podział parametrów wykonywanych w 2023 r. przez Oddział Laboratoryjny, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych.

Działalność laboratoryjna

Rodzaj i zakres badań.		Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna										
		Zielona Góra	Krosno Odrz.	Nowa Sól	Żagań	Żary	Gorzów Wlkp.	Sulęcín	Międzyrzecz	Słubice	Drezdenko	Świebódzin
Badania środowiskowe	Badania wody do spożycia	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody ciepłej w kierunku oznaczeń Legionella sp.	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z basenów kąpielowych	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania wody z kąpielisk	+	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-
	Badania natężenia hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi	+	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-
Środowisko pracy	Czynniki fizyczne	+	+	+	+	+	+	-	-	-	-	+
	Czynniki chemiczne	+	+	+	-	+	+	+	-	-	-	-
Mikrobiologia medyczna i sanitarna	Badania ozdrowieńców, nosicieli, chorych i osób ze styczności w kierunku Salmonella i Shigella	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	Badania od uczniów i studentów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
	Badania biologicznych wskaźników skuteczności procesu sterylizacji	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-

Tabela nr 1. Zestawienie głównych kierunków **badania** wykonywanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze, dla poszczególnych Powiatowych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych.

W ramach nadzoru sanitarnego w 2023 r. były wykonywane następujące badania:

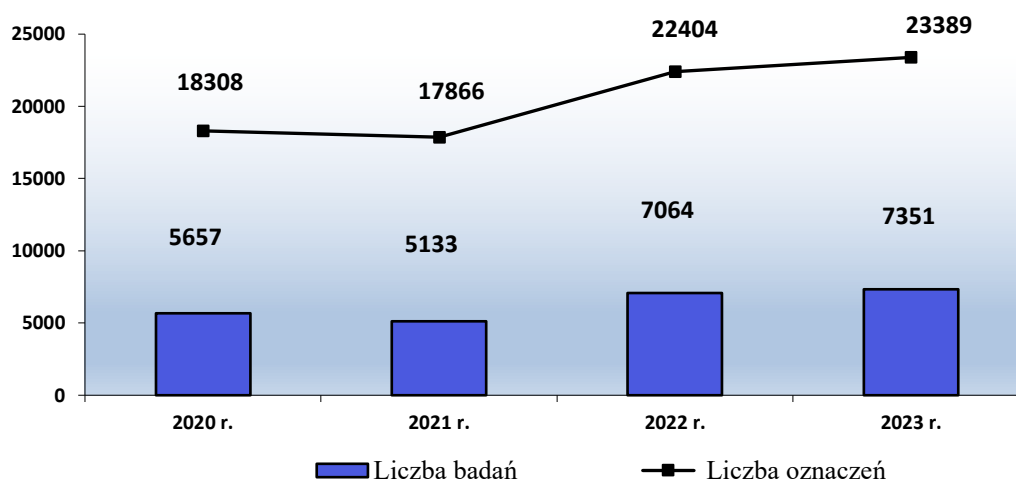
- środowiskowe,
- środowiska pracy,
- z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej.

Działalność laboratoryjna

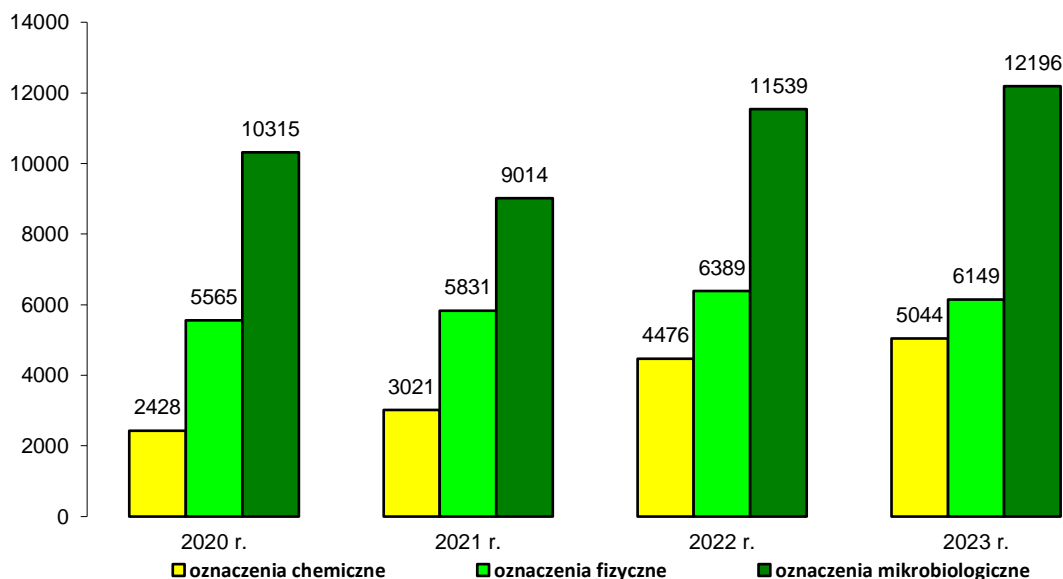
Łącznie wykonano 7351 badań i pomiarów, co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 23389 oznaczeń.

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	2658	4662	5813	4270
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	365	382	336	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	4328	0	0	7926
RAZEM:		7351	5044	6149	12196

Tabela nr 2. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów w 2023 r.

Wykres nr 2. Porównanie liczby badań/pomiarów i łącznej liczby oznaczeń wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2020-2023.

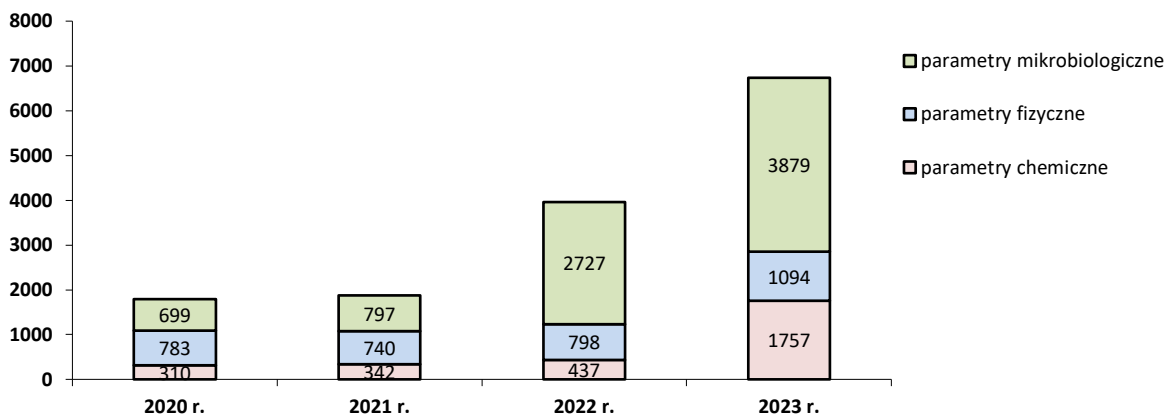

Wykres nr 3. Porównanie liczby oznaczeń chemicznych, fizycznych i bakteriologicznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w latach 2020-2023.

Działalność laboratoryjna

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	567	1479	992	660
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	148	278	102	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	1734	0	0	3219
RAZEM:		2449	1757	1094	3879

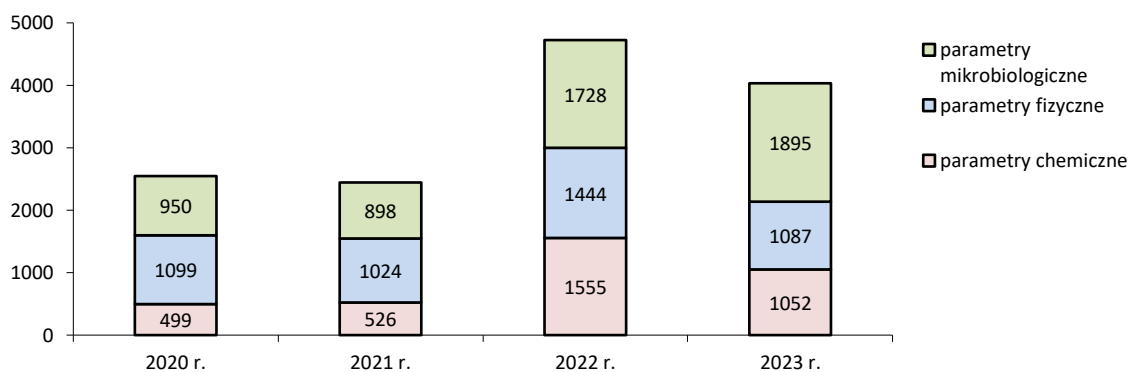
Tabela nr 3. Liczba wykonanych badań/ pomiarów i parametrów w 2023 r. dla powiatu grodzkiego

Wykres nr 4. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu grodzkiego w latach 2020- 2023.

Lp.	Rodzaj nadzorowanych badań/pomiarów	Badania/ pomiary	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne
1.	Badania środowiskowe	473	1036	984	637
2.	Badania/pomiary środowiska pracy	97	16	103	0
3.	Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej	667	0	0	1258
RAZEM:		1237	1052	1087	1895

Tabela nr 4. Liczba wykonanych badań/pomiarów i parametrów wykonanych w 2023 r. dla powiatu ziemskiego

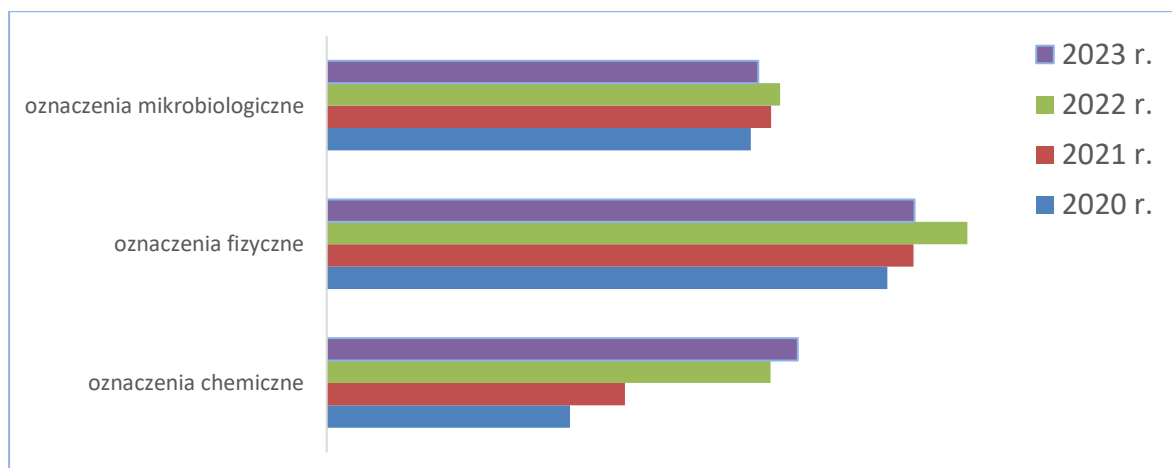

Wykres nr 5. Liczba wykonanych parametrów dla powiatu ziemskiego w latach 2020- 2023.

2. Badania laboratoryjne

2.1. Badania środowiskowe

W 2023 r. w Oddziale Laboratoryjnym w ramach nadzoru sanitarnego wykonano łącznie 2658 badań / 14745 parametrów w próbkach środowiskowych.

Wykres 6. Porównanie liczby oznaczeń środowiskowych wykonanych w latach 2020 – 2023.

Badania środowiskowe w 2023 r. obejmowały badania próbek wody tj.: przeznaczonej do spożycia w ramach monitoringu parametrów grypy A i grupy B, wody ciepłej w kierunku badań Legionella, z pływalni i kąpielisk oraz badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Po pożarze hali w Przylepie, w której składowane były chemikalia, w ramach nadzoru badano pobrane próbki wody zarówno z ujęć indywidualnych (studnie) jak i zbiorowego zaopatrzenia (stacje uzdatniania wody, hydrofornie) na skażonym terenie. Łącznie przeprowadzono 80 badań i wykonano 801 oznaczeń chemicznych i 231 oznaczeń fizycznych. W ramach zlecenia z Urzędu Miasta przeprowadzono 150 badań wody ze wskazanych ujęć indywidualnych, wykonano 687 oznaczeń chemicznych i 375 oznaczeń fizycznych w pobranych próbkach wody.

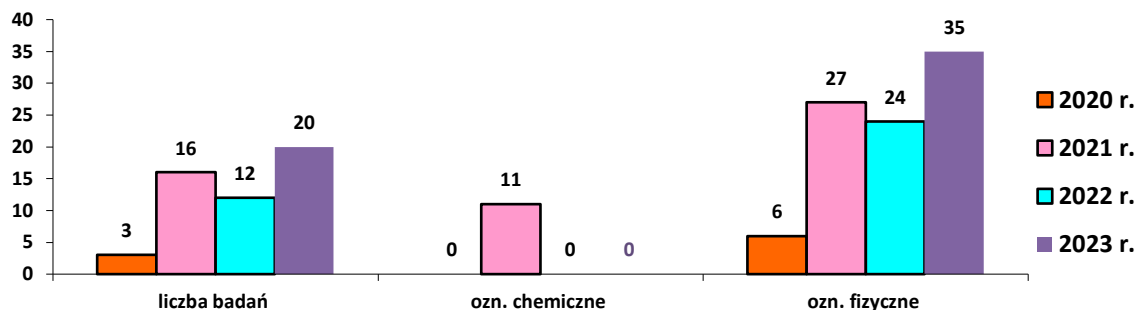

W 2023 r. przebadano 1022 próbek wody do spożycia w zakresie badań mikrobiologicznych. 122 z nich, co stanowi 11,9%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. W zakresie badań fizykochemicznych 0,9% przebadanych próbek nie spełniało wymagań.

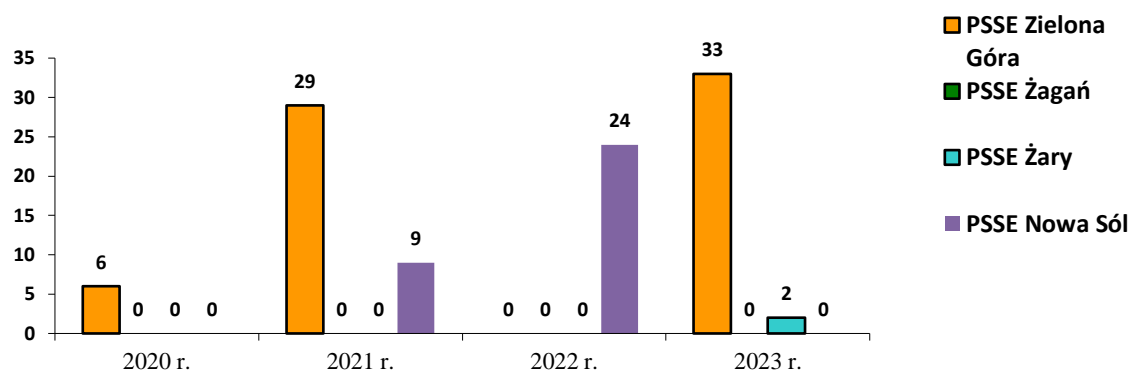
foto. rawpixel, pobrane z Unsplash.

Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi wykonywane były z uwagi na skargi ludności. W 2023 r. stanowiły zaledwie 0,8 % wszystkich badań środowiskowych. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2023 r. zostały przeprowadzone pomiary hałasu komunalnego.

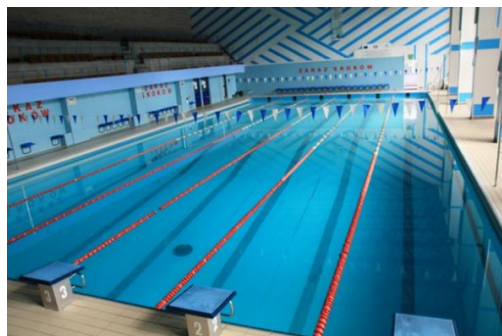

Wykres 7. Liczba badań i oznaczeń chemicznych oraz fizycznych wykonanych przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Zielonej Górze w pomieszczeniach mieszkalnych w latach 2020-2023.

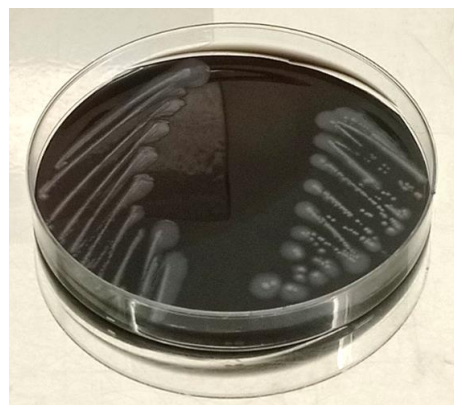
Wykres nr 8. Łączna liczba pomiarów/ oznaczeń wykonanych w pomieszczeniach mieszkalnych dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w latach 2020-2023.

fot. mosir.zgora.pl

W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego na pływalniach wykonano 289 oznaczeń mikrobiologicznych oraz 634 oznaczeń fizykochemicznych.

Przeprowadzono również 78 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju Legionella, z czego blisko 8% z nich nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

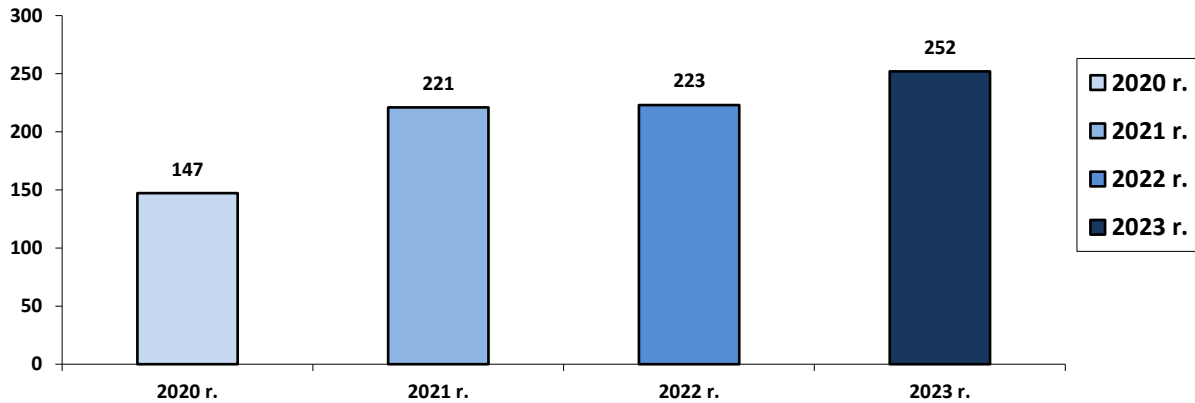

fot. A. Tonder

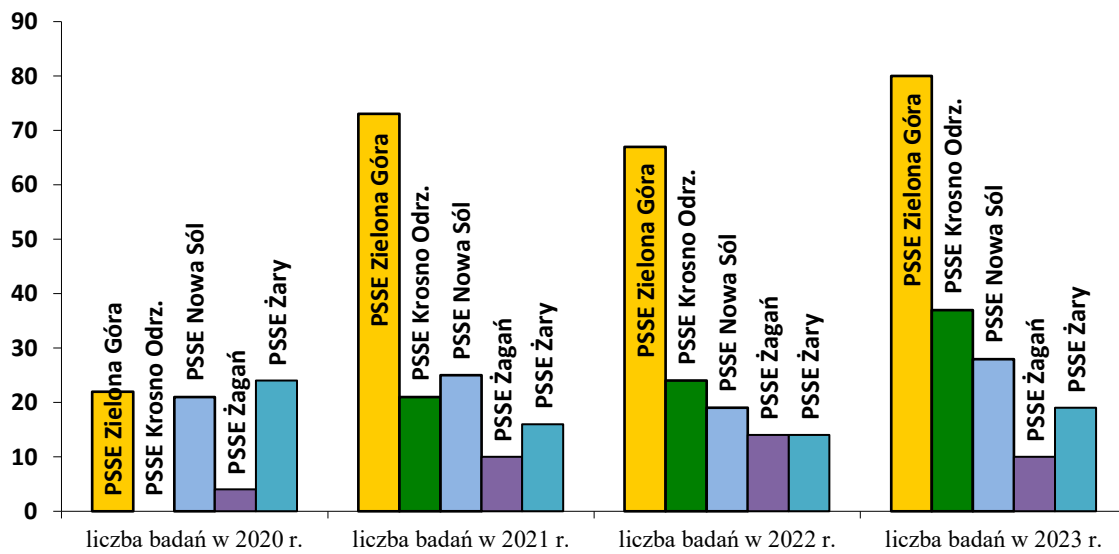

Fot. cadprojekt.com.pl

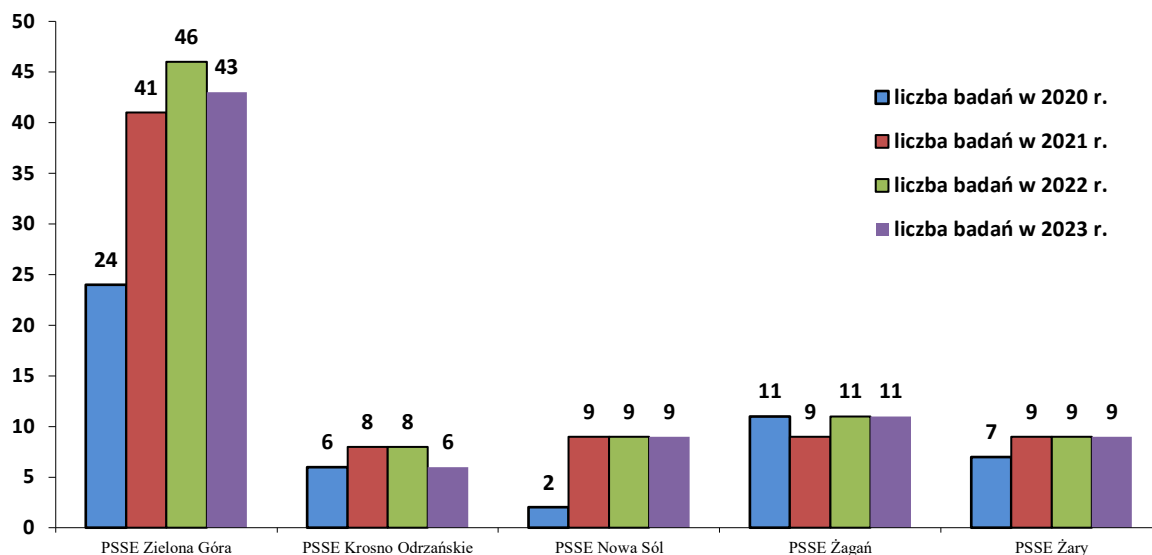
W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 174 badań próbek wody ciepłej w kierunku oznaczenia liczby bakterii z rodzaju Legionella, z czego 23 z nich, co stanowi 13%, nie spełniało wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Wykres nr 9. Liczba **badania** próbek wody ciepłej (woda do spożycia i woda z pływalni) wykonanych w kierunku bakterii Legionella w latach 2020-2023.

Wykres nr 10. Liczba **badania** próbek wody ciepłej (woda do spożycia) wykonanych w kierunku bakterii Legionella dla poszczególnych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w latach 2020 – 2023.

Wykres nr 11. Liczba **badania** próbek wody ciepłej wykonanych w kierunku bakterii Legionella na pływalniach dla poszczególnych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych w latach 2020 - 2023.

Uzrząd Gminy w Świdnicy
 fot. Urząd Gminy w Świdnicy

W 2023 roku w ramach nadzoru sanitarnego wykonano 8 badań mikrobiologicznych wody z kąpielisk, wykonując łącznie 16 oznaczeń. Wymagania mikrobiologiczne, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli, były spełnione w 100% badanych próbek.

2.2. Badania środowiska pracy

W 2023 r. w ramach nadzoru sanitarnego badania/ pomiary czynników szkodliwych w środowisku pracy wykonano dla 26 obiektów na 46 stanowiskach pracy, m.in.. w zakładach obróbki metali, drewna, zakładach produkcji tworzyw sztucznych, piekarni, cukierni i szpitalu.

Fot. Marcin Kubacki

Fot. ze strony <https://spzozl.rzeszow.pl/szpital/centralna-sterylizatornia/>

Fot. A. Tonder

Działalność laboratoryjna

Fot. Mariusz Kapala / GL. Archiwum

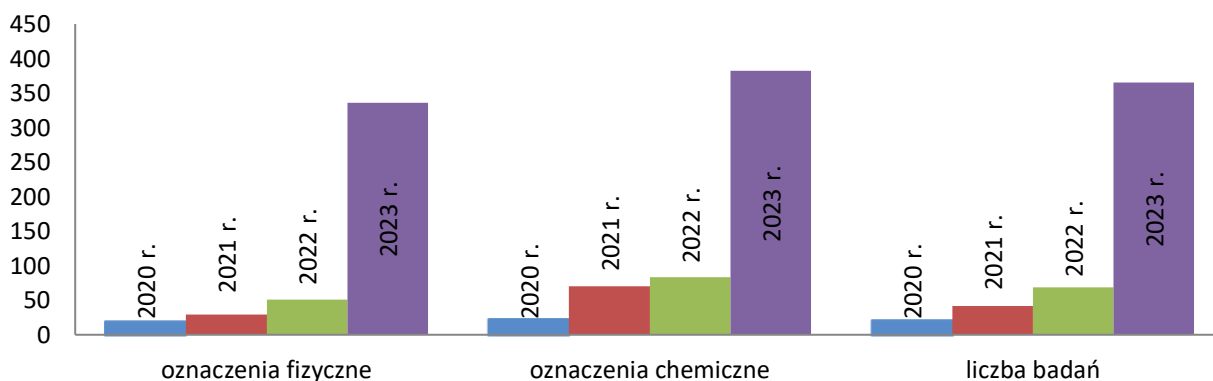
Wykonano badania stężenia pyłu, metali, tlenku węgla, rozpuszczalników organicznych oraz przeprowadzono pomiary hałasu. W placówkach oświatowych wykonano pomiary oświetlenia w 18 salach lekcyjnych.

Łącznie w 2023 r. wykonano 365 badań na stanowiskach pracy, co daje 718 oznaczeń chemicznych i fizycznych.

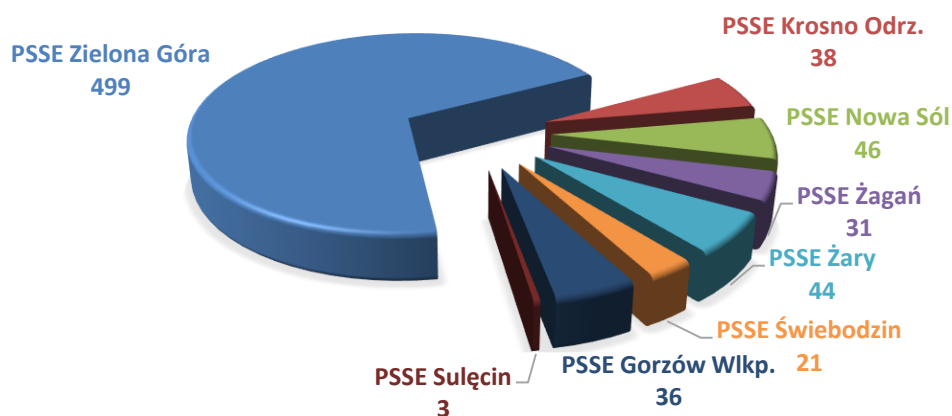
Fot. PAP/Lech Muszyński

Po pożarze hali na terenie Zielonej Góry, w której składowane były chemikalia, pobrano 135 próbek powietrza na terenie wytypowanych zakładów pracy znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie i wykonano 271 oznaczeń.

Wykres nr 12. Porównanie liczby oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych w latach 2020 - 2023.

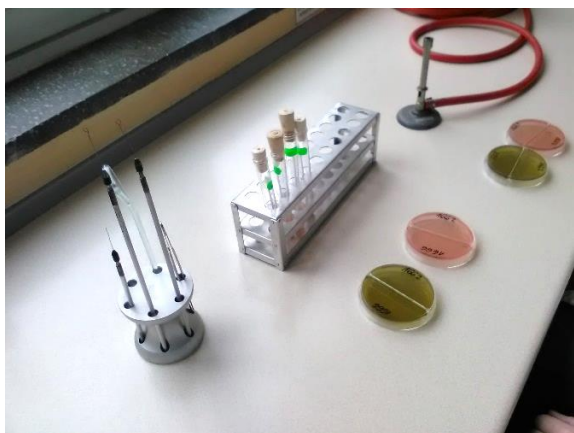

Wykres nr 13. Liczba oznaczeń z zakresu środowiska pracy wykonanych dla poszczególnych stacji sanitarno-epidemiologicznych w 2023 roku.

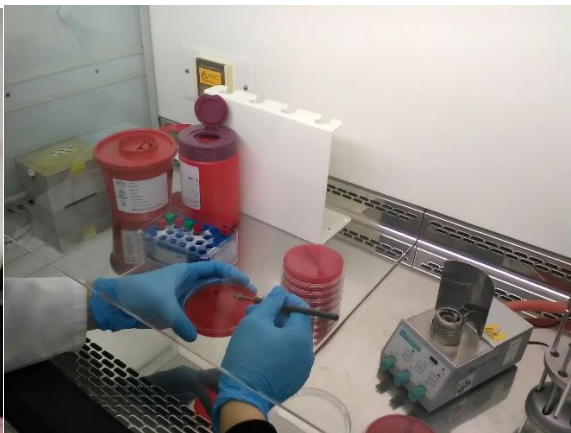
2.3. Badania z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej

Z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej, w ramach nadzoru sanitarnego w 2023 r. wykonywano badania:

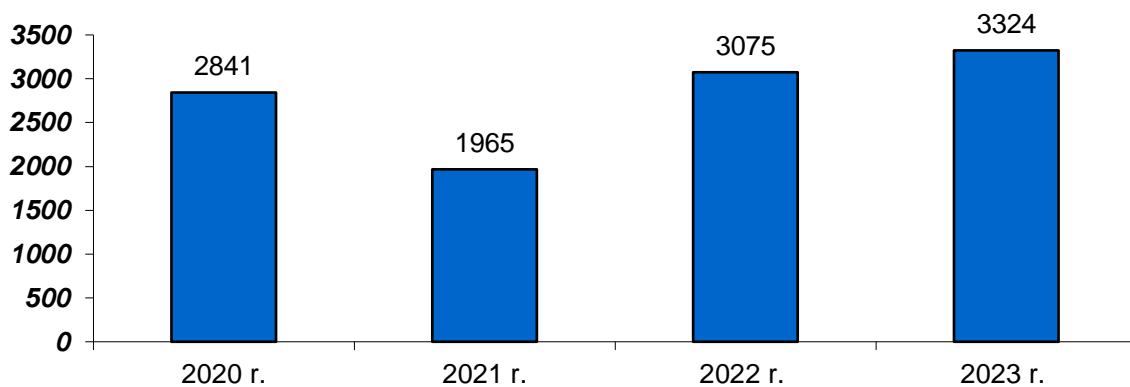
- materiału diagnostycznego od człowieka, także w ramach zatruc pokarmowych,
- próbek pobranych od uczniów i studentów do celów sanitarno – epidemiologicznych,
- biologicznych wskaźników skuteczności procesów sterylizacji.

Fot. P. Furmانيak

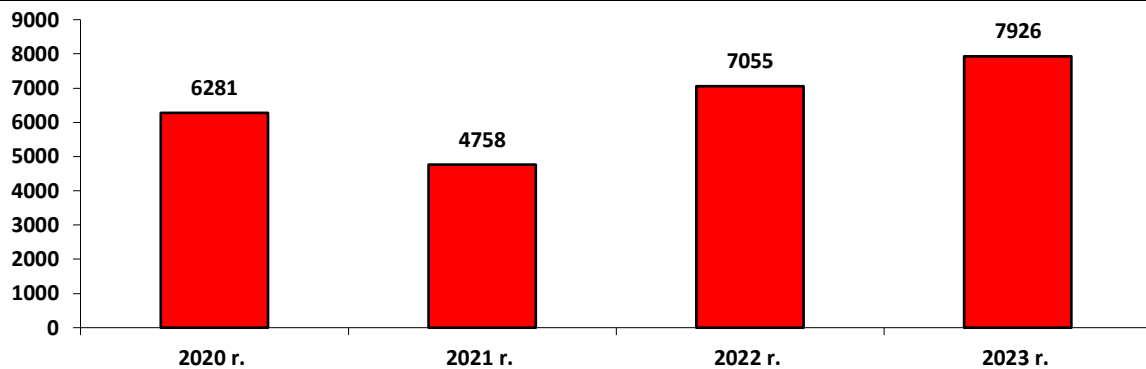

Fot. A. Tonder

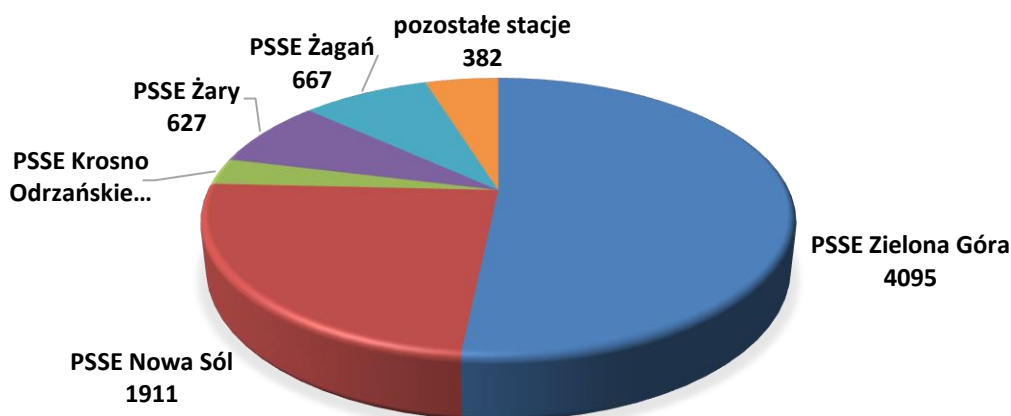

Wykres nr 14. Porównanie liczby wykonanych **badania** do celów sanitarno – epidemiologicznych próbek pobranych od uczniów i studentów w latach 2020-2023.

Działalność laboratoryjna

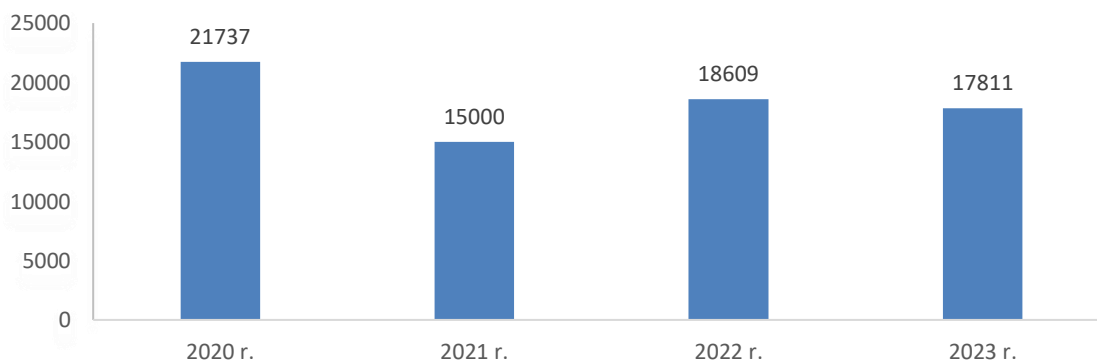

Wykres nr 15. Porównanie liczby oznaczeń wykonanych z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej w latach 2020 – 2023 finansowanych z budżetu państwa.

Wykres nr 16. Liczba oznaczeń z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej wykonanych w 2023 dla poszczególnych Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych.

W ramach obowiązkowych badań sanitarno-epidemiologicznych wykonano łącznie 22 264 badań, z czego 1129 badań próbek diagnostycznych (próbki od osób chorych, ozdowieńców, nosicieli i osób ze styczności), 3324 badań próbek od uczniów i studentów oraz 17 811 badań próbek od osób branżowych (osoby podejmujące lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby).

Wykres nr 17. Liczba badań sanitarno-epidemiologicznych wykonanych w latach 2020 - 2023 dla osób branżowych

W 2023 roku wykonano badania próbek w ramach dochodzenia epidemiologicznego dotyczącego ogniska zatrucia pokarmowego. Pobrane próbki przebadano w kierunku *Escherichia coli* O:157, *Yersinia* sp., *Salmonella* sp. oraz *Shigella* oraz wykonano testy antygenowe na obecność rota-, adeno-, astro- i norowirusów dla 1 pacjenta. Wirusów w badanej próbce nie wykryto. Łącznie przebadano 88 osoby, z czego u 18 osób w pobranych próbkach wyhodowano pałeczki *Salmonella* Enteritidis.

W 2023 roku identyfikowano szczepy bakterii *Salmonella* o potwierdzonych typach serologicznych Enteritidis, Typhimurium, Infantis, Virchow, Newport, Stoubridge i Schwarzengrund. Najczęściej występującym szczepem bakterii była *Salmonella* Enteritidis.

Podsumowanie

1. W 2023 r. Oddział Laboratoryjny rozszerzył i uaktualnił Zakres Akredytacji Nr AB 622 w zakresie metod badawczych oraz pobierania próbek. Zmodernizowano część wyposażenia pomiarowego i badawczego dzięki wykorzystaniu funduszy z Unii Europejskiej. Poza tym wdrożono do użytku wyposażenie przekazane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gorzowie Wlkp. po objęciu pomiarami w środowisku pracy całego województwa lubuskiego.
2. W ramach działalności statutowej w 2023 r. wykonano łącznie 7351 badań i pomiarów co w przeliczeniu na zbadane parametry fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne daje liczbę 23389. W porównaniu do 2022 r. odnotowano 4% wzrost ilości prowadzonych badań i 4% wzrost ilości oznaczonych parametrów.
3. Badania wykonane w ramach działalności statutowej stanowiły prawie 27 % wszystkich badań wykonanych w 2023 r. przez Oddział Laboratoryjny i w stosunku do roku 2022 roku jest to wzrost o 1%. Pozostała działalność laboratoryjna została wykonana w ramach zleceń/ umów od klientów zewnętrznych.
4. Największą liczbę badań/parametrów w ramach nadzoru sanitarnego Oddział Laboratoryjny wykonał dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zielonej Górze tj. 46% ogólnej liczby, następnie 22% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli, 11% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Żarach i odpowiednio 10% i 9% dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krośnie Odrzańskim i Żaganiu. Ilość badań wykonanych dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Świebodzinie, Sulęcinie, Słubicach, Drezdenku, Gorzowie Wlkp. i Międzyrzeczu stanowiła 2% ogólnej liczby.
5. W 2023 roku wyniki 160 badań nie spełniały wymagań określonych w aktach prawnych, co stanowiło 0,59% całkowitej ilości wykonanych badań zarówno w ramach nadzoru sanitarnego jak i w ramach zleceń/ umów od klientów zewnętrznych.
6. Badania w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w 2023 r. stanowiły zaledwie 0,8 % badań środowiskowych.

7. Ilość przeprowadzonych badań w środowisku pracy wzrosła ponad 5-krotnie w stosunku do roku poprzedniego, w związku z objęciem badaniami całego województwa i prowadzonymi badaniami w sąsiedztwie pogorzelniska. Poza tym odnotowano 12% wzrost ilości badań z zakresu mikrobiologii medycznej i sanitarnej i 13% spadek ilości badań środowiskowych w stosunku do roku 2022.
8. 4-krotny wzrost oznaczeń chemicznych w badanych próbkach dla powiatu ziemskiego wynikał z dodatkowych badań wody i powietrza w środowisku pracy związanych z pożarem hali z niebezpiecznymi odpadami.
9. W 2023 roku o 13% mniej próbek wody ciepłej w kierunku oznaczania bakterii z rodzaju Legionella nie spełniało wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia.
10. W 2023 roku liczba próbek od uczniów i studentów do badań sanitarno-epidemiologicznych wzrosła o 8% w porównaniu do roku 2022.